Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

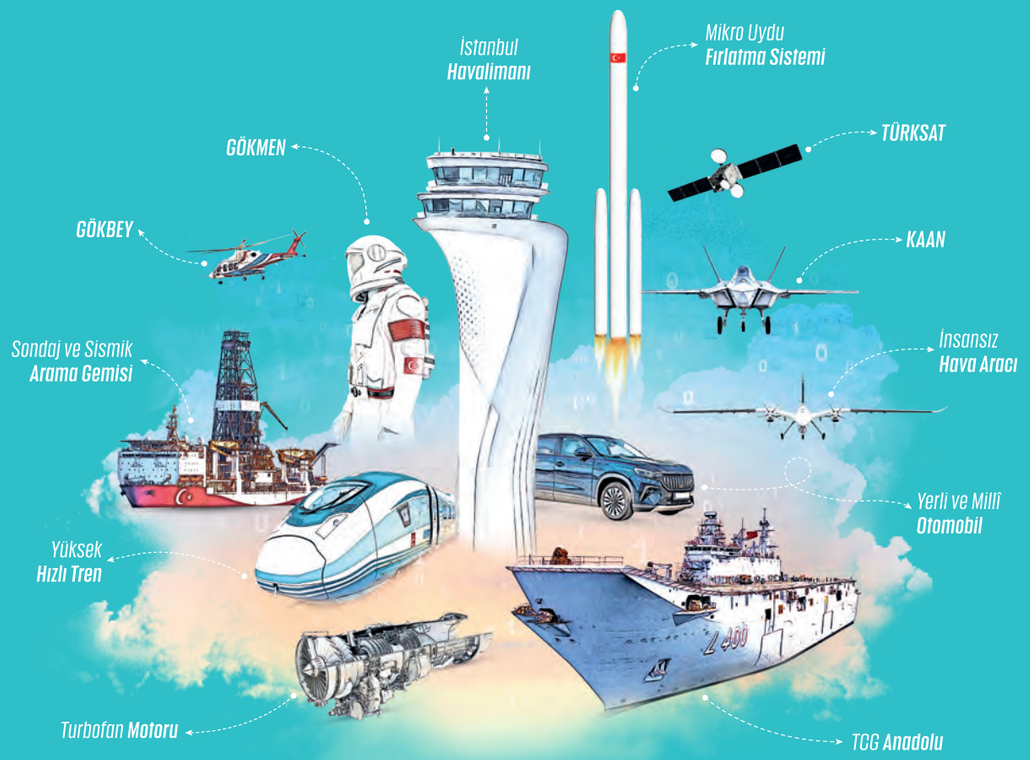

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

ISBN: 978-975-11-6831-3

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANI • AHŞAP BOYAMA ATÖLYESİ • Ders Materyali 11

11

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANI

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

AHŞAP BOYAMA ATÖLYESİ

Ders Materyali

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

AHŞAP BOYAMA ATÖLYESİ

11

DERS MATERYALİ

YAZARLAR

Melike DÖNMEZ
Sevim Nurcan DEMİRBAŞ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI ..... : 8319
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPALAR DİZİSİ ..... : 2211

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Ders materyalinin metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Dil Uzmanı
Yasemin AYAYDIN

Program Geliştirme Uzmanı
Mine ERÇİN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Filiz İSNAÇ

Görsel Tasarım Uzmanı
Raşit ERTUNÇ

ISBN: 978-975-11-6831-3

Millî Eğitim Bakanlığının 24.12.2020 gün ve 18433886 sayılı oluru ile
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce öğretim materyali olarak hazırlanmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

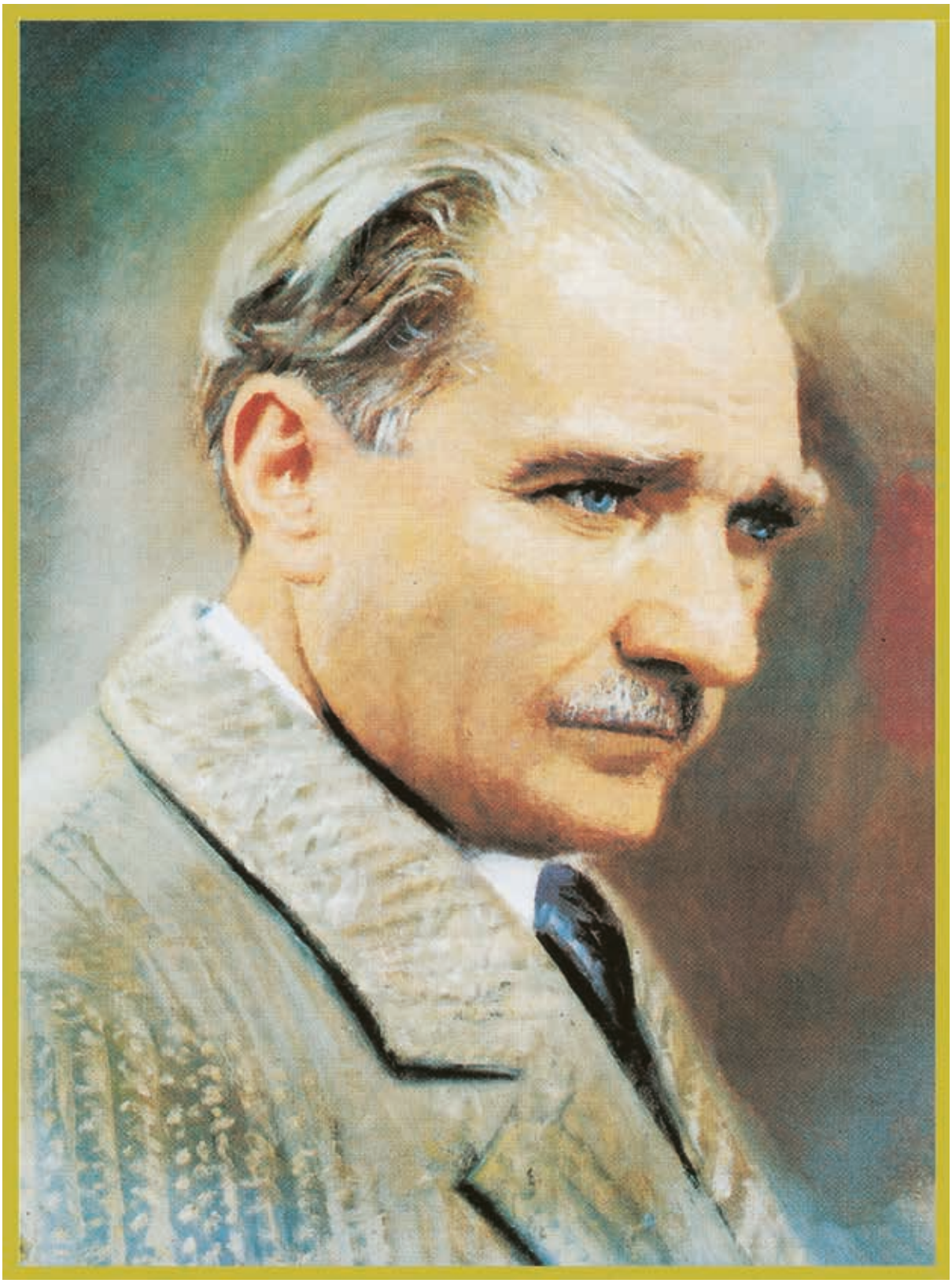

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DERS MATERYALİNİN TANITIMI 12
ÖĞRENME BİRİMİ 1: DEKUPAJ TEKNİĞİ 15
1.1. DEKUPAJ TEKNİĞİ BİLGİSİ 16
1.1.1. Dekupaj Tekniğinde Kullanılan Malzemeler 16
1.1.2. Dekupaj Tekniği Kullanım Alanları 19
1.2. DEKUPAJ TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI 26
1.2.1. Peçete Tekniği 26
1.2.2. Kâğıt Tekniği 28
1.2.3. Transfer Tekniği 29
1.3. DEKUPAJ TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI 32
1.4. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEMEL BİLGİSİ 32
1.5. MODEL TASARIMI 33
1.6. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME 34
1.7. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ 34
1.8. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ 35
1.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ 36
1.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ 37
1.1. UYGULAMA: Dekupaj Tekniğiyle Ahşap Kutu Yapımı 39
1.2. UYGULAMA: Peçete Tekniğiyle Ahşap Kutu Yapımı 45
1.3. UYGULAMA: Kolay Transfer Tekniğiyle Ahşap Vazo Yapımı 52
1.4. UYGULAMA: Zor Transfer Tekniğiyle Ahşap Tepsi Yapımı 59
UYGULAMA DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 66
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 67

ÖĞRENME BİRİMİ 2: ÇATLATMA TEKNİĞİ 69
2.1. ÇATLATMA TEKNİĞİ BİLGİSİ 70
2.1.1. Çatlatma Tekniğinde Kullanılan Malzemeler 70
2.1.2. Çatlatma Tekniği Kullanım Alanları 71
2.2. ÇATLATMA TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI 73
2.2.1. Boya Çatlatma Tekniği 73
2.2.2. Resim Üstü Çatlatma Tekniği 76
2.3. ÇATLATMA TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI 77
2.4. MODEL TASARIMI 77
2.5. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME 78
2.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ 78
2.7. TEKNİĞE UYGUN ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ 78
2.8. YÜZEY ÜZERİNDE ÇATLATMA TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ 78
2.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ 79
2.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ 79
2.1. UYGULAMA: Kolay Çatlatma Tekniğiyle Ahşap Tepsi Yapımı 82
2.2. UYGULAMA: Örümcek Çatlatma Ahşap Kutu Yapımı 89
2.3. UYGULAMA: Timsah Çatlatma Tekniğiyle Ahşap Pano Yapımı 96
2.4. UYGULAMA: Antik Çatlatma Tekniğiyle Ahşap Tepsi Yapımı 102
2.5. UYGULAMA: Resim Üstü Mozaik Çatlatma Tekniğiyle Ahşap Tepsi Yapımı 109
UYGULAMA DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 116
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 117

İÇİNDEKİLER

ÖĞRENME BİRİMİ 3: ESKİTME TEKNİĞİ 119
3.1. ESKİTME TEKNİĞİ BİLGİSİ 120
3.1.1. Eskitme Tekniğinde Kullanılan Malzemeler 120
3.1.2. Eskitme Tekniği Kullanım Alanları 121
3.2. ESKİTME TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI 124
3.2.1. Boyayla Eskitme Tekniği 124
3.2.2. Silerek Eskitme Tekniği 125
3.2.3. Mumla Eskitme Tekniği 126
3.2.4. Yağlı Boyayla Eskitme 127
3.3. ESKİTME TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI 128
3.4. MODEL TASARIMI 128
3.5. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME 129
3.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ 130
3.7. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNLERİ BOYAMA YÖNTEMLERİ 130
3.8. YÜZEY ÜZERİNE ESKİTME TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ 131
3.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ 131
3.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ 132
3.1. UYGULAMA: Boyayla Eskitme Tekniğiyle Kutu Yapımı 134
3.2. UYGULAMA: Mumla Eskitme Tekniğiyle Mumluk Yapımı 139
3.3. UYGULAMA: Mumla Eskitme Tekniğiyle Tepsi Yapımı 144
3.4. UYGULAMA. Silerek Eskitme Tekniğiyle Dekorartif Pano Yapımı 149
3.5. UYGULAMA: Yağlı Boya Eskitme Tekniğiyle Ahşap Kutu Yapımı 155
UYGULAMA DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 160
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 161

ÖĞRENME BİRİMİ 4: DOKU TEKNİĞİ 163
4.1. DOKU TEKNİĞİ BİLGİSİ 164
4.1.1. Doku Tekniğinde Kullanılan Malzemeler 166
4.1.2. Doku Tekniği Kullanım Alanları 168
4.2. DOKU TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI 172
4.2.1. Budak Doku Tekniği 172
4.2.2. Poşet Doku Tekniği 173
4.2.3. Kâğıt Doku Tekniği 174
4.2.4. Mermer Doku Tekniği 175
4.2.5. Varak Doku Tekniği 176
4.2.6. Sünger Doku Tekniği 176
4.2.7. Üç Boyutlu Doku Tekniği 177
4.2.8. Kadife Doku Tekniği 179
4.2.9. Tuğla Deseni Tekniği 180
4.3. DOKU TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI 181
4.4. MODEL TASARIMI 181

4.5. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME 181
4.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ 182
4.7. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ 183
4.8. YÜZEY ÜZERİNE DOKU TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ 183
4.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMLERİ 183
4.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ 183
4.1. UYGULAMA: Budak Doku Tekniğiyle Ahşap Supla Yapımı 187
4.2. UYGULAMA: Poşet Doku Tekniğiyle Ahşap Supla Yapımı 190
4.3. UYGULAMA: Kâğıt Doku Tekniğiyle Resimli Çerçeve Yapımı 194
4.4. UYGULAMA: Mermer Doku Tekniğiyle Ahşap Supla Yapımı 202
4.5. UYGULAMA: Yaprak Varak Tekniğiyle Pano Yapımı 207
4.6. UYGULAMA: Sünger Doku Tekniğiyle Pano Yapımı 211
4.7. UYGULAMA: Farklı Teknikler (Poşet Doku ve Üç Boyutlu Doku Tekniği) Uygulanarak Kapı Süsü Yapımı 215
4.8. UYGULAMA: Farklı Teknikler (Üç Boyutlu Doku Tekniği, Kadife Dokusu Tekniği) Uygulanarak Pano Yapımı 222
4.9. UYGULAMA: Farklı Teknikler (Sünger Doku Tekniği ve Tuğla Deseni Tekniği) Uygulanarak Supla Yapımı 229
4.10. UYGULAMA: Farklı Teknikler (Üç Boyutlu Doku Tekniği ve Tuğla Deseni Tekniği) Uygulanarak Pano Yapımı 234
UYGULAMA DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ 243
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 244

PROJE TABANLI ETKİNLİK 246
KAYNAKÇA 250
GENEL AĞ KAYNAKÇASI 250
GÖRSEL KAYNAKÇASI 250
CEVAP ANAHTARI 251

Öğrenme biriminin numarasını gösterir.

Öğrenme biriminin adını gösterir.

Öğrenme birimi konularını gösterir.

Öğrenme birimi kapak sayfasını gösterir.

Öğrenme birimi kazanımlarını gösterir.

Öğrencinin hazır bulunuşluğunu sağlamak amacıyla hazırlanmış soruların yer aldığı bölümdür.

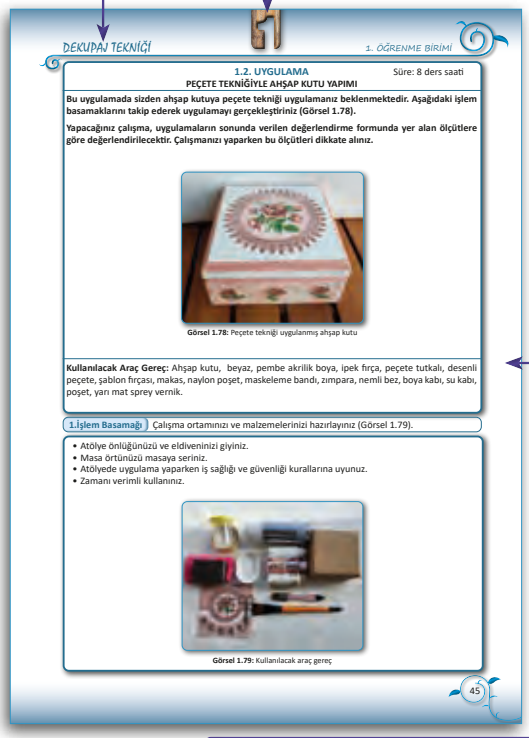

Tekniklerle ilgili örnek uygulamaların yer aldığı bölümdür.

Öğrenme biriminin adını gösterir.

Öğrenme biriminin numarasını gösterir.

Konu başlıklarını gösterir.

Öğrenmeyi pekiştirmek, öğrencinin ilgisini çekmek ve algısını genişletmek amacıyla verilen bilgilerin yer aldığı bölümdür.

Konunun alt başlıklarını gösterir.

Öğrenme biriminin açılış sayfasını gösterir.

Etkinlik bölümüne ait yönergeyi gösterir.

Etkinlik bölümüne ait kontrol listesini gösterir.

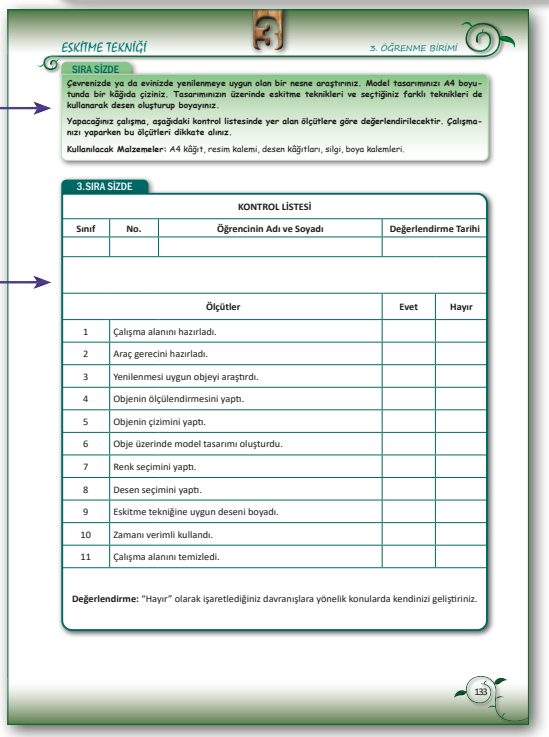

ESKİTME TEKNİĞİ — 3. ÖĞRENME BİRİMİ

SIRA SİZDE

Çevrenizde ya da evinizde yenilenmeye uygun olan bir nesne araştırınız. Model tasarımınızı A4 boyutunda bir kâğıda çiziniz. Tasarımınızın üzerinde eskitme teknikleri ve seçtiğiniz farklı teknikleri de kullanarak desen oluşturup boyayınız.

Yapacağınız çalışma, aşağıdaki kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Kullanılacak Malzemeler: A4 kâğıt, resim kalemi, desen kâğıtları, silgi, boya kalemleri.

3.SIRA SİZDE

KONTROL LİSTESİ

Sınıf	No.	Öğrencinin Adı ve Soyadı	Değerlendirme Tarihi

	Ölçütler	Evet	Hayır
1	Çalışma alanını hazırladı.		
2	Araç gerecini hazırladı.		
3	Yenilenmesi uygun objeyi araştırdı.		
4	Objenin ölçülendirmesini yaptı.		
5	Objenin çizimini yaptı.		
6	Obje üzerinde model tasarımı oluşturdu.		
7	Renk seçimini yaptı.		
8	Desen seçimini yaptı.		
9	Eskitme tekniğine uygun deseni boyadı.		
10	Zamanı verimli kullandı.		
11	Çalışma alanını temizledi.		

Değerlendirme: "Hayır" olarak işaretlediğiniz davranışlara yönelik konularda kendinizi geliştiriniz.

133

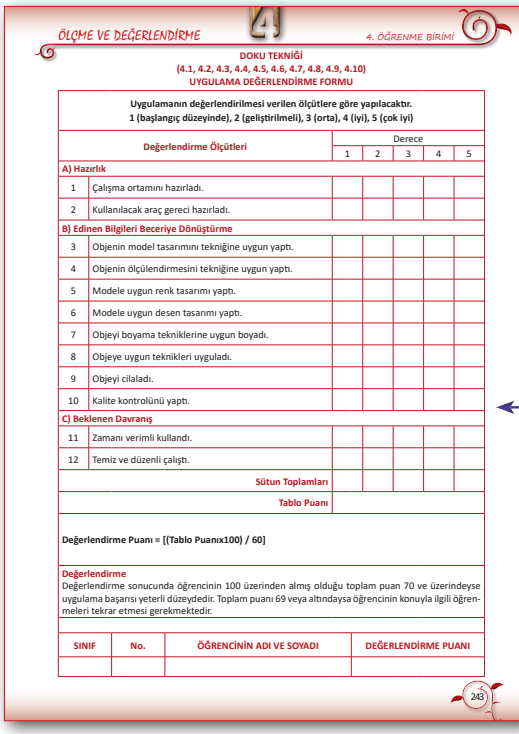

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME — 4. ÖĞRENME BİRİMİ

DOKU TEKNİĞİ
(4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10)
UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Uygulamanın değerlendirilmesi verilen ölçütlere göre yapılacaktır.
1 (başlangıç düzeyinde), 2 (geliştirilmeli), 3 (orta), 4 (iyi), 5 (çok iyi)

Değerlendirme Ölçütleri		Derece 1	2	3	4	5
A) Hazırlık						
1	Çalışma ortamını hazırladı.					
2	Kullanılacak araç gereci hazırladı.					
B) Edinen Bilgileri Beceriye Dönüştürme						
3	Objenin model tasarımını tekniğine uygun yaptı.					
4	Objenin ölçülendirmesini tekniğine uygun yaptı.					
5	Modele uygun renk tasarımı yaptı.					
6	Modele uygun desen tasarımı yaptı.					
7	Objeyi boyama tekniklerine uygun boyadı.					
8	Objeye uygun teknikleri uyguladı.					
9	Objeyi cilaladı.					
10	Kalite kontrolünü yaptı.					
C) Beklenen Davranış						
11	Zamanı verimli kullandı.					
12	Temiz ve düzenli çalıştı.					
	Sütun Toplamları					
	Tablo Puanı					

Değerlendirme Puanı = [(Tablo Puanıx100) / 60]

Değerlendirme
Değerlendirme sonucunda öğrencinin 100 üzerinden almış olduğu toplam puan 70 ve üzerindeyse uygulama başarısı yeterli düzeydedir. Toplam puanı 69 veya altındaysa öğrencinin konuyla ilgili öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

SINIF	No.	ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI	DEĞERLENDİRME PUANI

243

Uygulamaya yönelik değerlendirme ölçütlerinin ve puanlama esaslarının yer aldığı formdur.

Öğrenme birimi sonunda farklı türde soruların bulunduğu ölçme ve değerlendirme sayfasıdır.

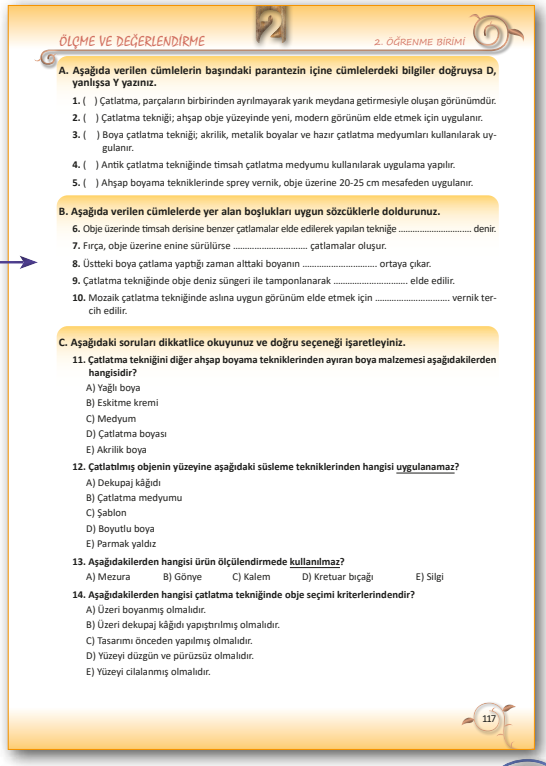

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME — 2. ÖĞRENME BİRİMİ

A. Aşağıda verilen cümlelerin başındaki parantezin içine cümlelerdeki bilgiler doğruysa D, yanlışsa Y yazınız.

1. ( ) Çatlatma, parçaların birbirinden ayrılmayarak yarık meydana getirmesiyle oluşan görünümdür.
2. ( ) Çatlatma tekniği; ahşap obje yüzeyinde yeni, modern görünüm elde etmek için uygulanır.
3. ( ) Boya çatlatma tekniği; akrilik, metalik boyalar ve hazır çatlatma medyumları kullanılarak uygulanır.
4. ( ) Antik çatlatma tekniğinde timsah çatlatma medyumu kullanılarak uygulama yapılır.
5. ( ) Ahşap boyama tekniklerinde sprey vernik, obje üzerine 20-25 cm mesafeden uygulanır.

B. Aşağıda verilen cümlelerde yer alan boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

6. Obje üzerinde timsah derisine benzer çatlamalar elde edilerek yapılan tekniğe ..... denir.
7. Fırça, obje üzerine enine sürülürse ..... çatlamalar oluşur.
8. Üstteki boya çatlama yaptığı zaman alttaki boyanın ..... ortaya çıkar.
9. Çatlatma tekniğinde obje deniz süngeri ile tamponlanarak ..... elde edilir.
10. Mozaik çatlatma tekniğinde aslına uygun görünüm elde etmek için ..... vernik tercih edilir.

C. Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

11. Çatlatma tekniğini diğer ahşap boyama tekniklerinden ayıran boya malzemesi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Yağlı boya
B) Eskitme kremi
C) Medyum
D) Çatlatma boyası
E) Akrilik boya

12. Çatlatılmış objenin yüzeyine aşağıdaki süsleme tekniklerinden hangisi uygulanamaz?
A) Dekupaj kâğıdı
B) Çatlatma medyumu
C) Şablon
D) Boyutlu boya
E) Parmak yaldız

13. Aşağıdakilerden hangisi ürün ölçülendirmede kullanılmaz?
A) Mezura B) Gönye C) Kalem D) Kretuar bıçağı E) Silgi

14. Aşağıdakilerden hangisi çatlatma tekniğinde obje seçimi kriterlerindendir?
A) Üzeri boyanmış olmalıdır.
B) Üzeri dekupaj kâğıdı yapıştırılmış olmalıdır.
C) Tasarımı önceden yapılmış olmalıdır.
D) Yüzeyi düzgün ve pürüzsüz olmalıdır.
E) Yüzeyi cilalanmış olmalıdır.

117

Projeye ilişkin hedef, kapsam ve açıklamaların bulunduğu sayfadır.

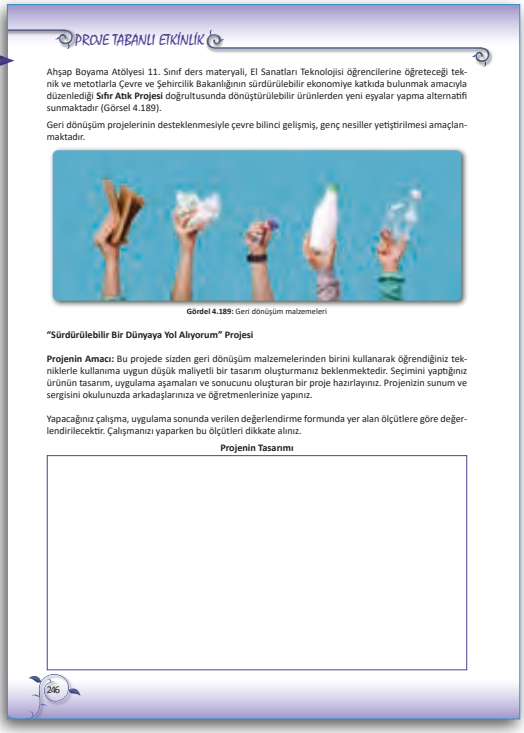

PROJE TABANLI ETKİNLİK

Ahşap Boyama Atölyesi 11. Sınıf ders materyali, El Sanatları Teknolojisi öğrencilerine öğreteceği teknik ve metotlarla Çevre ve Şehircilik Bakanlığının sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunmak amacıyla düzenlediği **Sıfır Atık Projesi** doğrultusunda dönüştürülebilir ürünlerden yeni eşyalar yapma alternatifi sunmaktadır (Görsel 4.189).

Geri dönüşüm projelerinin desteklenmesiyle çevre bilinci gelişmiş, genç nesiller yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Görsel 4.189: Geri dönüşüm malzemeleri

"Sürdürülebilir Bir Dünyaya Yol Alıyorum" Projesi

Projenin Amacı: Bu projede sizden geri dönüşüm malzemelerinden birini kullanarak öğrendiğiniz tekniklerle kullanıma uygun düşük maliyetli bir tasarım oluşturmanız beklenmektedir. Seçimini yaptığınız ürünün tasarım, uygulama aşamaları ve sonucunu oluşturan bir proje hazırlayınız. Projenizin sunum ve sergisini okulunuzda arkadaşlarınıza ve öğretmenlerinize yapınız.

Yapacağınız çalışma, uygulama sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Projenin Tasarımı

246

Projenin tüm paydaş, basamak, gereksinim, maliyet ve özel amaçlarına dair bilgilerin yer alması gereken iki sayfalık tanıtım formudur.

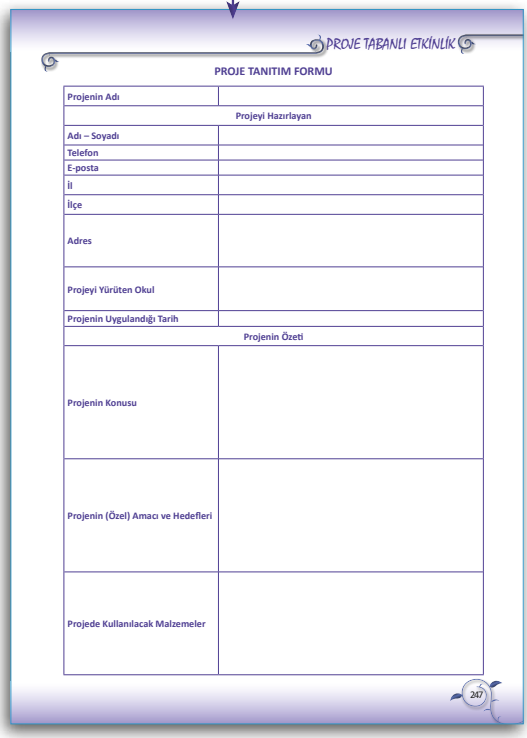

PROJE TABANLI ETKİNLİK

PROJE TANITIM FORMU

Projenin Adı	
Projeyi Hazırlayan	
Adı – Soyadı	
Telefon	
E-posta	
İl	
İlçe	
Adres	
Projeyi Yürüten Okul	
Projenin Uygulandığı Tarih	
Projenin Özeti	
Projenin Konusu	
Projenin (Özel) Amacı ve Hedefleri	
Projede Kullanılacak Malzemeler	

247

Projeye yönelik değerlendirme ölçütlerinin ve puanlama esaslarının yer aldığı formdur.

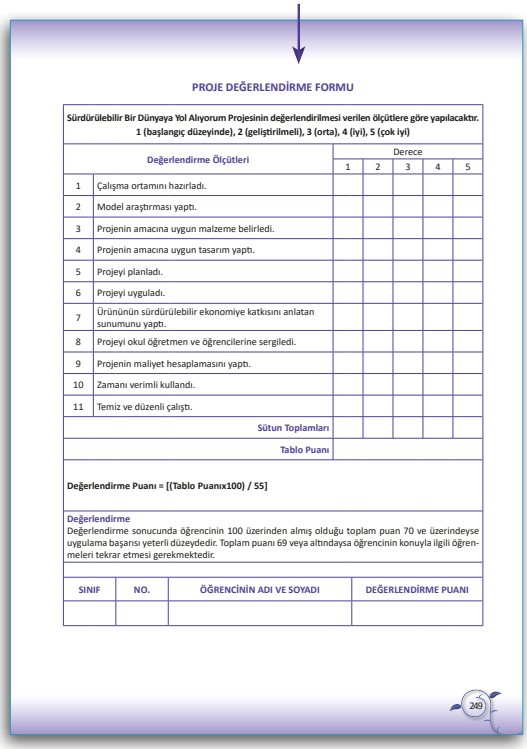

PROJE DEĞERLENDİRME FORMU

Sürdürülebilir Bir Dünyaya Yol Alıyorum Projesinin değerlendirilmesi verilen ölçütlere göre yapılacaktır. 1 (başlangıç düzeyinde), 2 (geliştirilmeli), 3 (orta), 4 (iyi), 5 (çok iyi)

	Değerlendirme Ölçütleri	Derece				
		1	2	3	4	5
1	Çalışma ortamını hazırladı.					
2	Model araştırması yaptı.					
3	Projenin amacına uygun malzeme belirledi.					
4	Projenin amacına uygun tasarım yaptı.					
5	Projeyi planladı.					
6	Projeyi uyguladı.					
7	Ürününün sürdürülebilir ekonomiye katkısını anlatan sunumunu yaptı.					
8	Projeyi okul öğretmen ve öğrencilerine sergiledi.					
9	Projenin maliyet hesaplamasını yaptı.					
10	Zamanı verimli kullandı.					
11	Temiz ve düzenli çalıştı.					
	Sütun Toplamları					
	Tablo Puanı					

Değerlendirme Puanı = [(Tablo Puanıx100) / 55]

Değerlendirme
Değerlendirme sonucunda öğrencinin 100 üzerinden almış olduğu toplam puan 70 ve üzerindeyse uygulama başarısı yeterli düzeydedir. Toplam puanı 69 veya altındaysa öğrencinin konuyla ilgili öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

SINIF	NO.	ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI	DEĞERLENDİRME PUANI

249

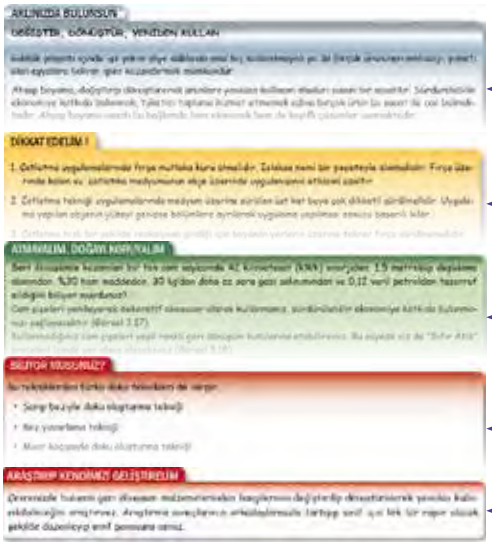

Öğrenmeyi pekiştirmek, öğrencinin ilgisini çekmek, algısını genişletmek ve öğrenciyi duyarlılığa teşvik etmek amacıyla hazırlanmış bölümlerdir.

** Bu ders materyalinde ölçü birimlerinin uluslararası kısaltmaları kullanılmıştır.*

** Bu ders materyalinde yapılan kısaltmalarda Türk Dil Kurumunun "Kısaltmalar Dizini"nden yararlanılmıştır.*

1. ÖĞRENME BİRİMİ

DEKUPAJ TEKNİĞİ

1

KONULAR

1.1. DEKUPAJ TEKNİĞİ BİLGİSİ
1.2. DEKUPAJ TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI
1.3. DEKUPAJ TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI
1.4. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEMEL BİLGİSİ
1.5. MODEL TASARIMI
1.6. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME
1.7. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ
1.8. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ
1.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ
1.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ ?

- Dekupaj tekniği hakkında genel bilgiler
- Model tasarımı
- Ürün ölçülendirmesi
- İş sağlığı ve güvenliğini sağlamaya yönelik tedbirler
- Modele uygun renk ve desen tasarımı
- Tekniğe uygun boyama yöntemleri
- Ahşap ürünü cilalama yöntemleri
- Kalite kontrol yöntemi

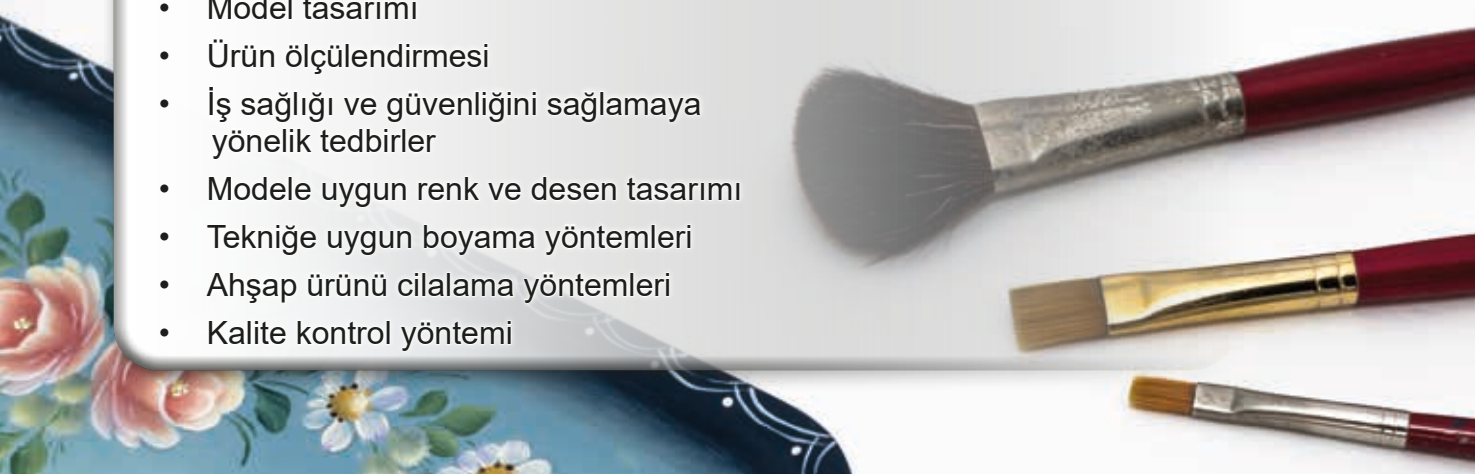

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Çevrenizde (ev,okul vb.) geri dönüşüme uygun malzemeler neler olabilir?
2. Evinizde eskimiş, yeniden ve farklı şekillerde kullanılmaya uygun bir obje olup olmadığını düşününüz. Bu objeyi yeni bir görünüme kavuşturmak için ne gibi işlemler yapardınız?

1.1. DEKUPAJ TEKNİĞİ BİLGİSİ

Dekupaj (decoupage), Fransızcadan gelen bir sözcüktür ve Türkçe karşılığı "kesip ayırma"dır. Bütünün içinden parçalar alınmasına **dekupe** denir. Dekupaj tekniği ise ahşap boyama sanatında uygulanan tekniklerden biridir. Kâğıdın kesilmesi ve ardından dekoratif ögelerle bir objenin üzerine yapıştırılmasıyla gerçekleştirilir. Başka bir ifadeyle obje, kâğıt yardımıyla dekore edilir.

Dekupaj sanatı, dekorasyonda tamamlayıcı aksesuar olarak kullanılan objelerin farklı formlar verilerek süslenmesi için uygulanır. Aynı zamanda eski görünümlü eşyaları yenilemek ya da süslemek için uygulanıp geri dönüşüme katkı sağlanır (Görsel 1.1). Farklı dekoratif fikirlerden faydalanılarak yapılan tekniklerden biri olan dekupaj, ahşap boyamada sıkça tercih edilir.

Görsel 1.1: Dekupaj tekniğiyle yatak başlığı çalışması

BİLGİ KUTUSU

Dekoratif Ahşap Boyama Sanatı

Ham ve boyanmamış ahşap ürünlerin güzelleştirilmesi, dış etkenlerden korunması amacıyla boyanması ve yüzey çalışmaları yapılarak cilalanması gibi işlemlerin bütününü kapsayan sanattır. Boyanması tasarlanan ürün, birçok yöntemle değişim ve dönüşüme hazır hâle getirilir. **Dekupaj**, **çatlatma**, **eskitme** ve **doku** sanatı bu öğrenmelerin farklı yöntem ve tekniklerle uygulanan çeşitleridir.

Dekupaj tekniğinde objenin kullanıldığı yerin doğru tespiti ve malzemenin doğru seçimi ürünü başarılı kılar. Bu uygulamanın başarısı, objenin uzun yıllar kullanılmasını sağlar.

1.1.1. Dekupaj Tekniğinde Kullanılan Malzemeler

Dekupaj tekniğinde kullanılan malzemeler obje, boya, fırça, zımpara, yapıştırıcı, vernik vb.dir.

Obje: Dekupaj tekniği; ahşap, polyester, seramik, cam, metal, plastik vb. malzemelerden yapılmış birçok ürün yelpazesi ile çeşitlilik kazanır (Görsel 1.2).

Boya: Dekoratif amaçlı, su bazlı, boyar maddelerdir. Sağlığa zararlı toksik (zehirli) madde içermez. Dekupaj tekniğinde; **akrilik**, **metalik**, **simli**, **boyutlu boncuk** boyalar kullanılır. Bunlar arasından en çok tercih edilen, akrilik boyalardır (Görsel 1.3).

Görsel 1.2: Ahşap kutu

Görsel 1.3: Akrilik boya

Vernik: Cilalama işleminde kullanılır. Su bazlı ve toksik madde içermeyenleri tercih edilmelidir.

Fırça: İpek, sentetik, kıl, rulo, ponpon vb. çeşitleri olup farklı boy ve ebatları bulunur. Dekupaj tekniğinde fırça, kullanım alanına göre seçilir. Kullanım alanına göre fırça çeşitleri şunlardır:

- Geniş yüzeylerde rulo fırça (Görsel 1.5),
- Tüm zeminlerde zemin fırça (Görsel 1.6),
- Ahşabın yanı sıra cam, polyester ve seramik boyamada ponpon fırça (Görsel 1.7),
- Resim ya da desenin renk geçişini sağlamada şablon [stencil (stensıl)] fırçalar (Görsel 1.8).

Görsel 1.5: Rulo fırça çeşitleri

Görsel 1.6: Zemin fırçaları

BİLGİ KUTUSU

Akrilik Boyalar

Pürüzsüz ve kremsi bir yapıya sahip olan akrilik boyalar, sudan etkilenmez. Boyalı yüzeyler kuruyunca sabun ve suyla hafif dokunuşlarla yıkanarak temizlenir. Sıcak havalarda yumuşak olur. Soğuk havalarda ise esnekliği azalır. Kurumuş yüzeylerdeki boya hataları boyayla yeniden düzeltilebilir (Görsel 1.4).

Görsel 1.4: Ahşap tepsi boyama

Görsel 1.7: Ponpon fırçalar

Görsel 1.8: Şablon fırçaları

DİKKAT EDELİM !

Fırça seçiminde dikkat edilmesi gereken önemli noktalar şunlardır;

- Fırçanın esnek olması, kullanıldıktan sonra eski formuna dönebilmesi,
- Ucunun çalışmayı bozacak şekilde ayrık tüylü olmaması,
- Sap kısmının metal kısma sallanmadan ve sıkıca tutunması,
- Dekoratif boyama uygulamalarında en önemli malzeme fırça olduğu için yapılacak çalışmalara uygun olan türlerinin seçilmesi.

Yapıştırıcı: Dekupaj tekniğinde kullanılan farklı özellikte bir çok yapıştırıcı vardır.

- **Dekupaj tutkalı:** Hazır dekupaj kâğıtlarını ahşap, seramik, polyester, metal ve daha birçok yüzeye yapıştırmak için kullanılır.
- **Peçete tutkalı:** Her türlü sert zemine peçete yapıştırmak için kullanılır.
- **Transfer yapıştırıcı:** Ahşap, cam, seramik objelerde ve siyah beyaz ya da renkli fotokopilerin transfer edilmesinde kullanılır.
- **Hızlı yapıştırıcı:** Özellikle ahşap, kauçuk, plastik, deri, lastik, mantar, polyester, seramik ve pek çok metal malzemenin sağlam bir şekilde yapıştırılması istendiğinde kullanılır.
- **Çok amaçlı yapıştırıcı:** Ham maddesi farklı obje yüzeylerine taş, boncuk ve obje yapıştırmak için kullanılır.

Zımpara: Üzerinde doğal ya da sentetik parçacıklar olan, kâğıt ya da sünger malzemedir. Yüzeylerin pürüzsüz hâle getirilmesinde kullanılır. Uygulama alanlarına göre numaraları mevcuttur. Geniş yüzeyler için sünger zımpara; küçük, detaylı, ulaşılması zor, girintili çıkıntılı yüzeyler için kâğıt zımpara tercih edilir. Yüzeyi yıpratmak ve boyaları çıkarmak amacıyla da kullanılır (Görsel 1.9).

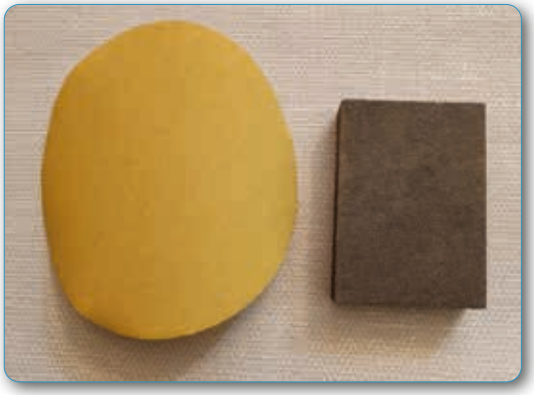

Görsel 1.9: Zımpara çeşitleri

Yardımcı Malzemeler: Dekupaj tekniğinin uygulanmasını daha etkili hâle getirir. Yardımcı malzemeler şunlardır:

- **Şablon (stensıl):** Üzerinde çeşitli desenler bulunan, ahşap vb. yüzeylerde birden fazla kullanılabilen malzemelerdir (Görsel 1.10).
- **Sünger çeşitleri:** Ahşap yüzeyi boyama, vernikleme ve doku oluşturmak için kullanılır (Görsel 1.11).

Görsel 1.10: Şablon çeşitleri

Görsel 1.11: Sünger çeşitleri

- **Maskeleme bandı:** Boyanması istenmeyen yerlerin, çizgilerin, kenarların kapatılması amacıyla kullanılır (Görsel 1.12).

Görsel 1.12: Maskeleme bantları

- **Hazır araç gereç:** Renkli ve siyah beyaz fotokopi kâğıtları, özel üretilmiş dekupaj kâğıtları, özel yapışkanlı kolay transfer kâğıtları, çeşitli taş ve boncuklar, çıkartmalar (sticker) vb. (Görsel 1.13,1.14),
- **Ölçülendirme araç gereci:** Cetvel, pergel, iletki, kalem, makas ve defter vb.

Görsel 1.13: Çıkartmalar (sticker)

Görsel 1.14: Transfer kâğıtları

1.1.2. Dekupaj Tekniği Kullanım Alanları

Dekupaj tekniği cam, polyester, seramik, plastik, ahşap ve metal gibi tüm yüzeylere uygulanabilir. Eski ahşap kutular, tepsiler, dekoratif ve seramik süs eşyaları ya da hobi marketlerden satın alınabilen dekoratif süs eşyaları bu teknikle yenilerek kullanıldığı mekâna şıklık kazandırır.

Kullanılan malzeme ve ürünlerin üretimini ya da satışını yapan firmalar, bu teknikleri öğretmek maksadıyla eğitim vererek ürün satışı yapar. Aynı zamanda bu tekniklerin uygulandığı ürünlerin satışları, e- ticaret sayesinde sanal site uygulayıcıları tarafından da yapılır.

Evlerde bulunan birçok eşyaya, geri dönüşüme katkı sunmak adına bu teknikle yeniden işlev kazandırılır. Evindeki eşyayı yenilemek isteyen kişilere öğretici atölye kursları verilebildiği gibi "Değiştir, dönüştür, yeniden kullan." ilkesiyle hizmet sunan firmalar da bulunur. Bu firmalar, eşyaları evlerden ya da satın alarak farklı tekniklerle yenileme hizmeti sunar. Dekupaj tekniği uygulanmış birçok ürün çeşidi bulunur (Görsel 1.15, 1.16, 1.17, 1.18, 1.19, 1.20, 1.21, 1.22, 1.23, 1.24, 1.25, 1.26, 1.27, 1.28, 1.29, 1.30, 1.31, 1.32, 1.33).

Ahşap ayakkabı veya takı kutuları boyanıp, üzerine dekupaj tekniği uygulanarak yenilenebilir (Görsel 1.15).

Görsel 1.15: Kutu yapımı

Metal kurabiye ve bisküvi kutuları ya da bunların ambalajları boyanıp, üzerlerine dekupaj tekniği uygulanarak geri dönüşüme katkı sağlanabilir (Görsel 1.16).

Görsel 1.16: Kutu yapımı

Dekupaj tekniğiyle ahşap, cam, polyester, metal, plastik vb. eşyalar mutfakta kullanılan yeni ürünlere dönüştürülebilir (Görsel 1.17).

Görsel 1.17: Tepsi yapımı

Eskimiş porselen tabak; deseni beğenilen bir peçete kullanılıp boyanarak, üzerine dekupaj tekniği uygulanarak sunumluk olarak geri dönüşüme katkı sağlanabilir (Görsel 1.18).

Görsel 1.18: Tepsi ve sunum tepsisi yapımı

Plastik yoğurt kovasına, ön kısmı kesilerek posta kutusu formu verilebilir. Boyanarak ve üzerine dekupaj tekniği uygulanarak yeni ürünlere dönüştürülebilir (Görsel 1.19).

Görsel 1.19: Posta kutusu yapımı

Kararmış gümüş ve metal tepsiler; pası alındıktan sonra akrilik veya metalik boyalarla boyanarak, ambalajları boyanıp üzerine kâğıt dekupaj tekniği uygulanarak geri dönüşüme katkı sağlanabilir (Görsel 1.20).

Görsel 1.20: Tepsi yapımı

Eski, kullanılmayan CD'ler yan yana yapıştırılarak, farklı formlarda tasarlanıp boyanarak ve üzerine peçete dekupaj tekniği uygulanarak pano hâline getirilebilir. Eski panolar da yeni ürünlere dönüştürülebilir, geri dönüşüme katkı sağlanabilir (Görsel 1.21).

Görsel 1.21: Pano yapımı

Cam kavanozlar ve şişeler, kolay ulaşılabilir geri dönüşüm malzemeleridir. Üzerine birbirinden farklı efekt uygulamaları yapılabilir. Bu malzemeler; kolay transfer tekniği uygulanıp, bambaşka bir objeye dönüştürülerek kullanılabilir (Görsel 1.22).

Görsel 1.22: Dekoratif ev aksesuarı

Plastik sebze ve meyve kasaları geri dönüşümde sıklıkla kullanılan ürünlerdendir. Bu ürünler; boyanıp kolay transfer tekniği uygulanarak, hazır gereçlerle süslenerek geri dönüşüme sunulabilir (Görsel 1.23).

Görsel 1.23: Tepsi yapımı

Peçete dekupaj tekniğiyle evlerde kullanılmaktan yıpranmış ahşap, cam, melamin tepsi; üzeri boyanıp dekupaj tekniği uygulanarak geri dönüşüme kazandırabilir (Görsel 1.24).

Görsel 1.24: Tepsi yapımı

Kâğıt dekupaj tekniğiyle plastik, ahşap, cam gibi malzemeler süslenerek supla yapılabilir (Görsel 1.25).

Görsel 1.25: Supla yapımı

Eski saatler; üzerine fındık, ceviz, Antep fıstığı kabukları yapıştırılıp boyanarak, kâğıt dekupaj tekniği uygulanarak, hazır gereçle süslenip supla ya da duvar panosu hâlinde geri dönüştürülebilir (Görsel 1.26).

Görsel 1.26: Supla yapımı

Rengi solan seramik biblolar, kolay transfer tekniğiyle geri dönüştürülebilir (Görsel 1.27).

Görsel 1.27: Dekoratif ev aksesuarı

Eski çerçeveler boyanıp, dekupaj tekniği uygulanarak çocuk odaları için pano hâline dönüştürülebilir (Görsel 1.28).

Görsel 1.28: Saat yapımı

Evlerde kullanılan mobilya ve küçük ev eşyaları, kâğıt dekupaj tekniğiyle geri dönüşüme katkı sağlanıp yeniden kullanılabilir (Görsel 1.29).

Görsel 1.29: Sehpa yapımı

Tahta parçaları yan yana zımbalanıp halat ipiyle birleştirilerek, yüzeyi boyanıp dekupaj tekniği uygulanarak sunum tepsisine dönüştürülebilir (Görsel 1.30).

Görsel 1.30: Supla yapımı

Su kabakları, boyamaya elverişli ham maddelerdir. Su kabakları üzerine kâğıt dekupaj tekniği uygulanarak oda görünümlerine zenginlik katan dekoratif ev eşyaları oluşturulabilir.

Eski çantalar da boyanarak kâğıt dekupaj tekniğiyle dekoratif ev eşyası olarak kullanılabilir (Görsel 1.31).

Görsel 1.31: Dekoratif çanta yapımı

Yağ şişeleri kesilip boyanarak ve üzerine dekupaj tekniği uygulanarak şık bir saksı hâline dönüştürülebilir (Görsel 1.32).

Görsel 1.32: Dekoratif saksı yapımı

Eski valizler; kolay transfer tekniğiyle boyanıp, sehpa ayağı takılarak servis sehpasına dönüştürülebilir (Görsel 1.33).

Görsel 1.33: Dekoratif sandık yapımı

1.2. DEKUPAJ TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI

Ahşap boyamada dekupaj teknikleri; peçete tekniği, kâğıt tekniği, transfer tekniği olmak üzere üç şekilde uygulanır.

1.2.1. Peçete Tekniği

Desenli peçetelerin tümü ya da bir bölümünün kesilerek peçete tutkalıyla yüzeye sabitlenmesi işlemidir. Günlük hayatta kullanılan, çeşitli desen ve ölçülerde bulunabilen peçeteler; dekupaj için farklı seçenekler sunar (Görsel 1.34).

Görsel 1.34: Peçete desenleri

Tekniğin uygulama aşamaları şunlardır:

1. Obje yüzeyine uygun olarak seçilen peçeteye, uygun model tasarımı ve ölçülendirme yapılır.
2. Tasarımı yapılan modele uygun renk ve desen seçilir.
3. Seçilen obje zımparalanır ve tozu alınır.
4. Obje,tekniğe uygun boyama yöntemlerinden biri seçilerek istenen renkte bir kat boyanır.
5. Boya kuruduktan sonra ikinci kat uygulanır.
6. Tasarıma uygun desenler kesilir ve katları ayrılır.
7. Desenler ölçülendirilerek yüzeye yerleştirilir (Görsel 1.35).
8. Fırçaya bol miktarda tutkal alınarak orta noktadan kenarlara doğru peçetenin yüzüne sürülür (Görsel 1.36).
9. Peçete, yüzeye sabitlenerek hava kabarcıkları alınır; obje kurumaya bırakılır.
10. Tasarıma uygun süsleme yapılır.
11. Ürün, cilalama işlemi yapılarak kurumaya bırakılır (Görsel 1.37).

Görsel 1.35: Peçete deseninin yerleştirilmesi

Görsel 1.36: Peçetenin tutkallanması

Görsel 1.37: Tepsinin cilalanması

ARAŞTIRIP KENDİMİZİ GELİŞTİRELİM

Dergilerden, gazetelerden ve broşürlerden hoşunuza giden resim ve görselleri konularına göre kesip dosyalayarak kendi dekupaj arşivinizi oluşturunuz. Oluşturduğunuz dosyayı sınıf ortamında öğretmeniniz ve arkadaşlarınızla paylaşıp fikirlerini alınız.

1.2.2. Kâğıt Tekniği

Ahşap boyamada en çok kullanılan yüzey süsleme tekniğidir. Kolay uygulanabilen, maliyeti ucuz bir kâğıt kesme ve yapıştırma sanatıdır. Dekupaj tekniği uygulaması için klasik dekupaj kâğıtları, fotokopi çıktıları, dergi, gazete, fotoğraf, dekupaj için hazırlanmış özel kâğıtlar vb. malzemeler kullanılır.

Kâğı tekniği, dekupe edilecek desenin tamamı veya bir kısmının ayrı ayrı kesilerek dekupaj tutkalı ile obje üzerine yapıştırılması işlemidir. Tekniğin uygulama adımları şunlardır:

1. Obje zımparalanır ve pamuklu, nemli bir bezle tozu alınır.
2. Model tasarımı ve ürün ölçülendirmesi yapılır (Görsel 1.38).
3. Obje, tekniğe uygun boyama yöntemlerinden biri seçilerek istenen renkte bir kat boyanır.
4. Boya kuruduktan sonra ikinci kat uygulanır.
5. Dekupaj tutkalı, kâğıt ve zemine uygun fırçayla dekupaj kâğıdının arkasına ya da zemine sürülür.
6. Resim, ölçülendirilen yüzeye tasarıma uygun ve sabitlenmeden yerleştirilir.
7. Resim, ortadan kenarlara doğru hava boşluğu bırakılmadan nemli bez veya sünger yardımıyla özenle sabitlenir.
8. Sabitleme tamamlanınca tüm yüzeye dekupaj tutkalı sürülür ve yüzey kurumaya bırakılır.
9. Tasarıma uygun süsleme yapılır.
10. Ürün, cilalama işlemi yapılarak kurumaya bırakılır.

Görsel 1.38: Kâğıt tekniği

DİKKAT EDELİM !

Objenin yüzeyine ölçülendirilmiş resimlerin yapıştırılması için dekupaj tutkalı tüm yüzeye sürülmelidir. Böylelikle küçük ve birbirinden bağımsız parçaların yapıştırılması daha kolay olur.

ATMAYALIM, DOĞAYI KORUYALIM

1 ton kâğıttan 1000 kitap yapıldığını biliyor muydunuz? Bunun için 17 ağaç ve 28 metreküp su kullanıldığına inanabilir misiniz? 300 sayfa kitabın 1 kg kâğıttan oluştuğunu varsayalım. Sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunmak için biz de mavi geri dönüşüm kutularına atık kâğıtlarımızı atarak 17 ağacın kesilmesini önleyebiliriz (Görsel 1.39). Kitaplarımızı korumayı unutmayalım (Görsel 1.40,1.41).

Görsel 1.39: Kâğıt geri dönüşüm kutusu

Görsel 1.40: Kitap koruma kılıfı

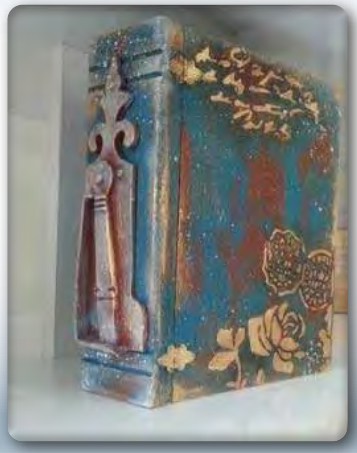

Görsel 1.41: Kitap koruma kılıfı

1.2.3. Transfer Tekniği

Transfer " bir şeyi bir yerden alıp başka bir yere aktarma" anlamına gelir. Ahşap boyamada teknik olarak kullanılan transfer ise “bir resmin yüzeye aktarılması ya da taşınması” işlemidir. **Kolay** ve **zor** olmak üzere iki tür transfer tekniği vardır.

a. Kolay Transfer: Adından da anlaşıldığı gibi yapımı hızlı ve kolaydır. Çabuk sonuç alınır. Her tür yüzeye uygulanabilir. Transfer kâğıdının yüzeyi jelatin kaplıdır. Kaygan yüzeyden kolayca hareket ettirilerek alınır (Görsel 1.42). Tekniğin uygulama adımları şunlardır:

1. Obje yüzeyine uygun seçilen desene, uygun model tasarımı ve ölçülendirme yapılır.
2. Tasarımı yapılan modele uygun renk ve desen oluşturulur.
3. Seçilen obje zımparalanır ve tozu alınır.
4. Tekniğe uygun boyama yöntemlerinden biri seçilerek istenen renkte bir kat boyanır.
5. Boya kuruduktan sonra ikinci kat uygulanır. Boyama işlemi yapılırken yüzeye uygulanan boya ile transfer kâğıdının uyumuna dikkat edilir.

Görsel 1.42: Kolay transfer kâğıdı

6. Jelatin, transfer kâğıdının yüzeyinden alınır, yüzü objeye dönük ve tasarıma uygun şekilde yerleştirilir. Islak süngerle kâğıda tampon yapılır. Deseni tutan kâğıt kaydırılarak çıkarılır. Böylece desen, objeye transfer edilir.
7. Tasarıma uygun süsleme yapılır.
8. Ürün, cilalama işlemi yapılarak kurumaya bırakılır (Görsel 1.43).

Görsel 1.43: Kolay transfer uygulanmış tepsi

b. Zor Transfer: Bu teknik, kolay transfer tekniğine göre fazla zaman alıcı ve inceliklidir. Transfer edilen resmin dikkatli ve özenli çalışılması sonucu başarı elde edilir. Bu teknikte her dekupaj kâğıdı transfer için uygun olmayabilir. Dekupaj kâğıdının transfer işlemine uygun olması ve resmin arkasındaki beyaz kâğıdın suyla temas ettiğinde soyulabilmesi için A4 1. hamur kâğıdı kalitesinde olması önemlidir.

Tekniğin uygulama adımları şunlardır:

1. Obje ve yüzeyine uygulama yapılacak transfer kâğıdının seçimi ve ürün ölçülendirmesi yapılır.
2. Seçilen obje zımparalanır ve tozu alınır.
3. Obje, tekniğe uygun boyama yöntemlerinden biri seçilerek istenilen renkte bir kat boyanır.
4. Boya kuruduktan sonra ikinci kat uygulanır.
5. Transfer tutkalı, transfer kâğıdının ön yüzüne hızlıca sürülür.
6. Transfer kâğıdı, tersi üstte kalacak şekilde objeye yapıştırılır.
7. 12 -24 saat kurumaya bırakılır. Bu kuruma süresi, transfer kâğıdı seçimine göre değişir.
8. Transfer kâğıdı kuruduktan sonra resim, belirginleşinceye kadar tersinden su ve süngerle ovularak soyulur.
9. Yüzeydeki kâğıt artıkları, resim yıpratılmadan silinerek temizlenir ve kurumaya bırakılır.
10. Ürün, cilalama işlemi yapılarak tekrar kurumaya bırakılır (Görsel 1.44).

Görsel 1.44: Zor transfer tekniği uygulanmış tepsi

DİKKAT EDELİM !

DEKUPAJ TEKNİĞİNDE SIK YAPILAN HATALAR

- **Obje üzerine dekupaj tekniği uygulanırken resmin buruşması:** Obje üzerine dekupaj tutkalı sürüldükten sonra resmin yapıştırılmasında olasılıkla hızlı davranılmamıştır. Kuruma süresi azaldığı için resim objeye değer değmez yapışma başlamış ve ortadan dışarı ittirilerek kâğıdı yayma işlemi tamamlanamamıştır. Bir başka olasılık ise yapıştırılmaya çalışılan resim çok incedir, yapışkanı emdiği an buruşmuştur. 100 gramın altında kâğıtla çalışılmıştır.
- **Obje üzerine dekupaj tekniği uygulanırken resmin kabarması:** Kabarma oluşan kısımlara resmin yapışmadığının göstergesidir. Dekupaj tutkalı o bölgelere olasılıkla az sürülmüş ya da resim tam olarak yapışmadan hızlı kurutulmuştur. Böyle bir durumda obje üzerine yapıştırılan resmin kabaran kısmının üzerine pamuklu bir bez veya sünger yardımıyla tampon yapılarak iyice bastırılır. Erken müdahâle edilirse kabarıklık söner. Diğer bir yol ise kabaran kısma toplu iğne batırılıp içerideki havanın alınmasıdır. Bu işlemden sonra mutlaka dekupaj tutkalı sürülür ve yüzeyin kuruması beklenir.
- **Obje üzerine dekupaj tekniği uygulandıktan sonra resmin üzerinde beyaz tabaka oluşması:** Beyaz tabaka oluşan resmin yüzeyinin soğuk hava koşullarında kurumaya bırakıldığının göstergesidir. Üst tabaka alta erişemeden kurursa ve donarsa beyaz bir gölge bırakır. Bu sebeple tüm boyama işlemlerinden sonra obje, oda sıcaklığında kurumaya bırakılmalıdır. Bu durumla karşılaşıldığında dekupaj tekniği uygulanan obje soğuk ortamdan sıcak ortama alınır, bir süre sonra beyazlık kaybolur.
- **Obje üzerine dekupaj tekniği uygulandıktan sonra resmin üzerinin çatlaması:** Resmin üzerinin çatlamasının sebebi, olasılıkla son kat koruyucu olarak sürülen dekupaj tutkalı kurutulmadan vernikleme işlemine geçilmesidir. Dekupaj tutkalı tam anlamıyla kurumadan vernik atılırsa çatlamalar oluşur. Bazı durumlarda bazı sentetik veya selülozik vernikler tutkalla uyuşmadığından da çatlamalar meydana gelir.
- **Obje üzerine dekupaj tekniği uygulanmış resmin yırtılması:** Resmin yırtılması gibi durumlarda resim üzerinde açılmalar meydana gelir ve resmin arkasındaki beyazlıklar ortaya çıkar. Kâğıt görünümünü kapatmanın yolları, uygun renkli kalemlerle rötuş yapmak veya boyayı az bir miktarda sürüp silmektir (Görsel 1.45).

Görsel 1.45: Dekupaj tekniğinde resmin onarılması

1.3. DEKUPAJ TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI

Dekupaj tekniklerinin uygulama aşamalarına geçilmeden önce planlama yapılması işlemleri kolaylaştırır. İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınarak uygulamalara başlanması, güvenli alan oluşturulması adına önemlidir.

İlk işlem basamağı; temiz bir çalışma alanı oluşturarak geri dönüşüme katkı sunacak bir obje seçilmesi ya da süsleme yapılacak objenin belirlenmesi, kullanılacak araç gerecin hazırlanmasıyla başlar.

Obje seçiminden sonra modelin tasarımı yapılır. Tasarımın yapımında ürünün ölçülendirilmesi yani objeyle desen eşitliğinin sağlanması önemlidir. Devamında objeye uygun renk ve desen tasarımı seçilir. Bu işlemler tamamlandıktan sonra yapım aşamalarına geçilir.

Obje, tekniğe uygun boyama yöntemleriyle zımparalanarak boyanır ve yüzeyine dekupaj yöntemi uygulanır. Desen, ahşap objeye yapıştırılarak yüzeye aktarılır. Tekniklerden peçete tekniği, kâğıt tekniği; transfer yöntemlerinden zor ya da kolay transfer belirlenerek uygulama yapılır. Son olarak cilalama yöntemi uygulanarak obje kullanıma hazır hâle getirilir. Kalite kontrol yöntemleri ise bu aşamaların bütünü kapsadığı gibi biten ürünün son kontrolüdür (Görsel 1.46).

Görsel 1.46: Dekupaj tekniği posta kutusu

1.4. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEMEL BİLGİSİ

Okul, sınıf ya da atölye ortamında çeşitli nedenlerden kaynaklanabilecek, insan sağlığını ve güvenliğini tehdit eden unsurlara karşı önlem alınmasıyla eğitim ve öğretim esnasında oluşabilecek pek çok sıkıntının önüne geçilir.

Çalışma ortamındaki tehlike ve riskler, güvenlik sorunları oluşturur. Bu nedenle tedbir alınması, çalışma ortamının güvenliği için önemlidir. Alınacak önlemlerin okul yönetimi ve öğretmenleri tarafından uygulanması, oluşabilecek sorunların önüne geçer. Eğitim öğretimin sağlıklı yürütülebilmesi için güvensiz davranış ve durumların neler olabileceği önceden tespit edilmelidir.

Güvensiz davranış örnekleri şunlardır:

- Alet ve makinelerin tehlike oluşturacak şekilde kullanılması,
- Alet ve makinelerin yanlış kullanılması,
- Güvenlik donanımının kullanılmaz hâle gelmesi,
- Hareketli ve kontrolsüz çalışılması,
- Delici ve kesici aletlerin kullanımında dikkatsiz davranılması,
- Bireyin kendisinin ve çevresindekilerin sağlığı için gerekli tedbirleri almaması,
- Kurallarla ilgili uyarıların dikkate alınmaması,
- Çalışma esnasında yorgun, dalgın ve dikkatsiz olunması.

Güvensiz durum örnekleri şunlardır:

- Koruyucu ve iyileştirici ekipmanın bulunmaması,
- Koruyucu ekipmanın kötü durumda olması ve kontrollerinin yapılmaması,
- Düzen ve temizlik kurallarına uyulmaması,
- Ortamın yetersiz ya da aşırı havalandırılması,
- Güvenlik denetiminin olmaması.

Derslerin daha güvenli bir ortamda işlenmesini sağlamak için bütün tedbirler ders başlamadan önce alınmalıdır.

Acil durumlarda alınması gerekli tedbirler: Öncelikle herhangi bir hastalanma ya da yaralanma durumu olup olmadığı tespit edilmelidir. Böyle bir durum oluşmamışsa ortamda bulunan kişiler güvenli bir alana götürülmelidir. Yetkili personele haber verilmeli acil durumu oluşturan duruma göre (gaz, elektrik kaçakları, yangın vb.) önlem alınmalıdır. Bir yaralanma ya da hastalanma söz konusuysa ilk yardım bilgisi olan kişiler dışında müdahale edilmemelidir.

İlk yardım: Herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda sağlık görevlilerinin veya bu eğitimi almış ehliyetli kişilerin tıbbi yardım sağlanıncaya kadar hayatın kurtarılması, durumun daha kötüye gitmemesi için olay yerinde ilk müdahâleyi yapmasıdır. **İlk yardımda öncelikli olarak yapılması gereken; hasta ya da kazazedenin güvenli bir yere alınması, kaza yerinde gerekli tedbirler alınarak ambulans çağırılmasıdır.**

1.5. MODEL TASARIMI

Model tasarımı yapılabilmesi için renk ve desen bilgisine sahip olunmalıdır. **Tasarım**; eldeki malzemelerin **tasarı ilkeleri**ne uygun olarak estetik bir değer oluşturacak şekilde planlanması ve düzenlenmesi sürecidir. Seçilen obje üzerinde kullanılacak dekupaj deseni, boyanın rengi ve desenin obje yüzeyine yerleştirilmesi tasarımla belirlenir.

Model tasarımında dekupe edilecek desen büyük ebatlı bir resim olabileceği gibi resmin içinden kesilmiş küçük parçalar da olabilir (Görsel 1.47, 1.48, 1.49).

Görsel 1.47: Peçete modeli

Görsel 1.48: Dekupe edilmiş model tasarımı

Görsel 1.49: Dekupe edilmiş model tasarımı

ARAŞTIRIP KENDİMİZİ GELİŞTİRELİM

Dergilerden, gazetelerden ve broşürlerden hoşunuza giden resim ve görselleri konularına göre kesip dosyalayarak kendi dekupaj arşivinizi oluşturunuz.

Dekupaj kâğıtlarını keserek tasarımlar oluşturmak için kullanılan farklı yöntemler şunlardır:

- Dekupe edilecek resimlerin farklı şekillerde kesilmesi veya resmin kenarlarına değişik formlar verilmesi,
- Resmin yüzeye tam sığacak şekilde hizalanarak ölçü alınması, bu ölçüye göre bir kâğıt makası ya da kretuvar bıçağı yardımıyla fazla kısımlarının kesilmesi,
- Resmin kenarlarının bir mum veya çakmak yardımıyla hafifçe yakılması,
- Resmin kenarlarının elle yırtılarak resme doğal bir görünüm verilmesi,
- Resmin kenarlarının şekilli makaslarla kesilmesi.

Tercih edilen kesim yöntemlerine uygun tasarımın planlanması, modelin oluşumunda başarıyı artıran önemli bir unsurdur.

1.6. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME

Ürün ölçülendirme, obje yüzeyine uygulanacak transfer kâğıtlarının en ve boy ölçümlerinin alınarak boyutlarının eşitlenmesidir. Ölçülendirme formla uyumlu olmalıdır. Model yapımına geçilmeden önce ölçülerin hesaplanması önemlidir.

Transfer edilecek desenin bütün olarak yapıştırılması planlanmışsa obje ile desen ölçülerinin hesaplanması ve artan bölümün orantılı yerleştirilmesi gerekir. Desen parçalara ayrılarak kullanılacaksa her bir parçanın yüzeye yerleştirilmesinde simetrik, asimetrik denge kurallarına uygun ölçüler alınmalı ve buna uygun yerleştirilmelidir. Dekupaj kâğıdı boyutları, objenin boyutuyla orantılı olmalıdır (Görsel 1.50, 1.51,1.52).

Görsel 1.50: Obje ölçümü

Görsel 1.51: Desen ölçümü

Görsel 1.52: Objenin oran-orantı ilişkisi

1.7. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ

Tasarımdan önce renk ve desenin belirlenmesi için dekupaj tekniğine uygun tespitler yapılmalıdır. Ham yüzeye dekupaj yapılacaksa zemin boyası yapılmadan önce desenin yerleştirilmesi planlanmalıdır. Desen, yüzeye bütün olarak geçirilebildiği gibi parçalanarak da şekillendirilebilir.

Boya seçimi formun karakterine göre yapılmalıdır. Yüzeyde astar boya kullanılacaksa önce desen seçimi yapılmalı, buna uygun zemin rengi belirlenmelidir. Birçok boya alternatifi olduğu için objenin kullanım alanı ve karakter yapısına uygun seçimler yapılmalıdır. Dekorasyonda tamamlayıcı bir aksesuar olarak kullanılacak objenin rengi ve deseni buna uygun olmalıdır. Bununla beraber desen koyu renklerden seçildiğinde zemin açık renk, açık renkler seçildiğinde ise deseni gösterecek tonlar kullanılmalıdır (Görsel 1.53).

Görsel 1.53: Dekupaj tekniğinde tasarıma uygun renk seçimi

1.8. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ

Model tasarımıyla renk ve desen seçimi yapıldıktan sonra boyama yöntemleri için boya çeşitleri ve özellikleri dikkate alınır. Boyama yöntemlerini, boyamanın özelliğine uygun boya ve fırça tercihinin doğru yapılması belirler.

Akrilik Boya: Su bazlı, toksik maddeler içermeyen ve çabuk kuruyan bir boyadır. Tüm yüzeylere uygulanma özelliği olduğu gibi renkler birbiriyle karıştırılabilir.

Metalik Boya: Sedef oranı yüksek olan bu boyalar, sürüldüğü yüzeylere ışıltılı ve parlak bir görünüm kazandırır. Akrilik boyalar gibi tüm yüzeylere uygulanır ve renkler birbiriyle karıştırılabilir.

Simli Boya: Sim özelliğiyle parlaklık verir. Hızlı kurur ve kokusuzdur. Desenlere kontur (kenar çizgisi) çekmek için kullanılır.

Boyutlu Boncuk Boya: İsminden de anlaşıldığı üzere objenin yüzeyinde boyutlu görünüm oluşturmak için kullanılır (Görsel 1.54).

Parlak Yüzey Astarı: Boyalı ve vernikli yüzeylerde astar olarak kullanılır. Akrilik boyanın yüzeye tutunmasını sağlar.

Sprey Boya: Kolay ve pratik boyama için uygun olan bu boyalar, küçük alanların boyanması amacıyla kullanılır. Geniş yüzeylerde maliyeti çok yüksektir. Kokusu ve sağlığa zararlı etkileri olduğu için açık alanlarda yapılması uygundur. Yüzeye 25-30 cm uzaklıktan püskürtülerek uygulanmalı, akma ve damlamalara karşı önlem alınmalıdır.

Görsel 1.54: Boyutlu boncuk boyamayla süsleme

BİLGİ KUTUSU

Akrilik boya kullanılırken farklı markaları karıştırmak doğru değildir. Renkler tek bir tüpten kullanılmalıdır. Aksi takdirde boyama aşamasında problemler çıkabilir. Çünkü her bir üretici, karışımda farklı bir bağlayıcı veya pigment kullanır.

Boyaların yüzey üzerine sürülmesini sağlayan fırçaların her yüzey için farklı özelliklerinin olması uygulamaları kolaylaştırır. Düz kesik, yan kesik, yelpaze ya da kedidili gibi birçok farklı özellikte kıl fırça vardır (Görsel 1.55, 1.56, 1.57). Tekniğe uygun boya yapmak için yağlı boya fırçaları da kullanılır. Sert kıl fırçaların yanı sıra ipek uçlu fırçalar sık, pamuksu ve yumuşak kıl yapısı sayesinde uygulamalara pürüzsüz görünüm kazandırır. Yüzey üzerinde gel git yapılarak kullanılan fırçalar, boya kurumadan sürülürse iz yapar.

Ponpon fırçalar, süngerin yuvarlak formudur. Yüzeye tampon şeklinde boya yapmak için kullanılır.

Rulo fırçalar, sünger ya da kadifeden yapılmıştır ve hareket kolaylığı sağlar. Geniş yüzeylerin hızlı bir şekilde boyanması için kullanışlıdır.

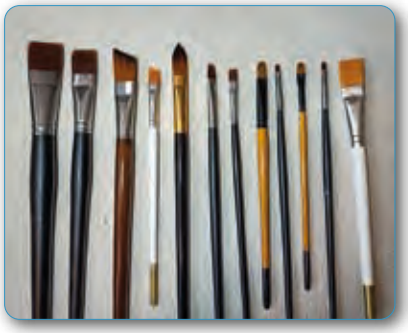

Görsel 1.55: Yassı uçlu fırçalar

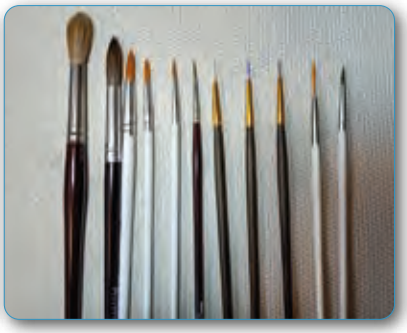

Görsel 1.56: Yuvarlak uçlu fırçalar

Görsel 1.57: Yelpaze fırçalar

DİKKAT EDELİM !

- Fırçaları temiz tutmak çok önemlidir. Akrilik boyalar çabuk kurur ve kuruyunca fırçanın temizlenmesi zor olur. Fırçalar, kullanılmadığı zamanlarda hemen yıkanmalıdır.
- Fırçalar uzun süre suda bekletilmemelidir. Kabın dibine değen kılların şekilleri bozulur ve fırça sapının boyası dökülür.
- Boya kalıntıları her çalışma bitiminde su ve sabunla hafifçe sabunlanarak çıkarılmalıdır.
- Sıcak su asla kullanılmamalıdır. Sıcak su akrilik boyayı sertleştirir.
- Temizlenmiş, kurutulmuş fırçalar; sapı altta kalacak şekilde bir kavanoz ya da kaba dik konularak saklanmalıdır.

1.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ

Ahşap ürünlerin dayanıklılığını artırmak için cilalama yöntemi olarak vernik kullanılır. Ürünün dekupaj tekniğiyle boyama ve transfer işlemi tamamladıktan sonra uygulanır. Vernik, boya tam olarak kuruduktan sonra yapılmalıdır. Kurumadığı takdirde yüzeydeki boyayı dağıtır.

Vernikleme; ahşap ürünün ömrünün uzatılması, daha iyi muhafaza edilmesi, sudan, dış etkenlerden ve her türlü hasardan korunmasını sağlar. Mat, yarı mat, parlak çeşitleri olan vernikler; fırça ya da süngerlerle sürülerek yüzeye uygulanır. Renkli olanları da vardır. Ham olan yüzeylere doğrudan uygulanabilir. Dikkat edilmesi gereken önemli nokta; yüzeyin tozdan arınmış ve pürüzsüz, boyalı yüzeylerin ise kurumuş olmasıdır.

Verniğin emici ve emici olmayan yüzeylere uygulanmasına göre farklı çeşitleri bulunur. Bunlar; su bazlı, sentetik ve selülozik, taş, 100 kat vernik ve sprey verniktir. Kullanıma uygunluğu açısından özellikleri iyi ayırt edilmelidir.

Su Bazlı Vernik: Suyla inceltilebilir, fırçayla sürülebilir, su ve sabunla yıkanabilir. Kokusuz ve doğa dostudur. Dekupaj tekniğinde en çok tercih edilen vernik çeşididir ve kıvamı önemlidir. Katı olursa fırçanın rahat hareket etmesini engelleyerek sürmede sorun yaşatır. Sıvı olursa akmalara neden olarak yüzeyde damlacıklar oluşturur. Bu yüzden obje üzerine uygulama yapılmadan önce verniğin kıvamına bakılmalıdır. Obje özelliğine uygun mat, yarı mat, parlak çeşitleri bulunur.

Sprey Vernik: Dekupaj tekniği uygulamalarında çabuk kuruma, kolay uygulanma özelliklerinden dolayı tercih edilir. Sprey vernikler solvent bazlıdır. İyice çalkalandıktan sonra obje üzerine uygulanır. 20-25 cm mesafeden dairesel hareketler yapılarak sıkılır. Obje üzerinde akma yapmaması için uzun süre aynı yere sıkılmamalıdır. Mat, yarı mat ve parlak çeşitleri bulunur (Görsel 1.58).

Görsel 1.58: Objenin verniklenmesi

100 Kat Vernik: Vernik ve sertleştiricisi olmak üzere ikili set halinde kullanılır. 60 cc sertleştirici, 120 cc vernikten oluşur. Vernik ve sertleştiricisi, uygulamadan önce cam bir kavanoz içerisinde şeffaflaşıncaya kadar karıştırılarak hazırlanır. Şeffaflığının görülmesi amacıyla cam kavanoz tercih edilmelidir. Karışım, hava kabarcığı olmaması için yavaşça cam kavanoz içine boşaltılmalıdır. Kavanoz içindeki karışım beş dakika boyunca yavaş yavaş ve hep aynı yönde karıştırılmalıdır. Bu karışım hazırlanırken ılık su dolu bir leğen içerisinde karıştırılırsa şeffaflaşması daha kolay olur.

Ahşap boyama sanatında cilalama işleminde tercih edilen bir ürün olan 100 kat vernik; 120 derece sıcaklığa kadar dayanıklı, yüksek parlaklıkta ve yüzeyi kolay çizilmeyen bir malzemedir. Diğer vernik çeşitlerine göre maliyeti yüksektir. Fakat yüzeyi koruma özelliği diğer verniklere kıyasla çok daha iyidir. Genellikle kenarları yüksek objelerde tercih edilir. Vernik, akıcı bir madde olduğu için kenarsız objelerde akma ve damlama yapar.

Selülozik Vernik: Selüloz barındıran bir verniktir. Parlak, mat ve saten görünümlü çeşitleri vardır. Bu vernik, tinerle inceltilerek kullanılır. Yüzey üzerinde iyi yayılma özelliği gösterir. Taş duvarlara ve ahşaba uygulanır. Plastik yüzeylerde kullanılmaz. Su bazlı boya, akrilik boya veya sentetik vernik uygulanmış yüzeylere sürüldüğünde alttaki boyayı kabartır.

Sentetik Vernik: Solvent (çözücü) esaslıdır. Sentetik tiner ile inceltilir. Yat, parke ve pencere verniği olarak kullanılır. Koku yayarak geç kurur.

Taş Vernik: Sürüldüğü yüzeyin dayanıklılık süresini artırır, darbelere karşı korur, şeffaf ve su bazlıdır. Bol ve hızlı sürülmelidir.

1.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ

Üretim sektöründe geliştirilmesi gereken önemli konulardan biri, ürünlerin hizmet ve kalitesinin artırılmasıdır. Kalite, müşteri isteklerine cevap veren uygun ürün demektir. Ortaya çıkarılan ürünün kalitesi, yapılan işe gösterilen özenle ilgilidir.

Malzemenin seçimi ve doğru kullanımı kaliteyi belirleyen önemli faktörlerdendir. Uygulanacak teknikle ilgili yeterli bilgiye sahip olmak, işlemin doğru yapılmasını sağlar. İşlem basamaklarının takibinin doğru yapılması ise meydana gelebilecek yanlışlara müdahaleyi kolaylaştırır. Böylece istenmeyen durumlar zamanında ortadan kaldırılır.

Bitmiş ürünün son kontrollerinde hata çıkmamalıdır. Bu da yapılan işin kalitesini gösterir. Yapılacak son kontrol, ürünün talep görmesi ve başarısı açısından çok önemlidir. Başarının kaynağı ise özenli ve dikkatli çalışmakla ilişkilendirilir.

AKLINIZDA BULUNSUN

DEĞİŞTİR, DÖNÜŞTÜR, YENİDEN KULLAN

Günlük yaşantı içinde işe yarar diye saklanan ama hiç kullanılmayan ya da birçok ürününün ambalajı, paketi olan eşyalara tekrar işlev kazandırmak mümkündür.

Ahşap boyama, değiştirip dönüştürerek ürünlere yeniden kullanım alanları sunan bir sanattır. Sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunmak, tüketici topluma hizmet etmemek adına birçok ürün bu sanat ile can bulmaktadır. Ahşap boyama sanatı bu bağlamda hem ekonomik hem de keyifli çözümler sunmaktadır.

Yaşam alanlarınızda bulunan geri dönüşüm malzemelerinin renk ve dokusunda yenilikler yaparak onlara yeni kullanım alanları oluşturabilirsiniz (Görsel 1.59). Bu dönüştürme işlemleri ile atıl kabul edilen her türlü eşya, boyalar ve dokunuşlarla yeniden hayat bulur. Ahşap boyama sanatıyla sadece ahşap ürünler değil aynı teknik ve boyalar kullanılarak polyester, cam, galvaniz, metal gibi birçok ürünün de boyanabildiğini unutmayınız.

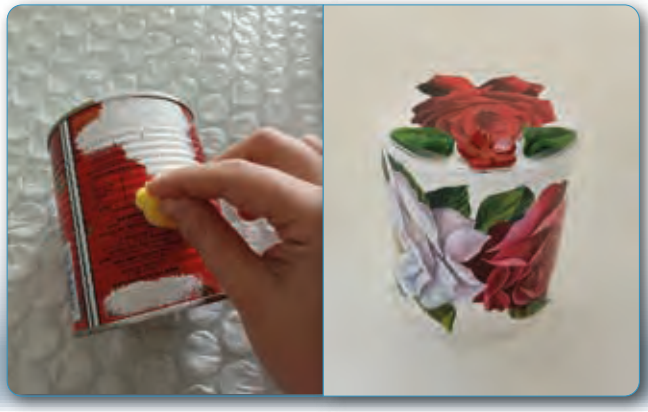

Görsel 1.59: Dekupaj çalışması (geri dönüşüm malzemesi)

SIRA SİZDE

Çevrenizde ya da evinizde yenilenmeye uygun olan bir nesne araştırınız. Bu nesne üzerinde dekupaj tekniğinde öğrendiğiniz bilgilerle tasarım yapınız. Tasarımınızı A4 boyutunda bir kâğıt üzerine çizerek boyayınız.

Yapacağınız çalışma, aşağıdaki kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Kullanılacak Malzemeler: A4 kâğıt, resim kalemi, desen kâğıtları, silgi, boya kalemleri.

1. SIRA SİZDE

KONTROL LİSTESİ

Sınıf	No.	Öğrencinin Adı ve Soyadı	Değerlendirme Tarihi

	Ölçütler	Evet	Hayır
1	Çalışma alanını hazırladı.		
2	Araç gerecini hazırladı.		
3	Yenilenmesi uygun nesneyi araştırdı.		
4	Objenin ölçülendirmesini yaptı.		
5	Objenin çizimini yaptı.		
6	Obje üzerinde model tasarımı oluşturdu.		
7	Renk seçimini yaptı.		
8	Desen seçimini yaptı.		
9	Dekupaj tekniğine uygun deseni boyadı.		
10	Zamanı verimli kullandı.		
11	Çalışma alanını temizledi.		

Değerlendirme: "Hayır" olarak işaretlediğiniz davranışlara yönelik konularda kendinizi geliştiriniz.

DİKKAT EDELİM !

Bu bölümde öğrenme birimleri kapsamında edineceğiniz kazanımları içeren farklı uygulamalar sunulmuştur. Uygulamalarda belirtilen süreleri göz önünde bulundurarak sizin için uygun olan uygulamaları seçiniz.

1.1. UYGULAMA

Süre: 8 ders saati

DEKUPAJ TEKNİĞİYLE AHŞAP KUTU YAPIMI

Bu uygulamada sizden ahşap kutuya dekupaj tekniği uygulamanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 1.60).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 1.60: Dekupaj tekniği uygulanmış ahşap kutu

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap kutu, beyaz, mor, yeşil akrilik boya, ipek fırça, dekupaj tutkalı, dekupaj kâğıdı, ince uçlu yuvarlak fırça, şablon fırçası, ince uçlu makas, sünger, zımpara, nemli bez, boya kabı, poşet, yarı mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel1.61).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 1.61: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Dekupaj tekniğine uygun ahşap kutunun tasarımını yapınız.

- Ahşap kutunun model tasarımını yapınız.
- Ahşap kutu üzerine uygulayacağınız dekupaj kâğıdı desenini, ahşap kutu ölçülerine uygun tasarlayınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı kutu tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap kutunun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap kutunun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap kutu üzerinde dekupaj tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Ahşap kutunun büyüklüğüne uygun dekupaj kâğıdı seçimi yapmalısınız veya dekupaj kâğıdı üzerindeki deseni keserek ölçülendirmelisiniz.
- Desen, ahşap kutudan büyük olursa tekniğin kutu üzerindeki uygulaması olumsuz sonuçlanacaktır.

4.İşlem Basamağı Ahşap kutunun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Dekupaj kâğıdı ile kutunun zemin renginin birbiriyle uyumlu olmasına özen gösteriniz.
- Zemin renginin her zaman dekupaj kâğıdınızdaki deseni gösterecek tonlarda olmasına özen gösteriniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap kutunun yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 1.62, 1.63).

Görsel 1.62: Ahşap kutunun zımparalanması

Görsel 1.63: Akşap kutunun zımparalanması

- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 1.64).

Görsel 1.64: Kalıntıların temizlenmesi

- Boyamaya başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap kutunun iç kısmından başlayarak dışını ve kapağın içini mora boyayınız (Görsel 1.65).

Görsel 1.65: Kutunun içinin boyanması

- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 1.66).
- Kutuyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz (Görsel 1.67).

Görsel 1.66: Kutu kenarlarının boyanması

Görsel 1.67: Boyanmış ahşap kutu

- Ahşap kutu kapağının üstünü beyaza boyayınız (Görsel1.68,1.69).

Görsel 1.68: Kutu kapağının boyanması

Görsel 1.69: Boyanmış kutu kapağı

6.İşlem Basamağı Ahşap kutuya dekupaj tekniği uygulayınız.

- Dekupaj kâğıdını, tasarıma uygun şekilde ve desen özelliğini bozmadan kesiniz (Görsel1.70).

Görsel 1.70: Dekupaj kâğıdının kesilmesi

- Kesilen kâğıt parçalarını geri dönüşüm kutusuna atınız.
- Temiz ve düzenli çalışınız.
- Dekupaj kâğıdının arkasına dekupaj tutkalı sürünüz (Görsel 1.71).

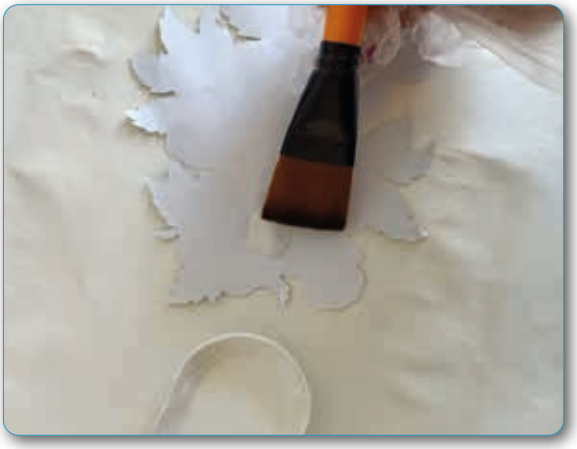

Görsel 1.71: Dekupaj kâğıdına tutkal sürülmesi

- Tutkal sürülmeyen bir noktanın kalması dekupaj kağıdının yırtılmasına neden olacağı için tutkalı yüzeyin tamamına sürmeye özen gösteriniz.
- Tutkal sürme işlemini kuruma olmaması için hızlı yapınız.
- Dekupaj kâğıdını uygun şekilde objeye yapıştırınız.
- Hazırladığınız kâğıdı, objenin belirlenen kısmına sabitlemeden koyunuz.

- Dekupaj kâğıdını, hava kabarcığı oluşmaması için bir sünger veya bir bez yardımıyla ortasından başlayarak kenarlarına doğru sabitleyiniz (Görsel 1.72).

Görsel 1.72: Desenin sabitlenmesi

- Dekupaj tutkalını resmin yüzeyine sürünüz.
- Şeffaflaşıncaya kadar kurumasını bekleyiniz.
- Tutkal kuruduktan sonra ikinci katı sürebilirsiniz.
- Dekupaj kâğıdı desenindeki yaprakların arkasına ince uçlu fırça üzerine yeşil boya alarak helozonlar çiziniz (Görsel 1.73).

Görsel 1.73: Desenin boyama yöntemiyle süslenmesi

- Ahşap kutu kapağının kenarlarını yeşil renk boyayla boyayınız (Görsel 1.74,1.75).

Görsel 1.74: Kenarları boyama işlemi

Görsel 1.75: Boya işleminin son hâli

7.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Kutunun yüzeyini yarı mat sprey vernikle içinden başlayarak yatay, ileri ve geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel1.76,1.77).

Görsel 1.76: Kutu içinin cilalanması

Görsel 1.77: Kutu dışının cilalanması

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci kat verniği uygulayınız.
- Cilalama yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularının içine geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artmış olan boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap kutunun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, dekupaj tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat sprey verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

1.2. UYGULAMA

Süre: 8 ders saati

PEÇETE TEKNİĞİYLE AHŞAP KUTU YAPIMI

Bu uygulamada sizden ahşap kutuya peçete tekniği uygulamanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 1.78).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 1.78: Peçete tekniği uygulanmış ahşap kutu

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap kutu, beyaz, pembe akrilik boya, ipek fırça, peçete tutkalı, desenli peçete, şablon fırçası, makas, naylon poşet, maskeleme bandı, zımpara, nemli bez, boya kabı, su kabı, poşet, yarı mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 1.79).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 1.79: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Peçete tekniğine uygun ahşap kutunun tasarımını yapınız.

- Ahşap kutunun model tasarımını yapınız.
- Ahşap kutu üzerine uygulayacağınız peçete desenini, ahşap kutu ölçülerine uygun tasarlayınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı kutu tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap kutunun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap kutunun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap kutu üzerinde peçete tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Ahşap kutunun büyüklüğüne uygun peçete seçimi yapmalısınız veya peçete üzerindeki deseni keserek ölçülendirmelisiniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap kutunun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Peçete ile kutunun zemin renginin birbiriyle uyumlu olmasına özen gösteriniz.
- Peçete renk ve desen figürlerini, kullanım alanıyla örtüşecek şekilde seçiniz.
- Peçete çok ince bir yapıya sahip olduğu için kutunun alt zeminindeki renk üstte belirgin şekilde görünecektir. Bu sebeple açık renkler tercih etmeye özen gösteriniz.
- Zemin renginin her zaman peçeteyi gösterecek tonlarda olmasına özen gösteriniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap kutunun yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 1.80).

Görsel 1.80: Ahşap kutunun zımparalanması

- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel1.81).

Görsel 1.81: Kalıntıların temizlenmesi

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap kutunun menteşelerini, boyanmaması için maskeleme bandıyla içten ve dıştan bantlayınız (Görsel1.82).

Görsel 1.82: Menteşelerin bantlanması

- Ahşap kutunun iç kısmından başlayarak dışını ve kapağını beyaza boyayınız (Görsel 1.83, 1.84, 1.85, 1.86).
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.
- Kutuyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.

Görsel 1.83: Kutu içinin boyanması

Görsel 1.84: İçi boyanmış ahşap kutu

Görsel 1.85: Kapak ve kutu dışının boyanması

Görsel 1.86: Dışı boyanmış ahşap kutu

6.İşlem Basamağı Ahşap kutuya peçete tekniği uygulayınız.

- Peçeteyi, tasarıma uygun şekilde ve desen özelliğini bozmadan kesiniz (Görsel 1.87, 1.88).
- Desenden arta kalan parçaları geri dönüşüm kutusuna atınız.
- Temiz ve düzenli çalışınız.

Görsel 1.87: Peçete desenlerinin kesilmesi

Görsel 1.88: Kesilmiş peçete desenleri

- Kesilen desenlerin arkasındaki peçete katlarını ayırınız (Görsel 1.89).

Görsel 1.89: Peçete katlarını ayırma işlemi

- Peçeteyi kutuya yerleştirerek ve bir elinizle tuttuktan sonra ipek fırçaya peçete tutkalı alınız.
- Tutkalı, peçetenin üzerinden hızlıca ve ortasından başlayarak yanlarına doğru sürünüz (Görsel 1.90).

Görsel 1.90: Desenin kutuya transfer edilmesi

- Yuvarlak, çiçek desenli peçeteyi ahşap kutunun kapağına; küçük çiçekleri ise kutunun kenarına yapıştırınız (Görsel 1.91).
- Hava kabarcıkları oluşmamasına dikkat ediniz.
- Yapışmayan yerleri peçete yıpranmadan tekrar yapıştırınız.

Görsel 1.91: Transfer edilmiş desen

- Peçeteyi, üzerine naylon poşet kapatarak ortadan başlamak kaydıyla kenarlara doğru sıvazlayıp sabitleyiniz.
- Bu işlemi yaparken naylonun peçeteye yapışmamasına dikkat ediniz (Görsel 1.92).

Görsel 1.92: Desenin sabitlenmesi

- Peçete uygulamasına tekniğe uygun süslemeler yapınız.
- Kutunun kapağının ve alt kısmının kenarlarına pembe boyayla kontur geçiniz (Görsel 1.93, 1.94).

Görsel 1.93: Kapak kenarlarına kontur geçilmesi

Görsel 1.94: Kutu kenarlarına kontur geçilmesi

• Şablon fırçasını pembe boyaya batırarak kutunun kenarlarındaki çiçeklerin arasına tampon yaparak efekt veriniz (Görsel 1.95).

Görsel 1.95: Kutu kenarlarına efekt vermilmesi

• Zemin ve peçetenin kaynaşmasını sağlayınız (Görsel 1.96).

Görsel 1.96: Transfer uygulanmış ahşap kutu

7.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Kutunun yüzeyini yarı mat sprey vernikle içinden başlayarak yatay, ileri ve geri hareketlerle sabitleyiniz (Görsel 1.97).
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız.
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci kat verniği uygulayınız (Görsel 1.98).

Görsel 1.97: Kutu içinin cilalanması

Görsel 1.98: Kutu dışının cilalanması

- Cilalama yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularının içine geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artmış olan boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap kutunun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, peçete tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat sprey verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

1.3. UYGULAMA

Süre: 8 ders saati

KOLAY TRANSFER TEKNİĞİYLE AHŞAP VAZO YAPIMI

Bu uygulamada sizden ahşap vazoya transfer tekniği uygulamanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 1.99).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 1.99: Kolay transfer tekniği uygulanmış ahşap vazo

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap vazo, obje üzerine uygulama yapılacak kolay transfer kâğıdı, beyaz, yeşil akrilik boya, antik altın renk metalik boya, ipek fırça, ince uçlu fırça, makas, maskeleme bandı, zımpara, sünger, nemli bez, boya kabı, su kabı, parlak sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 1.100).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 1.100: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Kolay transfer tekniğine uygun ahşap vazonun tasarımını yapınız.

- Ahşap vazonun model tasarımını yapınız.
- Ahşap vazo üzerine uygulayacağınız transfer kâğıdı deseninin ölçülere uygun tasarımını yapınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı ahşap vazo tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap vazonun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap vazonun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap vazo üzerinde kolay transfer tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Transfer kâğıdı üzerindeki desenin ölçülendirme işlemini yapınız.

4.İşlem Basamağı Ahşap vazonun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Kolay transfer yapılacak yüzeyin zemin rengini, tasarıma uygun seçilen transfer kâğıdının renklerini dikkate alarak seçiniz.
- Kolay transfer kâğıtları açık veya koyu zemin üzerine uygun olarak üretilir. Bu sebeple zemin rengini transfer kâğıdının üzerinde bulunan bu uyarıları dikkate alarak seçiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap vazoyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap vazonun yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 1.101).

Görsel 1.101: Ahşap vazonun zımparalanması

- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 1.102).

Görsel 1.102: Kalıntıların temizlenmesi

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap vazonun üst ve alt kenarlarını maskeleme bandıyla bantlayınız (Görsel 1.103, 1.104).

Görsel 1.103: Vazo üst kısmının bantlanması

Görsel 1.104: Vazo alt kısmının bantlanması

- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.
- Vazoyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.
- Ahşap vazoyu içten dışa doğru boyayınız.
- Ahşap vazonun içini yeşile boyayınız (Görsel 1.105, 1.106).

Görsel 1.105: Vazo içinin boyanması

Görsel 1.106: İçi boyanmış vazo

- Ahşap vazonun dışını beyaza boyayınız (Görsel 1.107, 1.108).

Görsel 1.107: Vazo dışının boyanması

Görsel 1.108: Dışı boyanmış vazo

- Ahşap vazonun ağız ve alt kısımlarına ince uçlu fırçayla metalik, antik altın renkle kontur geçiniz (Görsel 1.109, 1.110).
- Metalik boyaları, diğer boyalara göre çabuk donduğu için hızlı sürmeye özen gösteriniz.

Görsel 1.109: Vazo ağzına kontur geçilmesi

Görsel 1.110: Vazonun alt kenarlarına kontur geçilmesi

6.İşlem Basamağı Ahşap vazoya kolay transfer tekniğini uygulayınız.

- Kolay transfer kâğıdını tasarıma uygun şekilde ve desen özelliğini bozmadan kesiniz (Görsel 1.111).

Görsel 1.111: Transfer kâğıdınının ölçüye uygun kesilmesi

- Kesilen kolay transfer kâğıtlarını jelatininden çıkararak tasarıma uygun şekilde yerleştiriniz (Görsel 1.112).

Görsel 1.112: Transfer kâğıdının jelatininin çıkarılması

- Transfer kâğıdını, desenin yüzü kullanılan objeye gelecek şekilde yapıştırıp ıslak süngerle kâğıt üzerine tampon yapınız (Görsel 1.113).

Görsel 1.113: Desenin süngerle vazoya tamponlanması

- Deseni tutan kâğıdı vazonun yüzeyinden alınız (Görsel 1.114).

Görsel 1.114: Transfer kâğıdının yüzeyden kaldırılması

- Transfer işleminden sonra vazonun yüzeyindeki kalıntıları nemli bir bezle hafifçe temizleyiniz (Görsel 1.115).

Görsel 1.115: Desen transferi tamamlanmış vazo

7.İşlem Basamağı Ahşap vazoyu cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Vazonun yüzeyini parlak sprey vernikle içinden başlayarak yatay, ileri ve geri hareketlerle sabitleyiniz (Görsel 1.116).

Görsel 1.116: Vazo içinin cilalanması

- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 1.117).

Görsel 1.117: Vazo dışının cilalanması

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci kat verniği uygulayınız (Görsel 1.118).

Görsel 1.118: Kolay transfer tekniği uygulanmış ahşap vazo

- Cilalama yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularının içine geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artmış olan boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap vazonun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, peçete tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat sprey verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

1.4. UYGULAMA

Süre: 12 ders saati

ZOR TRANSFER TEKNİĞİYLE AHŞAP TEPSİ YAPIMI

Bu uygulamada sizden ahşap tepsiye zor transfer tekniği uygulamanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 1.119).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 1.119: Zor transfer tekniği uygulanmış ahşap tepsi

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap tepsi, tepsi üzerine uygulama yapılacak dekupaj kâğıdı (A4 kalitesinde), transfer tutkalı, beyaz, yeşil, sarı, turuncu, siyah, buz mavisi akrilik boya, kahverengi eskitme kremi, ipek fırça, şablon fırçası, yassı uçlu fırça, sünger, makas, maskeleme bandı, naylon poşet, zımpara, nemli bez, boya kabı, su kabı, yarı mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 1.120).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

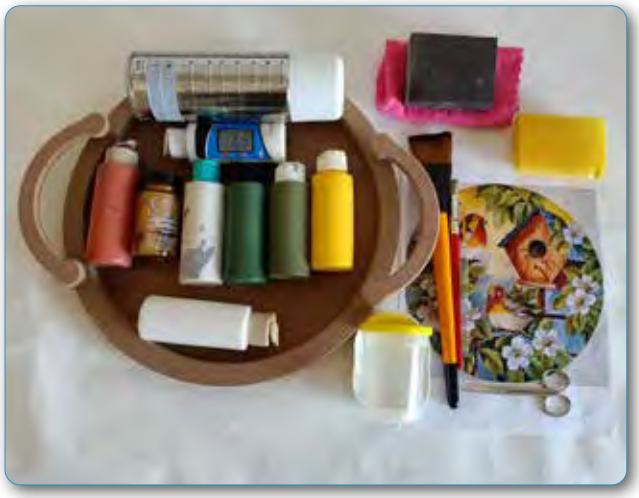

Görsel 1.120: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Zor transfer tekniğine uygun ahşap tepsinin tasarımını yapınız.

- Ahşap tepsi üzerine uygulayacağınız zor transfer kâğıdı deseninin ahşap tepsi ölçülerine uygun tasarımını yapınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı tepsi tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap tepsinin en, boy ve derinlik ölçülendirme işlemini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap tepsi üzerinde zor transfer tekniği uygulacağınız yerleri tespit ediniz.
- Transfer kâğıdı üzerindeki desenin ölçülendirme işlemini yapınız.

4.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Zor transfer yapılacak yüzeyin zemin rengini, tasarıma uygun seçilen transfer kâğıdının renklerini dikkate alarak seçiniz.
- Tekniği uygularken sonucun başarılı olması için transfer kâğıdı olarak 100 gr'lık kâğıt tercih etmeye özen gösteriniz.
- Teknik uygulanacak desende yazı varsa işleme başlamadan önce yazıyı bilgisayar ortamında ters çeviriniz. Adından 100 gr'lık kâğıt üzerine bastırınız.
- Zor transfer tekniğinde transfer kâğıdındaki resmi yüzeye geçirme aşamasında zeminde açık renk seçmeye özen gösteriniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi boyama tekniklerine uygun boyayınız.

- Ahşap tepsinin yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 1.121).

Görsel 1.121: Ahşap tepsinin zımparalanması

- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 1.122).
- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.

Görsel 1.122: Kalıntıların temizlenmesi

- Ahşap tepsinin iç kenarlarını maskeleme bandıyla bantlayınız (Görsel 1.123).

Görsel 1.123: Tepsi iç kenarlarının bantlanması

- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.
- Ahşap tepsiyi boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.
- Ahşap tepsiyi boyamaya iç kısmından başlayınız.
- Tepsinin içini, beyaz boyayla en az iki kat ve yüzeyi kapatacak şekilde boyayınız (Görsel 1.124, 1.125).

Görsel 1.124: Tepsi içinin boyanması

Görsel 1.125: İçi boyanmış tepsi

6.İşlem Basamağı Ahşap tepsiye zor transfer tekniğini uygulayınız.

- Transfer kâğıdını tasarıma ve ölçülendirmeye uygun kesiniz (Görsel 1.126).
- Artan kâğıt parçalarını kâğıt dönüşüm kutusuna atınız.
- Atölyenizi kirletmemeye özen gösteriniz.

Görsel 1.126: Transfer kâğıdının ölçüye uygun kesilmesi

- Transfer tutkalını, transfer kâğıdının yüzüne hızlı ve tek bir nokta tutkalsız kalmayacak şekilde sürünüz (Görsel 1.127).

Görsel 1.127: Transfer kâğıdına tutkal sürülmesi

- Transfer kâğıdını, resmin arkası yukarıda kalacak şekilde tepsinin ölçülendirilen yerine sabitlemeden yerleştiriniz (Görsel 1.128).

Görsel 1.128: Transfer kâğıdının tepsiye yerleştirilmesi

- Resmi, üzerine naylon poşet koyarak temiz bir bez yardımıyla arkasından kenarlarına doğru daireler çizerek tepsiye sabitleyiniz (Görsel 1.129).
- 24 saat beklemeye bırakınız.
- Zor transfer tekniğinde bekleme süresini dikkate alınız.

Görsel 1.129: Transfer kâğıdının sabitlenmesi

- 24 saat sonra temiz bir bez veya sünger yardımıyla tepsinin yüzeyinde kalan resmin arkasındaki beyaz astar kâğıdı su yardımıyla ovunuz. Resmin yüzeye çıkmasını sağlayınız (Görsel 1.130, 1.131, 1.132).

Görsel 1.130: Transfer kâğıdının ovularak çıkarılması

Görsel 1.131: Transfer kâğıdının ovularak çıkarılması

Görsel 1.132: Zor transfer bitmiş tepsi içi

- Transferin tepsiyle bütünleşmesi için transfer kâğıdının içindeki resimle uyumlu olan renklerde boyalar ve şablon fırçası kullanarak tepsinin içini tamamlayınız.
- Sarı, yeşil, mavi, turuncu, siyah akrilik boyalar kullanarak ve fırçayla tamponlama yaparak transfer kâğıdındaki resmin tepsiyle bütünleşmesini sağlayınız (Görsel 1.133, 1.134, 1.135).

Görsel 1.133: Transfer kâğıdının zeminle bütünleştirilmesi

Görsel 1.134: Transfer kâğıdının zeminle bütünleştirilmesi

Görsel 1.135: Bütünleştirmesi bitmiş tepsi

- Ahşap tepsinin içi tamamen kuruduktan sonra iç kenarlarını boyamak için tepsinin içini maskeleme bandıyla bantlayınız (Görsel1.136).

Görsel 1.136: Transfer resminin dış kenarlarının bantlanması

- Ahşap tepsinin iç kenarlarını yassı uçlu fırçayla sarıya boyayınız (Görsel 1.137, 1.138).

Görsel 1.137: Tepsi iç kenarlarının boyanması

Görsel 1.138: İç kenarları boyanmış tepsi

- Ahşap tepsinin kenarlarını, kulplarını ve altını sünger yardımıyla eskitme boyası kullanarak boyayınız (Görsel 1.139,1.140).

Görsel 1.139: Tepsinin dışının boyanması

Görsel 1.140: Zor transfer tekniğiyle ahşap tepsi

7.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Tepsinin yüzeyini, yarı mat sprey vernikle içinden başlayarak kenarları ve kulplarını; yatay, ileri ve geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 1.141).

Görsel 1.141: Ahşap tepsinin cilalanması

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci kat verniği uygulayınız (Görsel 1.142).

Görsel 1.142: Cilalanmış ahşap tepsi

- Cilalama yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularının içine geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artmış olan boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, zor transfer tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat sprey verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

DEKUPAJ TEKNİĞİ
(1.1 , 1.2 , 1.3 , 1.4)
UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Uygulamanın değerlendirilmesi verilen ölçütlere göre yapılacaktır.
1 (başlangıç düzeyinde), 2 (geliştirilmeli), 3 (orta), 4 (iyi), 5 (çok iyi)

	Değerlendirme Ölçütleri	Derece				
		1	2	3	4	5
A) Hazırlık						
1	Çalışma ortamını hazırladı.					
2	Kullanılacak araç gereci hazırladı.					
B) Edinen Bilgileri Beceriye Dönüştürme						
3	Objenin model tasarımını yaptı					
4	Objenin ölçülendirmesini yaptı.					
5	Modele uygun renk tasarımı yaptı.					
6	Modele uygun desen tasarımı yaptı.					
7	Objeyi boyama tekniklerine uygun boyadı.					
8	Obje üzerine dekupaj tekniği uyguladı.					
9	Objeyi cilaladı.					
10	Ürünün kalite kontrolünü yaptı.					
C) Beklenen Davranış						
11	Zamanı verimli kullandı.					
12	Temiz ve düzenli çalıştı.					
	Sütun Toplamları					
	Tablo Puanı					

DEĞERLENDİRME PUANI = [(Tablo PuanıX100) /60]

Değerlendirme
Bu ölçekten 100 üzerinden 70 puan aldıysanız bu öğrenme için başarınız yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan aldıysanız konuyla ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmeniz gerekmektedir.

SINIF	No.	ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI	DEĞERLENDİRME PUANI

A. Aşağıda verilen cümlelerin başındaki parantezin içine cümlelerdaki bilgiler doğruysa D, yanlışsa Y yazınız.

1. ( ) Dekupaj, kâğıdın kesilip dekoratif ögelerle bir objenin üzerine yapıştırılması işlemiyle dekore edilmesi sanatıdır.

2. ( ) Geniş yüzeylerde ponpon fırça; cam, polyester ve seramik boyamada rulo fırça tercih edilir.

3. ( ) Ahşap boyamada dekupe edilecek resmin kenarları şekilli makaslarla kesilerek tasarımlar oluşturulur.

4. ( ) Atölye ortamının yetersiz ya da aşırı havalandırılması güvenli durum örneklerindendir.

5. ( ) Temizlenmiş, kurutulmuş fırçalar; sapı altta kalacak şekilde bir kavanoz ya da kaba dik konularak saklanmalıdır.

B. Aşağıda verilen cümlelerde yer alan boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

6. Ahşap boyamada bir resmin yüzeye aktarılması ya da taşınması işlemine ..... denir.

7. Model tasarımı yapabilmek için ..... bilgisine sahip olunmalıdır.

8. Ahşap ürünlerin dayanıklılığını artırmak için cilalama yöntemi olarak ..... kullanılır.

9. Her türlü sert zemine peçete yapıştırmak için ..... kullanılır.

10. Boyaların inceltilmesinde ve kurumasının geciktirilmesinde ..... kullanılır.

C. Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

11. Aşağıdakilerden hangisi su bazlı boya değildir?

A) Metalik boya B) Yağlı boya C) Akrilik boya D) Çatlatma boyası E) Eskitme boyası

12. Aşağıda verilen seçeneklerden hangisi selülozik verniğin özelliklerinden biri değildir?

A) Plastik yüzeylerde kullanılmaz.
B) Taş duvar ve ahşaplarda kullanılır.
C) Kokusu oldukça ağırdır.
D) Yüzey üzerinde iyi yayılma özelliği gösterir.
E) Sentetik tinerle inceltilir.

13. Aşağıdakilerden hangisi iş sağlığı ve güvenliği açısından yanlıştır?

A) İnsan sağlığını ve güvenliğini tehdit eden unsurlara karşı önlem alınmalıdır.
B) Birey kendisi ve çevresindekilerin sağlığı için gerekli tedbirleri almalıdır.
C) Koruyucu ekipman kontrolleri yapılmamalıdır.
D) Delici ve kesici alet kullanımında dikkatli olunmalıdır.
E) Alet ve makinenin yanlış kullanımı, güvensiz davranış örneğidir.

14. Aşağıdakilerden hangisi dekupaj tekniğinde kullanılan yapıştırıcılardan biri değildir?

A) Dekupaj tutkalı
B) Transfer yapıştırıcı
C) Hızlı yapıştırıcı
D) Sert yapıştırıcı
E) Çok amaçlı yapıştırıcı

15. Aşağıdakilerden hangisi dekupaj tekniklerinden biridir?

A) Poşet tekniği
B) Peçete tekniği
C) Sünger doku tekniği
D) Mumlama tekniği
E) Kolaj tekniği

16. Aşağıdakilerden hangisi cilalama işleminde dikkat edilmesi gereken hususlardan biri değildir?

A) Cilalama işleminde çalışma ortamı havasız bırakılmamalıdır.
B) Ahşap boyama yapılırken atölye önlüğü giyilmelidir.
C) Cilalama yapılırken obje yüzeyi pürüzsüz olmalıdır.
D) Uygulamaya başlamadan önce masaya naylon örtü serilmelidir.
E) Cilalama işlemi sırasında ağız ve burun kapatılmamalıdır.

17. Kolay transfer tekniğine başlamadan önce hangi işlem uygulanır?

A) Obje verniklenir.
B) Obje zımparalanır.
C) Obje ıslatılır.
D) Objeye tutkal sürülür.
E) Obje boyanır.

18. Aşağıdakilerden hangisi ahşap ürünü cilalamada kullanılan verniklerden biri değildir?

A) Sulu akışkan vernik
B) Su bazlı vernik
C) Sprey vernik
D) Selülozik vernik
E) Sentetik vernik

19. Aşağıdakilerden hangisi dekupaj kâğıdı kullanılarak oluşturulan model tasarımı yöntemlerinden değildir?

A) Resmin kenarlarının mumla yakılması
B) Resmin kenarlarının elle yırtılması
C) Resmin üstünün boyayla tamamen kapatılması
D) Resmin ölçülendirilerek makasla kesilmesi
E) Resmin ölçülendirilerek kretuvar bıçağıyla kesilmesi

20. Aşağıda ''kalite kontrol '' ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kaliteli ürün, müşteri isteklerine cevap veren uygun ürün demektir.
B) Malzemenin seçimi kaliteyi belirleyen önemli faktörlerdendir.
C) Kalite kontrol, uygulama sürecinin her aşamasında yapılmalıdır.
D) Üretim aşamasındaki son kontrol, ürünün başarısı için çok önemlidir.
E) Kalite, üretimde kullanılacak araç gerecin fiyatının yüksek olmasıyla ilişkilidir.

2. ÖĞRENME BİRİMİ

ÇATLATMA TEKNİĞİ

2

KONULAR

2.1. ÇATLATMA TEKNİĞİ BİLGİSİ
2.2. ÇATLATMA TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI
2.3. ÇATLATMA TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI
2.4. MODEL TASARIMI
2.5. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME
2.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ
2.7. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ
2.8. YÜZEY ÜZERİNDE ÇATLATMA TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ
2.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ
2.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ ?

- Çatlatma tekniği hakkında genel bilgiler
- Model tasarımı
- Ürün ölçülendirmesi
- Tekniğe uygun renk ve desen tasarımı
- Tekniğe uygun boyama yöntemleri
- Yüzey üzerinde çatlatma tekniği uygulama işlemleri
- Ahşap ürünü cilalama yöntemleri
- Kalite kontrol yöntemi

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Doğadaki yüzeyleri çatlak görünümlü varlıklar hangileridir? Örnekler veriniz.
2. Çatlak görünümlü yer döşemesi denilince aklınıza nasıl bir desen geliyor? Zihninizde canlandırıp çiziniz.
3. Susuz kalmış bir toprağın görünüşünü inceleyiniz. Oluşan yarıkların yüzey görünümlerini zihninizde canlandırıp çiziniz.

2.1. ÇATLATMA TEKNİĞİ BİLGİSİ

Parçaların birbirinden ayrılmayacak şekilde bir yarık meydana getirmesiyle oluşan görünüme **çatlatma** denir. Ahşap boyama sanatında kullanılan çatlama ise eski ve yıpranmış bir yüzey oluşturmak, doğal görünüm elde etmek için uygulanan tekniktir. Dekorasyonda çok kullanılan bir teknik olan çatlatmada boyanın kırılmasıyla oluşan bir yüzey görünümü elde edilir. Farklı kalınlıklarda oluşan çizgiler, yüzey üzerinde iki renk kullanılarak oluşturulur.

Çatlatma teknikleri, isimlerini doğadaki varlıklardan alır. Timsah, örümcek gibi hayvanlar; bu tekniğin oluşturulmasında esin kaynağı sayılır.

2.1.1. Çatlatma Tekniğinde Kullanılan Malzemeler

Ahşap boyama sanatının uygulanmasında kullanılan malzemeler benzer olmasına karşın tekniğe göre kullanılan ürünler farklılık gösterir. Çatlatma tekniğinde ahşap ürünler, seramik, cam, polyester vb. dekoratif aksesuarlar, eski ya da yenilenmek istenen mobilyalar kullanılır.

Diğer tekniklerde kullanılan temel malzemelerden fırçalar, şablonlar, sünger, zımpara, maskeleme bandı, cetvel, kalem, silgi, hızlı yapıştırıcı, mat ve yarı mat vernikler çatlatma tekniğinde de kullanılır (Görsel 2.1). Boya malzemesi olarak akrilik ve yağlı boyalar tercih edilir (Görsel 2.2, 2.3).

Görsel 2.1: Çatlatma tekniği malzemeleri

Görsel 2.2: Yağlı boyalar

Görsel 2.3: Akrilik boyalar

DİKKAT EDELİM !

Yağlı boya; dekoratif sanatlar ve resim sanatında kullanılır, bağlayıcı olarak bitki yağı ve pigmentlerin karışımından elde edilir. Diğer boyalara göre daha kalın ve özlü olduğu için kullanılmadan önce keten yağı, haşhaş yağı gibi ürünlerle mutlaka inceltilmelidir.

Çatlatma tekniğini diğer ahşap boyama tekniklerinden ayırt eden boya malzemeleri vardır. Bunlar **medyum** adıyla bilinir. Medyum "herhangi bir yeri dolduran madde" olarak tanımlanır. Ayrıca **aracı sıvı** olarak da adlandırılır. Uygulanan tekniğe göre farklı medyumlar kullanılır.

- **Çatlatma Medyumu:** İki farklı renkte olan akrilik boyadır.
- **Step (Adım) I ve Step II Çatlatma Medyumları:** Resim üstü ve antik çatlatmalarda kullanılır. Step I, boyayı çatlatan medyum; Step II ise çatlayan medyumdur.

Çatlatma tekniği uygulandıktan sonra çatlatılmış objenin yüzeyine süsleme teknikleri uygulanmak istenebilir. Dekupaj kâğıdı, şablon, boyutlu boya, parmak yaldız vb. bu amaçla yardımcı malzeme olarak kullanılır.

2.1.2. Çatlatma Tekniği Kullanım Alanları

Çatlatma tekniği tek başına kullanıldığı gibi diğer tekniklerle birleştirilerek de uygulanır. Yüzeyinde çatlak görünümü oluşturmak istenen ahşap, metal, polyester, lastik, seramik gibi malzemelere uygulanabilir. Hobi marketlerden satın alınan dekoratif süs eşyaları ya da evlerde bulunan geri dönüşüm ürünleri, bu teknikle süslenerek kullanıma sunulur. Yıpranmış aksesuar ve mobilyalarda çatlatma tekniği kullanılarak geri dönüşüme ve sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunulur.

Yaşanan mekânlarda zaman içinde yenilik ve değişime ihtiyaç duyulur. Eşyaları değiştirmek yerine yenilemek, çok az masrafla yeni eşyalara kavuşmak memnun edici sonuçlar verir. İç ve dış mekânlarda çatlatma tekniğiyle yenilenen ürünlerle ekonomiye ve aile bütçesine de katkı sağlanır. Dekoratif birçok ürün ve eşya, çatlatma tekniğiyle yeni formlar kazanır. Çatlatma tekniğiyle yapılmış birçok ürün çeşidi örneği bulunur (Görsel 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11).

Çatlatma tekniğiyle ahşap, cam, polyester, metal, plastik vb. eşyalar mutfakta kullanılan yeni ürünlere dönüştürülebilir (Görsel 2.4).

Görsel 2.4: Dekoratif ev aksesuarı

Kullanımla eskiyen tepsiler boyanıp, çatlatma teknikleriyle hayal gücü ve yaratıcılık ön plana çıkarılarak geri dönüşüme katkı sağlanabilir (Görsel 2.5).

Çatlatma teknikleri eskitme teknikleriyle birlikte uygulanarak ürüne eski, antika havası verilebilir.

Görsel 2.5: Tepsi ve tabak süsleme

Mobilya ve küçük ev eşyaların üzerine çatlatma tekniklerinden biri uygulanarak, geri dönüşüme katkı sunulabilir (Görsel 2.6).

Görsel 2.6: Dekoratif ahşap kutu süsleme

Daha önceden resimle, kâğıtla dekupe edilmiş ahşap ürün üzerine çatlatma tekniği uygulanabilir; ürüne farklı bir görünüm kazandırılabilir (Görsel 2.7).

Görsel 2.7: Supla yapımı

Evde bulunan seramik bir vazo üzerine antik çatlatma tekniği uygulanarak antik bir görünüm elde edilebilir (Görsel2.8).

Görsel 2.8: Dekoratif ev aksesuarı süsleme

Çatlatma teknikleri kendine has görünümüyle uygulama esnasında kişinin yaratıcılığını destekler. Pano yapımında üç boyutluluğun desteklenmesi ve geri dönüşüme katkı sağlanması açısından farklı materyaller kullanılabilir (Görsel 2.9)

Görsel 2.9: Dekoratif pano süsleme

Bir sehpa veya masa üzerine mozaik çatlatma tekniği uygulanarak ürün üzerinde geçmiş dönem izleri yaşatılabilir (Görsel 2.10).

Görsel 2.10: Dekoratif ev aksesuarı süsleme

Obje üzerine çatlatma tekniği ve peçete dekupaj tekniği uygulanarak birbiriyle bütünleşen uygulamalar yapılabilir (Görsel 2.11). Peçetenin tek katının objeye dekupe edilmesi, altta uygulanan çatlatma tekniğiyle bütünleşerek farklı bir görünüm sağlar.

Görsel 2.11: Dekoratif ev aksesuarı süsleme

2.2. ÇATLATMA TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI

Ahşap boyamada çatlatma tekniği, boya çatlatma ve resim üstü çatlatma olmak üzere iki şekilde uygulanır.

2.2.1. Boya Çatlatma Tekniği

Seçilen objenin model tasarımına uygun olarak istenen renkte akrilik, metalik boya ve hazır çatlatma medyumları kullanılarak uygulanan bir tekniktir. Boya çatlatma, renk katmanlarıyla yapılan yapay dokulardan biridir. Klasik olarak uygulanan çatlatmada üst üstte boyama yapılır. Teknik, alt ve üst boyanın arasına çatlatma medyumu sürülerek uygulanır.

2.2.1.1. Hazır Çatlatma Medyumu Çeşitleri

Çatlatma desenleri oluşturmak için kullanılan hazır çatlatma medyumları şunlardır:

- Klasik çatlatma
- Örümcek çatlatma
- Timsah çatlatma
- Antik çatlatma
- Mozaik çatlatma

Her çatlatma medyumunun kendine has bir görünümü vardır. Çatlatma medyumu çeşidine karar verilirken obje üzerinde kullanılacak desene, kâğıda ve uygulanacak diğer tekniklere mutlaka dikkat edilmelidir. Bu sebeple işe başlamadan önce model tasarımı, renk ve desen analizi yapılmalıdır.

Hazır çatlatma medyumlarının obje üzerine uygulanışı aynıdır. Bunları birbirinden ayıran tek özellik, görünümlerinin farklı olmasıdır. Piyasada farklı renklerde ve şeffaf özellikte çeşitleri bulunur. Obje ve desenin özelliğine göre medyumun renkli veya şeffaf oluşuna karar verilir.

a. Klasik Çatlatma Tekniği: Tasarıma uygun seçilen objenin yüzeyine alt astar boya sürülüp çatlatma medyumu uygulandıktan sonra üzerine tekrar farklı bir renkte üst renk boya sürülmesidir (Görsel 2.12). Üç aşamalıdır. Alt astar ve üst renk boya birbiriyle uyumlu olabileceği gibi kontrast da olabilir. Çatlatma tekniğinden sonra zeminin üzerine her türlü şablon, dekupaj veya eskitme tekniğinin uygulanması mümkündür.

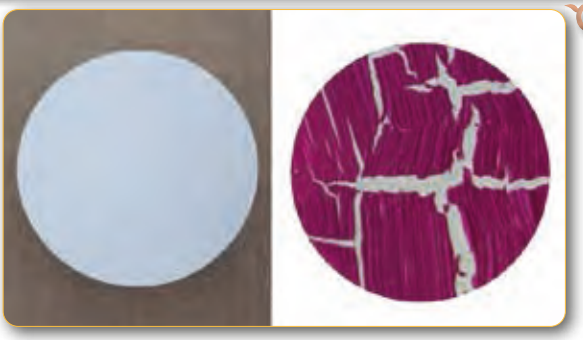

Görsel 2.12: Klasik çatlatma tekniği

b. Örümcek Çatlatma Tekniği: Obje üzerinde örümcek ağına benzer çatlaklar elde edimesidir (Görsel 2.13). İki aşamalı olarak uygulanır. Adım I ve adım II renkli çatlatma medyumları kullanılır. Farklı renk seçenekleri mevcuttur. Çalışılan objeye göre renkli medyumların yerine adım II şeffaf medyum uygulanarak da yapılır.

Örümcek çatlatma tekniğinde şeffaf medyumun üzerine eskitme boyası, eskitme kremi veya yağlı boya uygulanarak çatlaklar belirginleştirilip farklı görünümler elde edilebilir. Uygulama yapıldıktan sonra zeminin üzerine her türlü şablon, dekupaj veya eskitme tekniğinin uygulanması mümkündür.

Görsel 2.13: Örümcek çatlatma tekniği

c. Timsah Çatlatma Tekniği: Obje üzerinde timsah derisine benzer çatlamalar elde edilmesidir (Görsel 2.14). İki aşamalıdır. Adım I ve adım II renkli çatlatma medyumları kullanılarak uygulanır. Farklı renk seçenekleri mevcuttur. Uygulama yapıldıktan sonra zeminin üzerine her türlü şablon, dekupaj veya eskitme tekniğinin uygulanması mümkündür.

Görsel 2.14: Timsah çatlatma tekniği

ç. Antik Çatlatma Tekniği: Objeye antik çatlak görünümü verilmesidir (Görsel 2.15). İki aşamalıdır. Şeffaf renk seçeneği mevcuttur. Adım I ve adım II şeffaf çatlatma medyumları kullanılarak uygulanır. Şeffaf medyumun üzerine eskitme boyası, eskitme kremi veya yağlı boya uygulanıp çatlak görünümleri belirginleştirilir. Uygulama yapıldıktan sonra zeminin üzerine her türlü şablon, dekupaj veya eskitme tekniğinin uygulanması mümkündür.

Görsel 2.15: Antik çatlatma tekniği

d. Mozaik Çatlatma Tekniği: Obje üzerinde yer yer mozaik ve yumurta kabuğu çatlağı görünümüne benzer çatlaklar elde edilmesidir (Görsel 2.16). Şeffaf renk seçeneği mevcuttur. Adım I ve adım II şeffaf çatlatma medyumları kullanılarak uygulanır. Şeffaf medyumun üzerine eskitme boyası, eskitme kremi veya yağlı boya uygulanarak çatlak görünümler belirginleştirilir. Uygulama yapıldıktan sonra zeminin üzerine her türlü şablon, dekupaj veya eskitme tekniğinin uygulanması mümkündür.

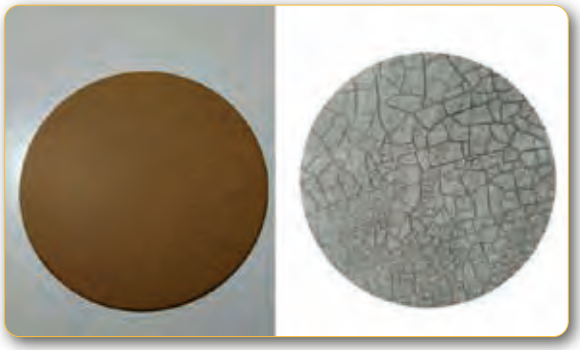

Görsel 2.16: Mozaik çatlatma tekniği

2.2.1.2. Boya Çatlatma Tekniği Yapım Aşamaları

Yüzey üzerine boya çatlatma tekniğinin uygulanabilmesi için öncelikle ahşap obje ve kullanılacak araç gerecin seçimi yapılmalıdır. Boya çatlatma için akrilik boyalar ve hazır çatlatma medyumu çeşitleri gerekir. Sonrasında uygulanması gereken adımlar şunlardır:

1. Objenin zemini zımparalanır, nemli bir bez yardımıyla silinerek zeminin tozu alınır.
2. Renk seçilerek objenin zemini boyanır.
3. Boya kuruduktan sonra tercihe göre üzeri zımparalanarak zeminin ikinci kat boyası yapılır.
4. Boyanın kuruması tekrar beklenerek üzerine ipek fırça yardımıyla çatlatma medyumu sürülür. Bu işlem yapılırken çatlatma medyumu, fırçayla obje üzerine enine tek yön veya fırça üst üste gelmeyecek şekilde bir en bir boy yönünde darbeler uygulanarak sürülür.
5. Çatlatma medyumu kuruduktan sonra istenen renk akrilik boya veya çatlatma boyası, kalınlık yapmayacak ve üst üste gelmeyecek şekilde zemin üzerine sürülür.
6. Boya çatlatmalarda sprey vernik veya 100 kat vernik tercih edilmesi, resmin dayanıklılığı açısından daha uygundur.
7. Cilalama işleminden sonra boya çatlatma tekniği uygulaması tamamlanmış olur.

Boya, uygulanmaya başlandığı andan itibaren çatlama gerçekleşmeye başlar. Çatlamalar; bulunan ortamın sıcaklık derecesine, uygulanan boyanın ve çatlatma sıvısının yoğunluğuna, boya yapılırken seçilen boyama aparatlarına göre farklılık gösterir.

a. Düz fırça darbeleriyle düz boya çatlatma tekniği: Obje zemini üzerine adım I sürülüp kurutulur. Ardından renkli akrilik boya veya renkli çatlatma medyumu düz bir şekilde fırçayla aynı yön takip edilerek sürülür. Fırça; obje üzerine enine sürülürse enine çatlamalar, boyuna sürülürse boyuna çatlamalar oluşur.

b. Eğri fırça darbeleriyle eğri boya çatlatma tekniği: Obje zemini üzerine adım I sürülüp kurutulur. Ardından renkli akrilik boya veya renkli çatlatma medyumu eğri bir şekilde, her fırça darbesi farklı bir yönde sürülerek çatlamalar meydana getirilir.

c. Deniz süngeriyle tamponlanarak çatlatma tekniği: Obje zemini üzerine adım I sürülüp kurutulur. Ardından renkli akrilik boya veya renkli çatlatma medyumu zemin üzerinde deniz süngeriyle aralıksız tamponlanır. Zeminin tamamen kaplanmasıyla çatlama görünümü elde edilir. Deniz süngeriyle ince çatlaklar elde edilir.

2.2.2. Resim Üstü Çatlatma Tekniği

Tasarıma uygun seçilen resme sanatsal bir görünüm vermek için uygulanan çatlatma tekniğidir. Çatlak görümüm efekti sonradan uygulanarak resme boyut kazandırılır. Çatlakların resmin üzerinde belirginleştirilmesi için eskitme boyaları, eskitme kremleri veya yağlı boyalar da kullanılır.

2.2.2.1. Resim Üstü Çatlatma Tekniği Yapım Aşamaları

Resim üstü çatlatma tekniğini uygulayabilmek için öncelikle ahşap obje ve kullanılacak araç gerecin seçimi yapılmalıdır. Bu teknik için akrilik boya ve resim üstü çatlatma medyumları gerekir. Sonrasında uygulanması gereken adımlar şunlardır:

1. Objenin zemini zımparalanır, nemli bir bez yardımıyla silinerek zeminin tozu alınır.
2. Obje zemini tamamıyla kapanacak şekilde boyanır.
3. Objenin model tasarımına uygun resim, dekupaj tekniğiyle dekupe edilerek yapıştırılır.
4. Boya kurutulduktan sonra ipek fırça yardımıyla adım I çatlatma medyumu sürülerek ortam sıcaklığında kurumaya bırakılır.
5. Medyumun kuruma süresi tamamlandıktan sonra adım II çatlatma medyumu sürülerek tekrar ortam sıcaklığında kurumaya bırakılır. İyice kuruduktan sonra resmin üzerinde çatlaklar oluşur.
6. Tekniği tamamlamak ve çatlakları belirgin hâle getirmek için eskitme kremi, eskitme boyası veya yağlı boyadan biri seçilir. Boya; sünger, kıl fırça vb. yardımıyla obje üzerine sürülüp bez veya sünger yardımıyla silinir.
7. Resim üstü çatlatmalarda su bazlı vernik yerine sprey vernik veya 100 kat vernik tercih edilmesi, resmin dayanıklılığı açısından daha uygundur.
8. Cilalama işleminden sonra resim üstü çatlatma tekniği tamamlanır (Görsel 2.17).

DİKKAT EDELİM !

Resim üstü çatlatma tekniği uygulanırken adım I yoğurt kıvamında, adım II bal rengi ve kıvamında olmalıdır.

Görsel 2.17: Resim üstü çatlatma tekniği

DİKKAT EDELİM !

1. Çatlatma uygulamalarında fırça mutlaka kuru olmalıdır. Islaksa nemi bir peçeteyle alınmalıdır. Fırça üzerinde kalan su, çatlatma medyumunun obje üzerinde uygulanışının etkisini azaltır.
2. Çatlatma tekniği uygulamalarında medyum üzerine sürülen üst kat boya çok dikkatli sürülmelidir. Uygulama yapılan objenin yüzeyi genişse bölümlere ayrılarak uygulama yapılması sonucu başarılı kılar.
3. Çatlatma hızlı bir şekilde reaksiyona girdiği için boyanan yerlerin üzerine tekrar fırça sürülmemelidir.
4. Çatlatma tekniği uygulamalarında fırça üzerine alınan boya miktarı, çatlak görünümlerin küçük veya büyük olmasını etkiler. Fırça üzerine alınan boya çoksa çatlaklar iri, azsa minik olacaktır.
5. Homojen çatlaklar oluşması açısından fırça üzerine hep aynı oranda boya alınmalıdır.
6. Boyanın akışkanlığı çok sulu veya yoğun olmamalıdır.
7. Saç kurutma makinesiyle yakından kurutmak çatlakların iri olmasını sağlar.

ATMAYALIM, DOĞAYI KORUYALIM

Geri dönüşümle kazanılan bir ton metalle 642 kilovatsaat (kWh) enerji, 3 metreküp depolama alanı, 0,5 kilogramdan daha az sera gazı salınımı ve 1,8 varil petrolden tasarruf edilebileceğini biliyor muydunuz?

Metal kutuları yenileyerek dekoratif aksesuar olarak kullanmanız, sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunmanızı sağlayacaktır (Görsel 2.18). Kullanmadığınız metalleri de açık gri renkli geri dönüşüm kutularına atabilirsiniz. Bu sayede siz de "Sıfır Atık" projeleri içinde yer almış olursunuz (Görsel 2.19).

Görsel 2.18: Yenilenmiş metal kutular

Görsel 2.19: Geri dönüşüm kutusu (metal)

2.3. ÇATLATMA TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI

Ahşap boyama tekniklerinde ürün yapımı işlem basamakları benzerdir. Çatlatma tekniklerinin uygulama aşamalarında da önce planlama yapılmalıdır. Çalışma ortamı, temiz ve güvenli bir alan olmalıdır.

İşleme başlamadan önce kullanılacak araç gereç hazırlanır. Obje seçimi ve modelin tasarımı yapılır. Tasarım aşamasında öncelikle ürünün ölçülendirilmesi yapılır. Objeye uygun renk ve desen seçilir. Bu işlemler tamamlandıktan sonra yapım aşamalarına geçilir.

Obje zımparalanır ve tekniğe uygun boyama yöntemleri kullanılarak çatlatma tekniğiyle boyanır. Çatlatma tekniklerinden klasik çatlatma, örümcek çatlatma, timsah çatlatma, antik çatlatma ve mozaik çatlatmadan biri uygulanır. Obje, tasarımcının tercihine uygun yöntemlerle süslenir. Dekupaj, eskitme gibi teknikler çatlatma tekniğiyle objenin yüzeyine uygulandığı gibi sadece çatlatma teknikleriyle de ürün yenilebilir. Son olarak ürün cilalanarak kullanıma hazır hâle getirilir. Kalite kontrol yöntemleri ise bu aşamaların malzeme tercihinden itibaren başlayarak cilalama işlemine kadar geçen tüm aşamaların son kontrolüdür.

2.4. MODEL TASARIMI

Model planlamasında tasarımcı tarafından araştırma ve kaynak taraması yapılmalıdır. Farklı ve özgün tasarımlar ortaya çıkarmak için çatlatma tekniğiyle yapılmış ürünler incelenmelidir.

Model tasarımında obje seçimi ve kullanım alanı önemlidir. Tasarımcının bu bilgilerin ışığında tasarım yapması modeli değerli kılar. Çatlatma tekniği tek başına uygulandığı gibi farklı tekniklerin bir araya getirilmesiyle çeşitlilik kazanır. Bu nedenle tasarımcı diğer teknikleri de iyi bilmelidir.

Çatlatma tekniğiyle sıklıkla kullanılan teknik dekupajdır. Dekupaj kâğıtları ya da şablonlar çatlatma tekniğine uygun tasarlanmalı, yardımcı malzemeler doğru seçilmelidir. Modelin tasarımı, ortaya çıkacak ürünün karakterine uygun olmalıdır. Aynı zamanda uyum ve oran eşitlenmeli, aralarında bütünlük sağlanmalıdır.

ARAŞTIRIP KENDİMİZİ GELİŞTİRELİM

Çevrenizde bulunan geri dönüşüm malzemelerinden hangilerinin değiştirilip dönüştürülerek yeniden kullanılabileceğini araştırınız. Araştırma sonuçlarınızı arkadaşlarınızla tartışıp, sınıf için tek bir rapor olacak şekilde düzenleyip sınıf panosuna asınız.

2.5. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME

Çatlatma tekniğinde ürün ölçülendirmesi; en, boy ve derinlik ölçülerinin alınmasıdır. Tasarımı yapılan ürüne bu ölçüler dikkate alınarak uygulama yapılır. Ölçüler, model uygulamasına geçilmeden önce hesaplanır. Süsleme teknikleri bu ölçülere uygun tercih edilir.

2.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ

Tasarımı yapılmış objenin renk seçimi, kullanım alanına uygun yapılır. Çatlatma tekniğinde renk ve desen tasarımında iki renk kullanılır. Renk tercihlerinde sıcak, soğuk ya da kontrast renkler göz önünde bulundurulur. Çatlayan rengin ortaya çıkması deseni belirginleştirir. Kullanılacak obje ile çatlatma yapılacak rengin uyumu da önemlidir. Renk doğru seçilmezse çatlatma istenen sonucu vermez.

2.7. TEKNİĞE UYGUN ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ

Çatlatma tekniğinde seçilen objenin özelliğine göre farklı boyama işlemleri uygulanır.

Ahşap objeler: Zımpara işlemi uygulandıktan sonra boyanır. Yüzeyde kalınlık ya da yıpranmış yerler varsa bunlar onarılır.

Cam objeler: Kaygan bir yüzeye sahip olduğu için tüm yüzeylere uygun olan bir boya (multisurface) ile boyanır. Bunun yanı sıra boyama öncesinde yüzeyin kayganlığının giderilmesi için glase medyum da uygulanır.

Metal objeler: Paslanma varsa üzerine "antipas" adı verilen bir malzeme sürülerek boyanır.

Polyester objeler: Boyayı tutma özellikleri kolay olduğu için tüm boya çeşitleriyle boyanabilir.

DİKKAT EDELİM !

Obje yüzeyine boyama işlemi yapılırken boyanın kıvamı koyuysa yüzeye kolay sürülemez. Kıvamı ayarlamak için akrilik boyalarda su, yağlı boyalarda ise keten ya da haşhaş yağıyla boya inceltilmelidir. Kıvam ayarlanırken boyanın fırça yüzeyinden damlayacak kadar akışkan olmamasına dikkat edilmelidir. Boya, yüzeye aynı yönde ve fırça dik tutularak sürülmelidir.

2.8. YÜZEY ÜZERİNDE ÇATLATMA TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ

Çatlatma tekniği, objenin yüzeyinde doğal görünümler elde edilmesi için uygulanır. Objenin karakterine uygun tasarım yapılmalı ve tasarım için seçilen tekniğe uygun çatlatma uygulanmalıdır.

Çatlatma tekniğinde objenin yüzeyi zımparalanıp temizlendikten sonra boyama işlemi yapılır ve sonrasında çatlatma işlemleri başlar. Boyama işleminden sonra birinci adımda çatlatma medyumu sürülerek ikinci adım uygulanır. İkinci adımda yüzeyde ipek fırça, ponpon, deniz süngeri gibi gereçler çatlatma şekillerini belirler. Ponpon fırçayla tamponlanarak yapılan çalışmalarda çatlatma dağınık yüzey oluşturur. Fırçayla yapılan enine darbeler enine çatlaklar, boyuna darbeler de boyuna çatlaklar oluşturur. Sürülen medyumun yoğunluğu ise çatlaklarda derinliği belirler.

2.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ

Çatlatma tekniği ve planlanmış süsleme tekniği bitmiş ürünün özelliğine göre cilalama işlemi uygulanır. Bu uygulamada dikkat edilmesi gereken önemli noktalar, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alınması ve kullanım talimatına uyulmasıdır.

Cilalama işlemi, objeyi koruma özelliği taşımakla beraber kullanım ömrünü de uzatır. Sürülerek uygulanan vernikleme işlemi için fırça seçimi önemlidir. Boya ve vernik fırçası aynı olmamalıdır.

Ahşap boyamayı cilalamada kullanılan vernikler çeşitlilik gösterir. Uygulamaya uygun ürün tercih edilmelidir. Boya çatlatmalarda sprey vernik resmin dayanıklılığı açısından daha uygun olacaktır (Görsel 2.20).

Görsel 2.20: Cilalama işlemi

Antik çatlatma tekniğinde ise mat vernik tercih edilir. Burada amaç, eski görünüm elde etmektir. Mozaik çatlatma tekniğinde ise aslına uygun parlak görünüm elde edilmesi için parlak vernik kullanılır.

DİKKAT EDELİM !

Fırçayla sürülerek yapılan uygulamalarda fırça üzerine bolca vernik yüklenir ve obje üzerinde gel git yapılarak vernikleme işlemi gerçekleştirilir. Vernik; objenin düz kısımlarında fırçaya bol yüklenmeli, taşıp akmaması için kenar kısımlarına daha az yüklenmelidir. Cilalama işlemi kuru, ipek fırçayla yapılmalıdır.

2.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ

Kalite, malzeme seçimi ve kullanım alanının doğru tercihiyle mümkündür. Kalite kontrol yöntemlerinin problemsiz olması için işlem basamaklarının takibinin doğru yapılması önemlidir. Tasarımın doğru uygulanması, birinci aşamada sorunu yok eder. Kalite kontrolü tamamlanmış bir ürün; hataları tespit edilerek önlenmiş, düzeltmeleri tamamlanmış demektir.

Kalite, yapılan ürünün değerini artırır. Doğru yapılmamış ürünler ise piyasada değer görmez. Bu nedenle özenli ve dikkatli çalışmak, karşılaşılacak sorunlara karşı önlem almak yapılan işi başarıya taşır.

AKLINIZDA BULUNSUN

MOBİLYALAR YENİLENİYOR

Mobilyaların insan hayatında yer almasının temel nedeni bir ihtiyacı karşılamasıdır. Ancak zamanla bu ürünler; görselliğiyle yaşam alanlarına değer katmaya, bireylerin beğenisini ve tarzını yansıtmaya başlamıştır.

Mobilyalar pek çok nedenle yenileriyle değiştirilmektedir. İç mekân dekorasyonunda sürekli değişen moda anlayışları, evin atmosferinde oluşturulmak istenen tazelik hissi, zamanla meydana gelen deformeler ve yıpranmalar insanları mobilya değiştirme fikrine yöneltmiştir.

Son dönemlerde popülerlik kazanan tarihî dizi ve filmler sayesinde eskiyi hatırlatan mobilyalara karşı bir özlem de ön plana çıkmıştır. Tarihî dönemi yaşam alanlarında hissettirme isteği; yeni, parlak ve canlı görünüme sahip mobilyaların pabucunu dama atarken geçmişi yansıtan her türlü renk, doku ve tarzı mobilyalara yansıtma fikrini doğurmuştur.

Ahşap boyama sanatı, bu istekleri karşılayan en ekonomik ve keyifli çözümlerdendir. Evinin mobilyalarını hem onarmak hem de renginde ve dokusunda yenilikler yapmak isteyenler için pek çok boyama yöntemi bulunmaktadır (Görsel 2.21). Bu mobilyalar, değişim atölyelerinde ya da mobilyanın yeri değiştirilmeden kendi yerinde boyalar ve dokunuşlarla yeniden hayat bulmaktadır.

Görsel 2.21: Çatlatma tekniği (sehpa)

SIRA SİZDE

Çevrenizde ya da evinizde yenilenmeye uygun olan bir nesne araştırınız. Model tasarımınızı A4 boyutunda bir kâğıda çiziniz. Tasarımınızın üzerinde çatlatma tekniklerinden birini kullanarak ve desen oluşturarak boyayınız.

Yapacağınız çalışma, aşağıdaki kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Kullanılacak Malzemeler: A4 kâğıt, resim kalemi, desen kâğıtları, silgi, boya kalemleri.

2.SIRA SİZDE

KONTROL LİSTESİ

Sınıf	No.	Öğrencinin Adı ve Soyadı	Değerlendirme Tarihi

	Ölçütler	Evet	Hayır
1	Çalışma alanını hazırladı.		
2	Araç gerecini hazırladı.		
3	Yenilenmesi uygun objeyi araştırdı.		
4	Objenin ölçülendirmesini yaptı.		
5	Objenin çizimini yaptı.		
6	Obje üzerinde model tasarımı oluşturdu.		
7	Renk seçimini yaptı.		
8	Desen seçimini yaptı.		
9	Çatlatma tekniğine uygun deseni boyadı.		
10	Zamanı verimli kullandı.		
11	Çalışma alanını temizledi.		

Değerlendirme: "Hayır" olarak işaretlediğiniz davranışlara yönelik konularda kendinizi geliştiriniz.

DİKKAT EDELİM !

Bu bölümde öğrenme birimleri kapsamında edineceğiniz kazanımları içeren farklı uygulamalar sunulmuştur. Uygulamalarda belirtilen süreleri göz önünde bulundurarak sizin için uygun olan uygulamaları seçiniz.

2.1.UYGULAMA

Süre: 12 ders saati

KOLAY ÇATLATMA TEKNİĞİYLE AHŞAP TEPSİ YAPIMI

Bu uygulamada sizden kolay çatlatma tekniğiyle ahşap tepsi yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 2.22).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 2.22: Kolay çatlatma tekniği uygulanmış ahşap tepsi

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap tepsi, beyaz, mor renkli akrilik boya, adım I ve pembe renk adım II kolay çatlatma medyumu, dekupaj kâğıdı, dekupaj tutkalı, yassı uçlu fırça, ipek fırça, maskeleme bandı, makas, zımpara, nemli bez, boya kabı, su kabı, parlak vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 2.23).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 2.23: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Kolay çatlatma tekniğine uygun ahşap tepsinin tasarımını yapınız.

- Ahşap tepsinin model tasarımını yapınız.
- Ahşap tepsi üzerinde hangi kısımlara kolay çatlatma tekniği uygulayacağınızı tasarlayınız.
- Ahşap tepsi üzerine uygulayacağınız dekupaj kâğıdı desenini hangi kısma yerleştireceğinizi ahşap tepsi ölçülerine uygun olarak tasarlayınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı tepsi tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap tepsinin en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap tepsi üzerinde kolay çatlatma tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Ahşap tepsinin büyüklüğüne uygun dekupaj kâğıdı seçimi yapmalısınız veya dekupaj kâğıdı üzerindeki deseni keserek ölçülendirmelisiniz.
- Çatlatma tekniğini kapatmaması için desenin ahşap tepsiden büyük olmamasına özen gösteriniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Tepsi üzerinde uygulanan kolay çatlatma tekniği için adım I çatlatma medyumundan sonra adım II olarak pembe renkli çatlatma boyası seçiniz.
- Tepsi üzerinde uygulanan çatlatma tekniği ile dekupaj kâğıdı desenin uyumlu olmasına özen gösteriniz.
- Kolay çatlatmanın her rengi mevcuttur. Ahşap tepsinin kullanım alanına uygun renkler tercih ediniz.
- Zemin renginin her zaman dekupaj kâğıdınızdaki deseni gösterecek tonlarda olmasına özen gösteriniz.
- Zemin rengi olarak beyaz akrilik boya seçiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap tepsinin yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 2.24).

Görsel 2.24: Ahşap tepsinin zımparalanması

- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 2.25).

Görsel 2.25: Kalıntıların temizlenmesi

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap tepsinin iç kısmından başlayarak yanlarını ve arkasını beyaza boyayınız (Görsel 2.26).

Görsel 2.26: Tepsi içinin boyanması

- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 2.27).

Görsel 2.27: Tepsi ön yüzünün boyanması

- Tepsiyi boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz (Görsel 2.28, 2.29).

Görsel 2.28: Tepsi kenarlarının boyanması

Görsel 2.29: Boyanmış tepsi

6.İşlem Basamağı Ahşap tepsiye kolay çatlatma tekniği uygulayınız.

- Ahşap tepsinin yan kısımlarına kolay çatlatma tekniğini uygulayınız.
- Tepsinin iç kısmına dekupaj kâğıdı uygulaması yapılacağı için çatlatma medyumu sürülmesine ihtiyaç yoktur. Bu sebeple ahşap tepsiyi maskeleme bandıyla içten bantlayınız (Görsel 2.30).

Görsel 2.30: Tepsinin iç kısmının bantlanması

- Kolay çatlatma adım I medyumunu tepsinin yan kısımlarına ve her yerine eşit nüfuz edecek şekilde tek yönlü olarak sürünüz (Görsel 2. 31).

Görsel 2.31: Çatlatma medyumu adım I sürülmesi

- Tepsiyi ortam sıcaklığında doğal kurumaya bırakınız.
- Nemli fırça, çatlatma uygulamasında istenen sonucu vermeyeceği için çatlatma medyumunu sürerken mutlaka kuru fırça kullanmaya özen gösteriniz.
- Medyumları çalkalayarak kullanınız.
- Tamamen kuruduktan sonra ikinci adım olarak renkli medyumu boyama tekniğine uygun olarak sürünüz.
- Boyayı tek seferde ve uygulama yapılan yüzeyi tam örtecek şekilde sürünüz (Görsel 2.32).

Görsel 2.32: Çatlatma medyumu adım II sürülmesi

- Görüntü bakımından homojen bir çatlatma istiyorsanız fırçanıza hep aynı oranda boya almalısınız.
- Çatlatma boyalarını hızlı sürünüz.
- Yoğunluğu fazla olan ve üst üste gelen boya çatlatma işleminde çatlaklar oluşturmayacağı için boyayı çok yoğun ve üst üste gelecek şekilde katmanlı sürmeyiniz.
- İlk boyanan yerler çatlamaya başlayacağı için boyanmış yerleri geri dönerek boyamayınız.
- Çatlatma tekniği uygulanan tepsiyi doğal kurumaya bırakınız.
- Tepsinin iç kısmında bulunan kenar çizgisine yassı uçlu fırça kullanarak mor akrilik boyayla kontur çekiniz (Görsel 2.33).

Görsel 2.33: Tepsi kenarına kontur çekilmesi

- Kontur geçme işlemi bitiminde çatlakların oluşmasını gözlemleyiniz (Görsel 2.34, 2.35).

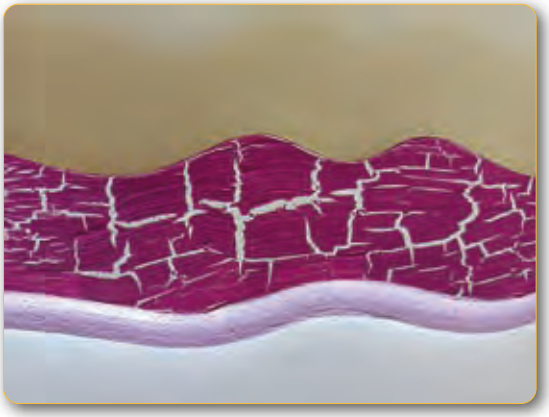

Görsel 2.34: Tepsi kenarındaki çatlama görünümü

Görsel 2.35: Kolay çatlatma tekniği uygulanmış tepsi

- Dekupaj kâğıdını, tasarıma uygun şekilde ve desen özelliğini bozmadan kesiniz (Görsel 2.36, 2.37).

Görsel 2.36: Dekupaj kâğıdının kesilmesi

Görsel 2.37: Kesimi tamamlanmış dekupaj kâğıdı

- Kesilen kâğıt parçalarını geri dönüşüm kutusuna atınız.
- Temiz ve düzenli çalışınız.
- Dekupaj kâğıdının arkasına dekupaj tutkalı sürünüz (Görsel 2.38).

Görsel 2.38: Kâğıdın arkasına tutkal sürülmesi

- Tutkal sürülmeyen bir noktanın kalması dekupaj kağıdının yırtılmasına neden olacağı için tutkalı yüzeyin tamamına sürmeye özen gösteriniz.
- Tutkal sürme işlemini, kuruma olmaması için hızlı yapınız.
- Dekupaj kâğıdını uygun şekilde tepsiye yapıştırınız.
- Hazırladığınız kâğıdı, objenin belirlenen kısmına sabitlemeden koyunuz.
- Dekupaj kâğıdını, hava kabarcığı oluşmaması için bir sünger veya bez yardımıyla ortasından başlayarak kenarlarına doğru sabitleyiniz.
- Dekupaj tutkalını resmin yüzeyine sürünüz (Görsel 2.39).
- Şeffaflaşıncaya kadar kurumasını bekleyiniz (Görsel 2.40).
- Tutkal kuruduktan sonra ikinci katı sürebilirsiniz.

Görsel 2.39: Kâğıda tutkal sürülmesi

Görsel 2.40: Tutkallanmış dekupaj kağıdı

7.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Parlak verniği fırça yardımıyla aynı yönü takip ederek tepsi üzerine sürünüz (Görsel 2.41).
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz (Görsel 2.42).
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci kat verniği uygulayınız.

Görsel 2.41: Tepsi kenarının cilalanması

Görsel 2.42: Tepsi içinin cilalanması

- Cilalama işlemini yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularının içine geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, kolay çatlatma tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde parlak verniğin ahşap tepsinin her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz (Görsel 2.43).
- Arkadaşlarınızla fikir alışverişi yaparak uygulamanızı değerlendiriniz.

Görsel 2.43: Kolay çatlatma tekniği uygulanmış tepsi

2.2.UYGULAMA

Süre: 12 ders saati

ÖRÜMCEK ÇATLATMA TEKNİĞİYLE AHŞAP KUTU YAPIMI

Bu uygulamada sizden örümcek çatlatma tekniğiyle ahşap kutu yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 2.44).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 2.44: Örümcek çatlatma tekniği uygulanmış ahşap kutu

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap kutu, bej akrilik boya, adım I ve kırmızı renk adım II örümcek çatlatma medyumu, kolay transfer kâğıdı, ipek fırça, maskeleme bandı, makas, sünger, zımpara, nemli bez, boya kabı, su kabı, parlak sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 2.45).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 2.45: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Örümcek çatlatma tekniğine uygun ahşap kutu tasarımı yapınız.

- Ahşap kutunun model tasarımını yapınız.
- Ahşap kutu üzerinde hangi kısımlara örümcek çatlatma tekniği uygulayacağınızı tasarlayınız.
- Ahşap kutu üzerine uygulayacağınız kolay transfer desenini hangi kısma yerleştireceğinizi ahşap kutu ölçülerine uygun olarak tasarlayınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı kutu tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap kutunun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap kutunun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap kutu üzerinde örümcek çatlatma tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Ahşap kutunun büyüklüğüne uygun kolay transfer kâğıdı seçimi yapmalısınız veya transfer kâğıdı üzerindeki deseni keserek ölçülendirmelisiniz.
- Çatlatma tekniğini kapatmaması için desenin ahşap kutudan büyük olmamasına özen gösteriniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap kutunun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Renk ve desen için uygulayacağınız boyaları, birbiriyle uyumlu veya zıt tonlardan seçiniz.
- Seçtiğiniz boyanın, çatlamaların arasından fark edilecek renklerde olmasına özen gösteriniz.
- Zeminde açık renk kullandığınızda medyumun üzerine sürülen üst çatlatma boyasının koyu olmasına dikkat ediniz.
- Ahşap kutunun zemin rengini bej akrilik boya seçiniz.
- Ahşap kutu üzerine uygulayacağınız örümcek çatlatma tekniği için adım I çatlatma medyumundan sonra ikinci adım olarak kırmızı çatlatma boyası seçiniz.
- Kutu üzerine uyguladığınız çatlatma tekniği ile kolay transfer kâğıdı deseninin uyumlu olmasına dikkat ediniz.
- Örümcek çatlatmanın her rengi bulunabildiği için ahşap kutu üzerinde kullanım alanınıza ve dekorasyonunuza uyumlu renkler tercih edebilirsiniz.
- Zemin renginin her zaman transfer kâğıdındaki deseni gösterecek tonlarda olmasına özen gösteriniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap kutuyu, pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 2.46, 2.47).

Görsel 2.46: Kutunun zımparalanması

Görsel 2.47: Kutu kapağının zımparalanması

• Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 2.48).

Görsel 2.48: Kalıntıların temizlenmesi

• Ahşap kutunun menteşelerini, boya bulaşmaması için maskeleme bandıyla bantlayınız (Görsel 2.49, 2.50).

Görsel 2.49: Menteşelerin bantlanması

Görsel 2.50: Menteşelerin içeriden bantlanması

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap kutunun iç kısmından başlayarak dış, yan ve arkasını bej rengine boyayınız (Görsel 2.51, 2.52).

Görsel 2.51: Kutu içinin boyanması

Görsel 2.52: Kutu dışının boyanması

- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 2.53).
- Kutuyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz (Görsel 2.54).

Görsel 2.53: Boyanmış kutu

Görsel 2.54: Boyanmış kutunun içi

6.İşlem Basamağı Ahşap kutuya örümcek çatlatma tekniği uygulayınız.

- Ahşap kutunun dış kısmına örümcek çatlatma tekniğini uygulayınız.
- 1. adım medyumunu, kutunun iç kısmında çatlatma uygulanmayacağı için kenar ve dış kısmın her yerine nüfuz edecek şekilde tek yönlü olarak sürünüz (Görsel 2.55, 2.56).

Görsel 2.55: 1.adım çatlatma medyumunun sürülmesi

Görsel 2.56: 1.adım çatlatma medyumunun sürülmesi

- Kutuyu, ortam sıcaklığında doğal kurumaya bırakınız.
- Nemli fırça, çatlatma uygulamasında istenen sonucu vermeyeceği için çatlatma medyumunu sürerken mutlaka kuru fırça kullanmaya özen gösteriniz.
- Medyumları çalkalayarak kullanınız.
- Tamamen kuruduktan sonra ikinci adım olarak renkli medyumu boyama tekniğine uygun olarak kutuya sürünüz.
- Boyayı tek seferde ve uygulama yapılan yüzeyi tam kapatacak şekilde sürünüz (Görsel 2.57).

Görsel 2.57: 2.adım çatlatma medyumunun sürülmesi

- Çatlatma işleminde çok yoğun kullanılan boya çatlaklar oluşturmayacağı için boyayı üst üste gelecek şekilde katmanlı sürmemeye özen gösteriniz.
- Homojen bir çatlatma olsun istiyorsanız fırçanıza hep aynı oranda boya almalısınız.
- Çatlakların daha geniş ve iri olmasını istediğinizde çatlatma medyumunu kuru fırça üzerine bol almaya dikkat ediniz.
- Kuruma süresini bekleyiniz.

- İlk boyanan yerler çatlamaya başlayacağı için boyanmış yerleri geri dönerek boyamayınız (Görsel 2.58, 2.59).
- Kutuyu doğal kurumaya bırakınız.

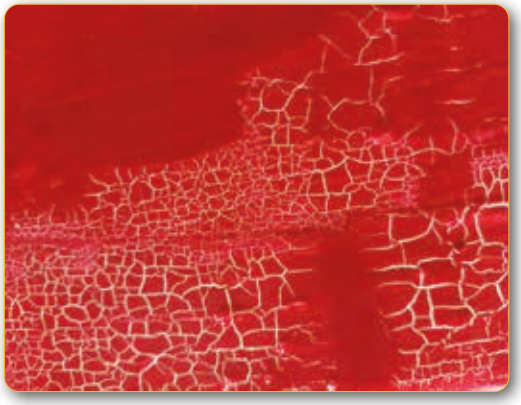

Görsel 2.58: Örümcek çatlatma görünümü

Görsel 2.59: Örümcek çatlatma tekniği uygulanmış kutu

- Transfer kâğıdını, tasarıma uygun şekilde ve desen özelliğini bozmadan kesiniz.
- Kesilen kâğıt parçalarını geri dönüşüm kutusuna atınız.
- Temiz ve düzenli çalışınız.
- Transfer kâğıdı üstündeki jelatini kaldırınız (Görsel 2.60).

Görsel 2.60: Transfer kâğıdı üzerindeki jelatinin kaldırılması

- Transfer kâğıdı desenini, yüzü objeye gelecek şekilde yapıştırıp ıslak süngerle üzerine tampon yapınız (Görsel 2.61, 2.62).

Görsel 2.61: Transfer kâğıdının süngerle tamponlaması

Görsel 2.62: Transfer kâğıdının kaldırılması

7.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Kutunun yüzeyini parlak sprey vernikle içinden başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 2.63, 2.64)

Görsel 2.63: Kutu içinin cilalanması

Görsel 2.64: Kutu dışının cilalanması

- Cilalama sırasında ağız ve burnu kapatacak bir maske takılması sağlık açısından gereklidir.
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci kat verniği uygulayınız.
- Cilalama yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularının içine geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap kutunun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, örümcek çatlatma tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde parlak sprey verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz (Görsel 2.65).
- Arkadaşlarınızla fikir alışverişi yaparak uygulamanızı değerlendiriniz.

Görsel 2.65: Örümcek çatlatma tekniği uygulanmış kutu

2.3. UYGULAMA

Süre: 12 ders saati

TİMSAH ÇATLATMA TEKNİĞİYLE AHŞAP PANO YAPIMI

Bu uygulamada sizden timsah çatlatma tekniğiyle ahşap pano yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 2.66).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 2.66: Timsah çatlatma tekniğiyle ahşap pano yapımı

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap pano, polyester objeler (çatal, bıçak, kaşık), beyaz ve kahverengi akrilik boya, antik altın metalik boya, adım I ve yeşil renk adım II timsah çatlatma medyumu, ipek fırça, ponpon fırça, sünger, hızlı yapıştırıcı, zımpara, nemli bez, boya kabı, su kabı, parlak sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 2.67).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 2.67: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Timsah çatlatma tekniğine uygun ahşap pano tasarımı yapınız.

- Ahşap panonun model tasarımını yapınız.
- Ahşap pano üzerinde hangi kısımlara timsah çatlatma tekniği uygulayacağınızı tasarlayınız.
- Ahşap pano üzerinde kullanacağınız polyester objeleri hangi kısma yerleştireceğinizi ahşap pano ölçülerine uygun olarak tasarlayınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı pano tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap panonun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap panonun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap pano üzerinde timsah çatlatma tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Ahşap panonun büyüklüğüne uygun polyester obje seçmelisiniz.
- Polyester objelerin çatlatma tekniğini kapatmaması için ahşap panodan büyük olmamasına dikkat ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap panonun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Renk ve desen için uygulayacağınız boyaları, birbiriyle uyumlu veya zıt tonlardan seçiniz.
- Seçtiğiniz boyanın, çatlamaların arasından fark edilecek renklerde olmasına özen gösteriniz.
- Zeminde açık renk kullandığınızda medyumun üzerine sürülen üst çatlatma boyasının koyu olmasına dikkat ediniz.
- Zemin rengi olarak beyaz akrilik boya seçiniz.
- Ahşap pano üzerinde uygulayacağınız timsah çatlatma tekniği için adım I çatlatma medyumundan sonra ikinci adım olarak yeşil çatlatma boyası seçiniz.
- Panonun üzerinde kullanacağınız polyester çatal, kaşık, bıçak için yeşille uyumlu olan kahverengiyi seçiniz.
- Timsah çatlatmanın her rengi mevcuttur. Ahşap kutu üzerinde kullanım alanınıza ve dekorasyonunuza uyumlu renkler tercih edebilirsiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap panoyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap panonun yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 2.68).

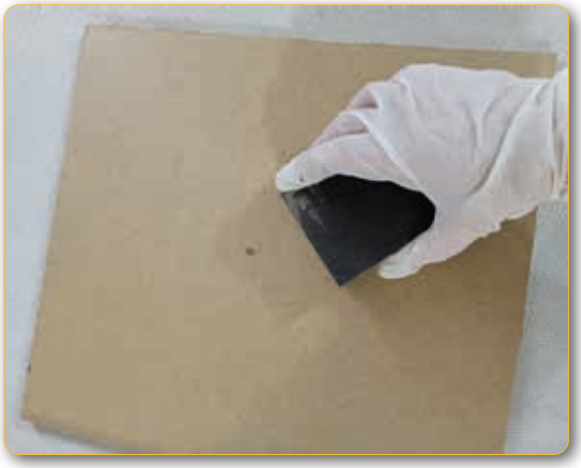

Görsel 2.68: Panonun zımparalanması

• Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 2.69).

Görsel 2.69: Kalıntıların temizlenmesi

• Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
• Ahşap panonun yüzeyini beyaza boyayınız (Görsel 2.70).

Görsel 2.70: Panonun boyanması

• Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.
• Panoyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz
• Polyester objelerin yüzeyini kahverengiye boyayınız (Görsel 2.71).

Görsel 2.71: Polyester objelerin boyanması

- Polyester objelere ponpon fırçayla antik altın metalik boya kullanarak efekt veriniz (Görsel 2.72).

Görsel 2.72: Polyester objeye efekt verilmesi

6.İşlem Basamağı Ahşap panoya timsah çatlatma tekniği uygulayınız.

- Ahşap panonun yüzeyine timsah çatlatma tekniğini uygulayınız.
- Timsah çatlatma adım I medyumunu panonun yüzeyine ve her yerine eşit nüfuz edecek şekilde tek yönlü olarak sürünüz (Görsel 2.73).

Görsel 2.73: Adım I çatlatma medyumunun sürülmesi

- Panoyu, ortam sıcaklığında doğal kurumaya bırakınız.
- Nemli fırça, çatlatma uygulamasında istenen sonucu vermeyeceği için çatlatma medyumunu sürerken mutlaka kuru fırça kullanmaya özen gösteriniz.
- Medyumları çalkalayarak kullanınız.
- Pano tamamen kuruduktan sonra ikinci adım olarak renkli medyumu boyama tekniğine uygun olarak sürünüz.

- Boyayı tek seferde ve uygulama yapılan yüzeyi tam kapatacak şekilde sürünüz (Görsel 2.74).

Görsel 2.74: 2.adım çatlatma medyumunun sürülmesi

- Çatlatma işleminde çok yoğun kullanılan boya çatlaklar oluşturmayacağı için boyayı üst üste gelecek şekilde katmanlı sürmemeye özen gösteriniz.
- Çatlakların daha geniş ve iri olmasını istediğinizde çatlatma medyumunu kuru fırça üzerine bol almaya özen gösteriniz.
- Homojen bir çatlatma olsun istiyorsanız fırçanıza hep aynı oranda boya almalısınız.
- Tasarladığınız modele göre pano üzerinde bazı kısımlara fazla, bazı kısımlara daha az boya sürerek çatlaklarda farklılıklar oluşturabilirsiniz (Görsel 2.75).
- Kuruma süresini bekleyiniz.

Görsel 2.75: Pano üzerinde timsah çatlatma görünümü

- İlk boyanan yerler çatlamaya başlayacağı için boyanmış yerleri geri dönerek boyamayınız (Görsel 2.76).

Görsel 2.76: Timsah çatlatma tekniği uygulanmış pano

7.İşlem Basamağı Ahşap panoyu cilalayınız.

- Boyanan polyester objelerinin arkasına hızlı yapıştırıcı sürünüz. Objeleri, panoya ve model tasarımına uygun olarak yerleştiriniz (Görsel 2.77, 2.78).

Görsel 2.77: Polyester objelere tutkal sürülmesi

Görsel 2.78: Panoya yapıştırılmış objeler

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Panonun yüzeyini parlak sprey vernikle içinden başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 2.79)

Görsel 2.79: Panonun cilalanması

- Cilalama sırasında ağız ve burnu kapatacak bir maske takılması sağlık açısından gereklidir.
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci kat verniği uygulayınız.
- Cilalama yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap panonun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, timsah çatlatma tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde parlak sprey verniğin ahşap panonun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.
- Arkadaşlarınızla fikir alışverişi yaparak uygulamanızı değerlendiriniz.

2.4. UYGULAMA

Süre: 12 ders saati

ANTİK ÇATLATMA TEKNİĞİYLE AHŞAP TEPSİ YAPIMI

Bu uygulamada sizden antik çatlatma tekniğiyle ahşap tepsi yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 2.80).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 2.80: Antik çatlatma tekniği uygulanmış ahşap tepsi

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap tepsi, beyaz akrilik boya, step I ve step II antik çatlatma medyumu, kahverengi eskitme boyası, dekupaj kâğıdı, dekupaj tutkalı, yassı uçlu fırça, ipek fırça, makas, hızlı yapıştırıcı, zımpara, sünger, nemli bez, boya kabı, su kabı, yarı mat vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 2.81).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 2.81: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Antik çatlatma tekniğine uygun ahşap tepsinin tasarımını yapınız.

- Ahşap tepsinin model tasarımını yapınız.
- Orta kısımlarında bardak altlıkları bulunan bir model seçiniz.
- Ahşap tepsi üzerinde hangi kısımlara kolay çatlatma tekniği uygulayacağınızı tasarlayınız.
- Ahşap tepsi üzerine uygulayacağınız dekupaj kâğıdı desenini hangi kısma yerleştireceğinizi ahşap tepsi ölçülerine uygun olarak tasarlayınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı tepsi tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap tepsinin en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap tepsi üzerinde antik çatlatma tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Ahşap tepsinin büyüklüğüne uygun dekupaj kâğıdı seçimi yapmalısınız veya dekupaj kâğıdı üzerindeki deseni keserek ölçülendirmelisiniz.
- Çatlatma tekniğini kapatmaması için desenin ahşap tepsiden büyük olmamasına özen gösteriniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Tepsi üzerinde uygulanan antik çatlatma tekniği için çatlatma medyumlarını seçiniz.
- Antik çatlatma medyumları şeffaftır. Renkli seçenekleri yoktur. Üzerinden yağlı boya, eskitme kremi, eskitme boyası vb. gibi boyalarla geçerek antik tipte çatlatmalar ortaya çıkarabileceğinizi unutmayınız.
- Tepsi üzerinde uygulanan çatlatma tekniği ile dekupaj kâğıdı deseninin uyumlu olmasına dikkat ediniz.
- Zemin renginin her zaman dekupaj kâğıdınızdaki deseni gösterecek tonlarda olmasına özen gösteriniz.
- Zemin rengi olarak beyaz akrilik boya seçiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap tepsinin yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 2.82).

Görsel 2.82: Tepsinin zımparalanması

• Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 2.83, 2,84).

Görsel 2.83: Zımpara kalıntılarının temizlenmesi

Görsel 2.84: Kalıntıların temizlenmesi

• Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
• Ahşap tepsinin iç kısmından başlayarak yanlarını ve arkasını beyaza boyayınız (Görsel 2.85).

Görsel 2.85: Tepsinin boyanması

• Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.
• Tepsiyi boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz (Görsel 2.86).

Görsel 2.86: Boyanmış tepsi

6.İşlem Basamağı Ahşap tepsiye antik çatlatma tekniği uygulayınız.

- Ahşap tepsinin yan kısımlarına kolay çatlatma tekniğini uygulayınız.
- Tepsinin iç kısmına dekupaj kâğıdı uygulaması yapılacağı için bu kısma çatlatma medyumu sürmemeye dikkat ediniz.
- Tepsinin yan kısımlarına antik çatlatma adım I medyumunu her yere eşit nüfuz edecek şekilde tek yönlü olarak sürünüz (Görsel 2.87).

Görsel 2.87: Adım I çatlatma medyumunun sürülmesi

- Tepsiyi, ortam sıcaklığında doğal kurumaya bırakınız.
- Nemli fırça, çatlatma uygulamasında istenen sonucu vermeyeceği için çatlatma medyumunu sürerken mutlaka kuru fırça kullanmaya özen gösteriniz.
- Medyumları çalkalayarak kullanınız.
- Tamamen kuruduktan sonra ikinci adım olarak diğer medyumu boyama tekniğine uygun olarak sürünüz ve şeffaflaşması için bekleyiniz (Görsel 2.88).

Görsel 2.88: Adım II çatlatma medyumunun sürülmesi

- Çatlatma işleminde çok yoğun kullanılan boya çatlaklar oluşturmayacağı için boyayı üst üste gelecek şekilde katmanlı sürmemeye özen gösteriniz.
- İlk boyanan yerler çatlamaya başlayacağı için boyanmış yerleri geri dönerek boyamayınız.
- Tepsiyi, doğal kurumaya bırakınız.

- Tepsinin ortasından çıkan bardak altlıklarına dekupaj tekniği uygulamak için dekupaj kâğıdını tasarıma uygun şekilde ve desen özelliğini bozmadan kesiniz (Görsel 2.89, 2.90).

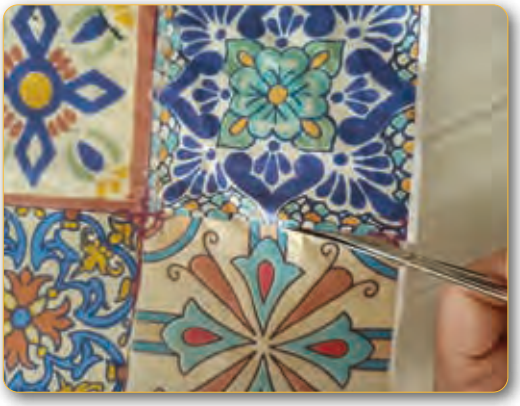

Görsel 2.89: Dekupaj kâğıdının kesilmesi

Görsel 2.90: Kesilmiş dekupaj kâğıtları

- Kesilen kâğıt parçalarını geri dönüşüm kutusuna atınız.
- Temiz ve düzenli çalışınız.
- Dekupaj kâğıdının arkasına dekupaj tutkalı sürünüz (Görsel 2.91).

Görsel 2.91: Dekupaj kâğıdına tutkal sürülmesi

- Tutkal sürülmeyen bir noktanın kalması dekupaj kağıdının yırtılmasına neden olacağı için tutkalı yüzeyin tamamına sürmeye özen gösteriniz.
- Tutkal sürme işlemini kuruma olmaması için hızlı yapınız.
- Dekupaj kâğıdını uygun şekilde tepsiye yapıştırınız (Görsel 2.92).

Görsel 2.92: Altlığa yapıştırılmış dekupaj kâğıdı

- Hazırladığınız kâğıdı, objenin belirlenen kısmına sabitlemeden koyunuz.
- Dekupaj kâğıdını, hava kabarcığı oluşmaması için bir süngerveya bir bez yardımıyla ortadan başlayarak kenarlara doğru sabitleyiniz.

- Dekupaj tutkalını resmin yüzeyine sürünüz.
- Şeffaflaşıncaya kadar kurumasını bekleyiniz.
- Tutkal kuruduktan sonra ikinci katı sürebilirsiniz.
- Tepsinin bardak altlıklarının olduğu kısma hızlı yapıştırıcı sürünüz (Görsel 2.93).

Görsel 2.93: Tepsiye hızlı yapıştırıcı sürülmesi

- Bardak altlıklarını tepsiye iyice sabitleyiniz (Görsel 2.94).

Görsel 2.94: Bardak altlıklarının tepsiye yapıştırılması

- Sünger üzerine kahverengi eskitme boyası alarak, antik çatlatmaları belirginleştirerek tepsinin çatlatma uygulamalarını tamamlayınız (Görsel 2.95, 2.96, 2.97).

Görsel 2.95: Antik çatlatmanın süngerle belirginleştirilmesi

Görsel 2.96: Tepsi üzerindeki antik çatlatma kesiti

Görsel 2.97: Antik çatlatmanın süngerle belirginleştirilmesi

7.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Yarı mat verniği tepsi üzerine fırça yardımıyla ve aynı yönü takip ederek sürünüz (Görsel 2.98).

Görsel 2.98: Tepsinin cilalanması

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Cilalama yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularının içine geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, antik çatlatma tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap tepsinin her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz (Görsel 2.99).
- Arkadaşlarınızla fikir alışverişi yaparak uygulamanızı değerlendiriniz.

Görsel 2.99: Antik çatlatma tekniği uygulanmış tepsi

2.5. UYGULAMA

Süre: 12 ders saati

RESİM ÜSTÜ MOZAİK ÇATLATMA TEKNİĞİYLE AHŞAP TEPSİ YAPIMI

Bu uygulamada sizden resim üstü mozaik çatlatma tekniğini kullanarak ahşap tepsi yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 2.100).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 2.100: Resim üstü mozaik çatlatma tekniğiyle ahşap tepsi yapımı

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap tepsi, beyaz, sarı akrilik boya, adım I ve adım II resim üstü mozaik çatlatma medyumu, kahverengi eskitme kremi, kolay transfer kâğıdı, yassı uçlu fırça, ipek fırça, makas, zımpara, sünger, nemli bez, boya kabı, su kabı, yarı mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 2.101).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 2.101: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Resim üstü mozaik çatlatma tekniğine uygun ahşap tepsinin tasarımını yapınız.

- Ahşap tepsinin model tasarımını yapınız.
- Ahşap tepsi üzerine uygulayacağınız kolay transfer desenini hangi kısma yerleştireceğinizi ahşap tepsi ölçülerine uygun olarak tasarlayınız.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı tepsi tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap tepsinin en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap tepsi üzerinde resim üstü mozaik çatlatma tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Ahşap tepsinin büyüklüğüne uygun transfer kâğıdı seçimi yapmalısınız veya transfer kâğıdı üzerindeki deseni keserek ölçülendirmelisiniz.
- Resim üstü çatlatma tekniğinde deseni, tepsinin iç yüzeyini kaplayacak biçimde yerleştiriniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Tepsi üzerinde uygulanan resim üstü mozaik çatlatma tekniği için çatlatma medyumlarını seçiniz.
- Resim üstü çatlatmaları; tüm boya çatlatma medyumlarının (örümcek, timsah, antik, mozaik) şeffaf, renksiz olanlarıyla yapabilirsiniz.
- Şeffaf medyumlar resme, desene uygulandıktan sonra üzerinde yağlı boya, eskitme kremi, eskitme boyası vb. gibi boyaları kullanabileceğiniz için medyumun özelliğine uygun çatlatmalarda doğru tercihler yapınız.
- Yağlı boya, eskitme kremi, eskitme boyası vb. gibi boyaların her rengi bulunur. Seçiminizi uygulamanıza göre özenle yapınız.
- Zemin renginin her zaman transfer kâğıdınızdaki deseni gösterecek tonlarda olmasına özen gösteriniz.
- Zemin rengi olarak beyaz akrilik boya seçiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap tepsinin yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 2.102).
- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 2.103).

Görsel 2.102: Tepsinin zımparalanması

Görsel 2.103: Kalıntıların temizlenmesi

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap tepsinin iç kısmından başlayarak yanlarını ve arkasını beyaza boyayınız (Görsel 2.104).

Görsel 2.104: Tepsinin boyanması

- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 2.105).
- Tepsiyi boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.

Görsel 2.105: Boyanmış tepsi

- Transfer kâğıdını, tasarıma uygun şekilde ve desen özelliğini bozmadan kesiniz.
- Kesilen kâğıt parçalarını geri dönüşüm kutusuna atınız.
- Temiz ve düzenli çalışınız.
- Transfer kâğıdının üstündeki jelatini kaldırınız (Görsel 2.106).

Görsel 2.106: Tepsiye kolay transfer uygulanması

- Transfer kâğıdı desenini, yüzü tepsiye gelecek şekilde yapıştırıp ıslak süngerle kâğıt üzerine tampon yapınız (Görsel 2.107).

Görsel 2.107: Transfer kâğıdının süngerle tamponlanması

- Transfer kâğıdını nazikçe yüzeyden alınız (Görsel 2.108, 2.109).

Görsel 2.108: Tepsiye kolay transfer uygulanması

Görsel 2.109: Kolay transfer uygulanmış tepsi

6.İşlem Basamağı Ahşap resim üstü mozaik çatlatma tekniği uygulayınız.

- Ahşap tepsinin içine resim üstü mozaik çatlatma tekniğini uygulayınız.
- Resim üstü mozaik çatlatma adım I medyumunu tepsinin üst kısmına ve her yerine eşit nüfuz edecek şekilde tek yönlü olarak sürünüz (Görsel 2.110).

Görsel 2.110: 1.adım çatlatma medyumu sürülmesi

- Tamamen kuruduktan sonra ikinci adım olarak diğer medyumu boyama tekniğine uygun olarak sürünüz ve şeffaflaşması için bekleyiniz (Görsel 2.111).

Görsel 2.111: 2. adım çatlatma medyumu sürülmesi

- Çatlatma işleminde çok yoğun kullanılan boya çatlaklar oluşturmayacağı için boyayı üst üste gelecek şekilde katmanlı sürmemeye özen gösteriniz (Görsel 2.112).

Görsel 2.112: Çatlakların belirginleştirilmesi

- İlk boyanan yerler çatlamaya başlayacağı için boyanmış yerleri geri dönerek boyamayınız.Tepsiyi, doğal kurumaya bırakınız (Görsel 2.113).

Görsel 2.113: Resim üstü mozaik çatlatma tekniği kesiti

- Sünger üzerine kahverengi eskitme kremi alarak ve resim üstü mozaik çatlatmaları belirginleştirerek tepsinin çatlatma uygulamalarını tamamlayınız (Görsel 2.114, 2.115).

Görsel 2.114: Resim üstü mozaik çatlatma tekniği uygulanmış tepsi

Görsel 2.115: Çatlatma uygulanmış yüzeyin görünümü

- Tepsinin kulplarının üzerinden sarı renk boyayla geçerek çiçekleri belirginleştiriniz (Görsel 2.116, 2.117).

Görsel 2.116: Tepsinin kulplarının boyanması

Görsel 2.117: Kulpları boyanmış tepsi

7.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Tepsinin yüzeyini yarı mat sprey vernikle içinden başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 2.118).

Görsel 2.118: Tepsinin cilalanması

- Cilalama sırasında ağız ve burnu kapatacak bir maske takmaya özen gösteriniz.
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Cilalama yaparken atölyede camları açmayı unutmayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularının içine geri boşaltınız, israf etmeyiniz.

8.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, mozaik çatlatma tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap tepsinin her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz (Görsel 2.119).
- Arkadaşlarınızla fikir alışverişi yaparak uygulamanızı değerlendiriniz.

Görsel 2.119: Resim üstü mozaik çatlatma tekniği uygulanmış tepsi

ÇATLATMA TEKNİĞİ
(2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)
UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Uygulamanın değerlendirilmesi verilen ölçütlere göre yapılacaktır.
1 (başlangıç düzeyinde), 2 (geliştirilmeli), 3 (orta), 4 (iyi), 5 (çok iyi)

	Değerlendirme Ölçütleri	Derece				
		1	2	3	4	5
A) Hazırlık						
1	Çalışma ortamını ve malzemelerini hazırladı.					
2	Kullanılacak araç gereci hazırladı.					
B) Edinen Bilgileri Beceriye Dönüştürme						
3	Objenin model tasarımını yaptı.					
4	Objenin ölçülendirmesini yaptı.					
5	Modele uygun renk tasarımı yaptı.					
6	Modele uygun desen tasarımı yaptı.					
7	Objeyi boyama tekniklerine uygun boyadı.					
8	Obje üzerine çatlatma tekniği uyguladı.					
9	Objeyi cilaladı.					
10	Ürünün kalite kontrolünü yaptı.					
C) Beklenen Davranış						
11	Zamanı verimli kullandı.					
12	Temiz ve düzenli çalıştı.					
	Sütun Toplamları					
	Tablo Puanı					

DEĞERLENDİRME PUANI = [(Tablo PuanıX100) /60]

Değerlendirme
Bu ölçekten 100 üzerinden 70 puan aldıysanız bu öğrenme için başarınız yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan aldıysanız konuyla ilgili önceki öğrenmeleri tekrar etmeniz gerekmektedir.

SINIF	No.	ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI	DEĞERLENDİRME PUANI

A. Aşağıda verilen cümlelerin başındaki parantezin içine cümlelerdeki bilgiler doğruysa D, yanlışsa Y yazınız.

1. ( ) Çatlatma, parçaların birbirinden ayrılmayarak yarık meydana getirmesiyle oluşan görünümdür.

2. ( ) Çatlatma tekniği; ahşap obje yüzeyinde yeni, modern görünüm elde etmek için uygulanır.

3. ( ) Boya çatlatma tekniği; akrilik, metalik boyalar ve hazır çatlatma medyumları kullanılarak uygulanır.

4. ( ) Antik çatlatma tekniğinde timsah çatlatma medyumu kullanılarak uygulama yapılır.

5. ( ) Ahşap boyama tekniklerinde sprey vernik, obje üzerine 20-25 cm mesafeden uygulanır.

B. Aşağıda verilen cümlelerde yer alan boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

6. Obje üzerinde timsah derisine benzer çatlamalar elde edilerek yapılan tekniğe ..... denir.

7. Fırça, obje üzerine enine sürülürse ..... çatlamalar oluşur.

8. Üstteki boya çatlama yaptığı zaman alttaki boyanın ..... ortaya çıkar.

9. Çatlatma tekniğinde obje deniz süngeri ile tamponlanarak ..... elde edilir.

10. Mozaik çatlatma tekniğinde aslına uygun görünüm elde etmek için ..... vernik tercih edilir.

C. Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

11. Çatlatma tekniğini diğer ahşap boyama tekniklerinden ayıran boya malzemesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yağlı boya
B) Eskitme kremi
C) Medyum
D) Çatlatma boyası
E) Akrilik boya

12. Çatlatılmış objenin yüzeyine aşağıdaki süsleme tekniklerinden hangisi uygulanamaz?

A) Dekupaj kâğıdı
B) Çatlatma medyumu
C) Şablon
D) Boyutlu boya
E) Parmak yaldız

13. Aşağıdakilerden hangisi ürün ölçülendirmede kullanılmaz?

A) Mezura B) Gönye C) Kalem D) Kretuar bıçağı E) Silgi

14. Aşağıdakilerden hangisi çatlatma tekniğinde obje seçimi kriterlerindendir?

A) Üzeri boyanmış olmalıdır.
B) Üzeri dekupaj kâğıdı yapıştırılmış olmalıdır.
C) Tasarımı önceden yapılmış olmalıdır.
D) Yüzeyi düzgün ve pürüzsüz olmalıdır.
E) Yüzeyi cilalanmış olmalıdır.

15. Aşağıdakilerden hangisi çatlatma medyumu uygulanırken fırça üzerinde yapılan işlemdir?

A) Fırçanın tozu alınarak medyuma batırılır.
B) Fırça sıcak olarak medyuma batırılır.
C) Fırça ıslatılarak medyuma batırılır.
D) Fırça nemli olarak medyuma batırılır.
E) Fırça kuru olarak medyuma batırılır.

16. Aşağıdakilerden hangisi çatlatma tekniklerinden biri değildir?

A) Varak çatlatma
B) Mozaik çatlatma
C) Resim üstü çatlatma
D) Klasik çatlatma
E) Antik çatlatma

17. Mozaik çatlatma tekniğinden sonra cilalanmış objeye aşağıdaki işlemlerden hangisi uygulanır?

A) Vernikleme
B) Kalite kontrol
C) Dekupaj
D) Eskitme
E) Zımparalama

18. Aşağıdakilerden hangisi atölye uygulamalarına başlamanın ilk adımıdır?

A) Atölyeyi temizlemek
B) Dekupaj kâğıtlarını kesmek
C) Boyaları hazırlamak
D) Fırçaları hazırlamak
E) Atölye önlüğü giymek

19. Aşağıda çatlatma tekniğiyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Uygulama aşamalarına geçilmeden önce planlama yapılır.
B) Fırça üzerine çok boya alarak büyük çatlaklar, az boya alarak küçük çatlaklar oluşturulur.
C) Boyanan yerlerin üzerine tekrar boya sürülmelidir.
D) Çatlatma işlemi, objenin yüzeyi genişse bölümlere ayrılarak uygulanır.
E) Boyanın kıvamı akışkan olmalı, çok sulu ya da yoğun olmamalıdır.

20. Aşağıda ahşap boyama tekniklerinde cilalama ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Cilalama yapılırken boya ile vernik rengi aynı olmalıdır.
B) Cilalamada vernik seçimi ve verniğin doğru kullanımı kaliteyi belirler.
C) Cilalama, uygulama sürecinin son aşamasında yapılır.
D) Antik çatlatma tekniğinde cilalamada mat vernik tercih edilir.
E) Cilalama, ahşap objeyi koruma özelliği gösterir.

3. ÖĞRENME BİRİMİ

ESKİTME TEKNİĞİ

3

KONULAR

3.1. ESKİTME TEKNİĞİ BİLGİSİ
3.2. ESKİTME TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI
3.3. ESKİTME TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI
3.4. MODEL TASARIMI
3.5. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME
3.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ
3.7. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ
3.8. YÜZEY ÜZERİNDE ESKİTME TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ
3.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ
3.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ ?

- Eskitme tekniği hakkında genel bilgiler
- Model tasarımı
- Ürün ölçülendirmesi
- Tekniğe uygun renk ve desen tasarımı
- Tekniğe uygun boyama yöntemleri
- Yüzey üzerinde eskitme tekniği uygulama işlemleri
- Ahşap ürünü cilalama yöntemleri
- Kalite kontrol yöntemi

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Eskiyen eşyalarınızı atmayı mı, yenilemeyi mi tercih edersiniz? Nedenini açıklayınız.
2. Bir eşyanın antika olarak nitelendirilebilmesi için sizce eski olması yeterli midir? Nedenini açıklayınız.

3.1. ESKİTME TEKNİĞİ BİLGİSİ

Herhangi bir objenin ham veya yeni durumundan uzaklaştırılıp çok kullanılmış, eskimiş, yıpranmış, boyaları dökülmüş, eskiyi yansıtan, geçmişten izler taşıyan, antika görünümüne getirilmesine **eskitme** denir. Ahşap boyama sanatında eskitme, bir süsleme ve dekorasyon tekniğidir (Görsel 3.1, 3.2).

Görsel 3.1: Eskitme ahşap görünümü

Görsel 3.2: Eskitme boya görünümü

Eskitme tekniği, ahşap boyamada sıklıkla kullanılan tekniklerdendir. Ahşap boyama sanatı içerisinde eskitme tekniğinin öneminin kavranması, kullanılacak malzemelerin iyi tanınması, uygulama aşamalarının ve tekniği uygulamada dikkat edilecek hususların bilinmesi ortaya çıkacak ürünün kalitesi açısından önemli bir yere sahiptir. Eskitme tekniğinde amaç, ham ya da kullanılmış objeye doğal şartlarda oluşmuşa benzer eski görünüm vermektir.

3.1.1. Eskitme Tekniğinde Kullanılan Malzemeler

Eskitme tekniğinde kullanılan ana malzemeler öncelikle ahşap olmak üzere polyester, seramik, cam, metal, plastik vb. obje çeşitlerini kapsar. Diğer tekniklerde kullanılan temel malzemelerden fırçalar, şablonlar, sünger, zımpara, maskeleme bandı, akrilik boyalar, yağlı boyalar, cetvel, kalem, silgi, hızlı yapıştırıcı, mat ve yarı mat vernikler eskitme tekniğinde de kullanılır.

Eskitme tekniğini diğer ahşap boyama tekniklerinden ayırt eden malzemeler şunlardır:

- **Mum:** Ahşap yüzey üzerinde sürüldüğü kısımlara boyanın nüfuz etmemesini ve sürüldüğü kısmın boya tutmamasını sağlar.
- **Glaze Medyum (Boya İnceltici):** Boyayı inceltmek için akrilik boyayla %25 — %50 oranında karıştırılarak kullanılır. Boyanın geç kurumasını sağlar. Yağlı yapısı sayesinde boyayı kayganlaştırır. Ayrıca akrilik boyanın akışkanlığını ve transparanlığını artırır.
- **Rölyef Pasta:** Dokulu yüzey elde etmek için kullanılan macunumsu, yumuşak, akıcı olmayan bir dolgu malzemesidir. Şablon kabartma, serbest desen kabartma ve doku çalışmalarında kullanılır. Kuruma süresi 24 saattir.
- **Kıl Fırça:** Eskitme tekniği uygulanırken en çok kullanılan fırça çeşididir. Sert, kıllı ucu sayesinde boyaların çizgili bir şekilde sürülmesini sağlar. Uygulama yapılan yüzeye göre ince ve kalınları bulunur. Kıl fırçaların tüyleri ince ve seyrek olanları objede istenilen eskitme görünümü vermez. Bunun için sık ve kalınları tercih edilmelidir.

- **Spatula:** 1-2 mm kalınlığında çelik ya da plastikten, düz ya da dişli ağızlı olarak üretilir. Ahşap objeyi boyama işleminden önce yapılan tamir ve onarım işlerinde kullanılır. Eskitme tekniği uygulanacak objeden boyayı kazımak veya tek kat hâlinde yüzeye sürülecek rölyef pastayı yüzeye yaymak amacıyla da kullanılır (Görsel 3.3).

Görsel 3.3: Spatula çeşitleri

- **Resim Yağı:** Yağlı boyanın ahşap obje üzerine kolay sürülmesini ve ahşap objenin yüzeyine üst üste sürülen boyayı incelterek boyanın kolay kurumasını sağlar.
- **Eskitme Kremi:** Kıvamı yoğun ve içerisindeki rengin tonunu barındıran kremsi boyadır. Ahşap obje üzerinde daha net bir eski görünüm oluşturur. Sünger ve fırçayla uygulanır. Geniş yüzeylerde uygulanırken boya inceltici kullanılabilir.
- **Eskitme Vaksı:** Üstüne uygulanacak ikinci rengin, kazıma işlemi sırasında daha çabuk soyulmasını sağlar. Diğer eskitme boyalarından farkları vardır. Sadece eski görünüm verilmek istenen noktalara sürülür. Şeffaf rengi bulunur ve üzerine yapılacak ikinci bir uygulama için kurumasını beklemeye gerek yoktur.
- **Eskitme Pudrası:** Eskitme yapılan ahşap obje üzerine küf ve oksit görünümü verir. Kuruduktan sonra ahşap objenin üzerinde pudralı, tozlu, doğal bir görünüm elde edilmesini sağlar. Kuru veya ıslak süngerle silinerek fırçayla uygulanır.
- **Antik Eskitme Boyası [Vintage Legend (Vintıç Lecınt)]:** Boyanın içerisindeki farklı büyüklükte parçacıklar sayesinde uygulandığı ahşap obje üzerinde eskimiş görünüm elde edilmesini sağlar. Zeminin pürüzsüzlüğünü engelleyerek zemine yıpranmış bir görünüm ve antik bir hava verir. Sert kıllı fırçalarla uygulanır.
- **Metalik Boyalar:** İçerisinde bulunan sim gibi maddelerin etkisiyle sedefli bir efekt yaratan, metal görünümlü boyalardır. Eskitme uygulamalarında paslı metal görünümü ve aydınlık görünüm elde etmek için kullanılır.

3.1.2. Eskitme Tekniği Kullanım Alanları

Eskitme, ahşap boyamada en çok kullanılan tekniklerden biridir. Eski eşyalara otantik bir görünüm kazandırmak için kullanılır. Sıklıkla ahşap mobilyalara uygulanır. Evlerde yenilenmesi düşünülen mobilya, masa, sandalye, sehpa gibi eşyalar; eskitme tekniği yardımıyla kullanıma tekrar sunulan eşyalara dönüştürülür. Eski zamanlardan kalan sandık, tel dolap gibi eşyaların antik görünüm alması sağlanır.

Yenilenmesi değil yeni alınması gereken bir eşyanın istenen renkte ve stilde üretimi olmayabilir. Bu eşya, satın alınarak istenen renk ve stile dönüştürülebilir.

Eskitme tekniğiyle eşyaların güzelleştirilmesinin yanı sıra dış etkenlerden korunması da sağlanır. Mobilyaların dışında çerçeve, anahtarlık, tepsi, peçetelik, sandık gibi birçok eşya da eskitme tekniğinin kullanıldığı alanlar olarak sıralanır. Eskitme tekniği uygulanmış birçok ürün çeşidi bulunur (Görsel 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10).

Eskitme tekniğiyle ahşap, cam, polyester, metal, plastik vb. eşyalar mutfakta kullanılan yeni ürünlere dönüştürülebilir (Görsel 3.4).

Görsel 3.4: Ahşap tepsi eskitme

Evde bulunan çerçeveler, boyanıp üzerine eskime tekniği uygulanarak farklı bir görünüme kavuşturulabilir (Görsel 3.5).

Görsel 3.5: Polyester çerçeve eskitme

Seramik biblolara süngerle eskitme tekniği uygulanarak yeni bir görünüm kazandırılabilir, biblolar geri dönüştürülebilir (Görsel 3.6).

Görsel 3.6: Dekoratif ev aksesuarı eskitme

Fotoğraf çerçevelerine silerek eskitme tekniği uygulanıp çerçeve üzerine doğal bir görünüm kazandırılabilir (Görsel 3.7).

Görsel 3.7: Metal fotoğraf çerçevesi eskitme

Boyayla eskitme tekniğinde renklerin tonları ve renk geçişleri kullanılarak geri dönüşüm malzemeleriyle benzersiz, farklı tablolar yapılabilir (Görsel 3.8).

Evde bulunan Türk kahvesi telvesiyle eskitme uygulamaları yapılabilir.

Görsel 3.8: Dekoratif pano eskitme

Evde bitmeye yakın, küçülmüş, kullanılmayan mum artıkları ile mumla eskitme tekniği uygulamaları yapılarak geri dönüşüme katkı sağlanabilir (Görsel 3.9).

Görsel 3.9: Dekoratif ahşap kutu eskitme

Saksılar, yağlı boya eskitme tekniğiyle antik bir görünüme kavuşturulabilir (Görsel 3.10).

Metal saksı üzerine antik eskitme boyası sürülüp, pas efekti verilerek farklı bir görünüm oluşturulabilir.

Görsel 3.10: Dekoratif aksesuar eskitme

3.2. ESKİTME TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI

Eskitme tekniğinin amacı, boyanmış ahşap yüzeyi bozup yüzeydeki boyanın dağılmasını sağlamaktır. Eskitme etkisini artırmak ise yüzeydeki boyanın azaltılıp çoğaltılmasıyla mümkündür. Eskitme teknikleri uygulanırken yıpranmışlık hissi verilebilmesi için ahşap objenin iç kısımları daha açık; kenar, köşe, dış kısımları ve girinti çıkıntıları koyu renkle eskitilmelidir. Bu işlemler yapılırken simetriden kaçınarak objeye olabildiğince doğal bir görünüm verilmesi eskitmeyi başarılı kılar.

Eskitme tekniğiyle ahşap boyama uygulamalarında farklı yöntemler kullanılmaktadır.

3.2.1. Boyayla Eskitme Tekniği

Obje yüzeyine akrilik boyalar ve eskitme tekniği için hazırlanmış boyaların kıl fırçayla uygulanması işlemidir (Görsel 3.11).

Görsel 3.11: Boyayla eskitme tekniği

Tekniğin uygulama adımları şunlardır:

1. Teknik olarak ilk aşamada akrilik boya kullanılır. Sonrasında eskitme kremi, eskitme boyası, eskitme pudrası gibi özel içerikli boyalardan yararlanılır.
2. Açık tonlarla çalışılmış yüzeylerde koyu renk eskitmeler, koyu tonlarda çalışılmış yüzeylerde açık renk eskitmeler başarılı olur. İşlem sırasında eskitmeyi ön plana çıkaracak, antik izlenimi verecek renklere mutlaka ihtiyaç vardır.
3. Boyalar spatula veya zımparayla kazınıp yıpratılarak veya sünger yardımıyla silinerek eskitme görünümü verilir.
4. Eskitme yapılacak obje, istenen renge boyandıktan sonra sünger veya kıl fırçayla istenen yoğunlukta eskitme uygulanır. Renkler birbiriyle kaynaştırılmalı, birleşim yerleri ve köşeler ise daha yoğun eskitilerek doğal görünüm oluşturulmalıdır.
5. Teknik uygulanırken renkler birbiriyle bütünleşecek nitelikte olmalıdır. Bu sebeple açıktan koyuya ya da koyudan açığa doğru eskitme yapılmalıdır.

Boyayla eskitme tekniğinde en önemli unsur; seçilen renklerin birbiriyle bütünleşerek ahşap ürüne yıpranmış, çizilmiş görünüm verilmesidir. Bu teknik iki yöntemle uygulanmaktadır.

a. Kıl Fırçaya Boya Alarak Kuru Eskitme Yöntemi: Ahşap objenin zemin renginin üzerine kuru, kıl uçlu fırçaya farklı renk boya alınıp objenin yüzeyinin süpürüldüğü yöntemdir. Kuru eskitme yöntemi objenin bir bölümüne uygulandığı gibi tüm bölümlerine de uygulanabilir. Tüm bölümlere uygulandığında daha doğal bir eskitme görünümü elde edilir (Görsel 3.12).

Tekniğin uygulama adımları şunlardır:

1. Zemin katı boyanan objeye kıl fırçayla kuru eskitme yöntemi uygulamasında dikkat edilmesi gereken unsur, fırçanın tamamen kuru olmasıdır. Fırça ıslak veya nemli olmamalıdır.
2. Ahşap objeye uygulanacak boya; kıl uçlu fırça üzerine çok az alınmalı, miktar çok gelirse fazla boya peçeteyle alınmalıdır.
3. Bu yöntem obje yüzeyinde uygulanırken fırça yatay tutulup, soldan sağa bir kerede süpürme işlemi yapılarak tamamlanmalıdır.

Görsel 3.12: Kıl fırçayla kuru eskitme tekniği

b. Boya Püskürterek Kuru Eskitme Yöntemi: Zemin katı boyanmış veya yüzeyindeki bütün teknik işlemleri bitmiş obje üzerinde uygulanan yöntemdir. Ahşap objenin zemin boyası yapıldıktan sonra yüzeye öğrenilen tekniklerden biri uygulanır. Ardından objeye kıl fırçayla boya sıçratılarak yüzeyde benek ve leke oluşmasıyla eski görünümü elde edilir. Boya püskürtülerek yapılan eskitme yönteminde amaç; objenin üzerine lekelenmiş, boya sıçramış, eskimiş bir görünüm oluşturulmasıdır (Görsel 3.13).

Görsel 3.13: Boya püskürterek eskitme yöntemi

Uygulamada dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

1. Uygulamada kullanılan eskitme fırçası mutlaka kuru olmalıdır. Fırçanın sulu veya nemli olması sıçratma gücünü büyük oranda etkiler.
2. Fırça üzerine yüklenecek boya, fırçanın aksine sulu olmalıdır. İyi bir püskürtme işlemi için boya kabına kullanılan boya miktarı kadar su eklenmelidir.

3.2.2. Silerek Eskitme Tekniği

Ahşap obje zemininin istenen renkte, tamamı kapanacak şekilde boyandıktan sonra eskitme boyalarının herhangi biriyle boyanıp sünger ya da bez yardımıyla silinmesi tekniğidir. Yapım aşamaları ve uygulama esnasında dikkat edilecek noktalar şunlardır:

- Boyanın rengine açık ve koyu efekt verebilmek için süngerin gözenekli yapısından yararlanılarak objenin üzerindeki boya silinir. Obje üzerinde eskimiş ve solmuş görünüm elde edilir.
- Sünger ya da bez kullanılır. Sünger, gözenekli yapısından dolayı eskitmede açıklık ve koyuluklar yapmaya elverişli bir maddedir.

- Dokulu yüzeylerde eskitmeler daha belirgin görülür (Görsel 3.14). Böyle yüzeylerde yukarıdan aşağıya doğru silme yapılırsa kırçıllı bir görünüm elde edilir.

Görsel 3.14: Silerek eskitme uygulaması

3.2.3. Mumla Eskitme Tekniği

Mumla eskitme tekniğinde amaç; ahşap ürün yüzeyinde yıpranmış, boyaları kalkmış görünüm elde edilmesidir. Tekniğin uygulanmasında kullanılan en önemli malzeme mumdur. Mum, zemin kat boya ile üst kat boya arasına sürülerek kullanılır. İçerisinde bulunan parafinin yağlı tabakası sayesinde obje yüzeyinde kaygan yapı oluşturarak boyanın yüzeye tutunmamasına yardımcı olur.

Tekniğin uygulama adımları şunlardır:

1. Ahşap objenin zemin rengi boyanıp kuruduktan sonra yüzeye gelişigüzel mum sürülür (Görsel 3.15).
2. Üzerine zemin rengine zıt bir renkte boya sürülür.
3. Obje kuruduktan sonra mum sürülen yüzeyler zımparalanır veya kuru bez yardımıyla silinerek yüzeyden çıkarılır. Mum silindikçe alttaki boyanın rengi ortaya çıkar, yüzeydeki boya silikleşir. Böylelikle yüzeyde eskitme görünümü elde edilir.
4. Mumla yapılabildiği gibi vazelin sürülerek de aynı teknik uygulanabilir.
5. Mumla eskitmede diğer eskitme tekniklerinde olduğu gibi uygulama yapılan objenin girinti çıkıntılı kısımları, köşeleri ve kenarlarına daha fazla mum sürüldüğünde daha eski ve yıpranmış görünüm elde edilir.

Görsel 3.15: Mumla eskitme uygulaması

6. İki renkle mumla eskitme çalışılabileceği gibi her boya katının yıpratılması koşuluyla üç dört renkle de uygulama yapılabilir.

DİKKAT EDELİM !

Eskitme tekniğinde zımparalama işlemi boya kuruduğu anda yapılmalıdır. Boya fazla kurursa kemikleşir, yüzeyden çıkması daha zorlaşır. Bu da istenen sonucun alınmasını engeller.

3.2.4. Yağlı Boyayla Eskitme

Yağlı boyanın yoğun pigment ve kapatıcı özelliğinden yararlanılır. Ahşap obje üzerine kıl fırçayla yağlı boya sürülerek veya süngerle silinip yüzeyde açıklık koyuluk efektleri oluşturularak eskitme görünümü verilmesi amaçlanır (Görsel 3.16).

Görsel 3.16: Yağlı boyayla eskitilmiş posta kutusu

Yağlı boya, resim sanatında kullanılan bir boya türüdür. Diğer boyalardan farkı geç kurumasıdır. Yoğun bir boya olduğu için resim yağı, keten yağı veya terebentinle inceltilerek uygulanır. Tekniğin uygulama adımları şunlardır:

1. Zemin tercihen açık tonlarda boyanır.
2. Uygulamaya başlanırken kıl fırçanın ucu keten yağına vb. batırılarak fırça üzerine yağlı boya alınır. Fazlalık varsa bir peçeteye aktarılıp objeye sürülür.
3. Objenin yüzeyini kaplayacak şekilde yağlı boya sürüldükten sonra bir bez yardımıyla açık renk kalması istenen yerler silinir.
4. Modelin tasarımına göre desen veya farklı uygulamalar yapılacak olan kısımlar silinerek boş bırakılır.
5. Daha doğal bir etki yaratmak için birleşim noktaları ve sivri köşelerde daha yoğun uygulama yapılır.
6. Yağlı boya, oda koşullarında 24 saat içinde kurur. Doğrudan güneşe maruz bırakılarak kuruma süresi kısaltılabilir.
7. Yağlı boya eskitme çalışmalarında yüzeyi çabuk kurutmak için sprey vernik kullanılır. Sprey vernik, içerisinde barındırdığı uçucu madde sayesinde çabuk kurutma özelliğine sahiptir. Kururken alttaki yaş yağlı boyanın da kurumasını sağlar.

ATMAYALIM, DOĞAYI KORUYALIM

Geri dönüşümle kazanılan bir ton cam sayesinde 42 kilovatsaat (kWh) enerjiden, 1,5 metreküp depolama alanından, %30 ham maddeden, 30 kg'dan daha az sera gazı salınımından ve 0,12 varil petrolden tasarruf eildiğini biliyor muydunuz?

Cam şişeleri yenileyerek dekoratif aksesuar olarak kullanmanız, sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunmanızı sağlayacaktır (Görsel 3.17).

Kullanmadığınız cam şişeleri yeşil renkli geri dönüşüm kutularına atabilirsiniz. Bu sayede siz de "Sıfır Atık" projeleri içinde yer almış olacaksınız (Görsel 3.18).

Görsel 3.17: Yenilenen cam aksesuar

Görsel 3.18: Geri dönüşüm kutusu (cam atık)

BİLGİ KUTUSU

Ahşap obje yüzeyine eskitme tekniklerinden birini uyguladıktan sonra yıpranmış görünüm kazandırmanın yanı sıra obje yüzeyine tornavida veya ahşap oyma aletiyle delikler açarak, çivi çakarak görünümü doğallaştırabilirsiniz.

3.3. ESKİTME TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI

Eskitme tekniklerinin uygulama aşamalarına geçilmeden önce planlama yapılması uygulamayı kolaylaştırır. İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınarak uygulamalara başlanması, güvenli alan oluşturulması adına önemlidir. Uygulama alanlarında konulan kurallara uymak, dikkat edilmesi gereken kuralları benimsemek iş güvenliğini artırır. Bu tedbirler oluşturulduktan sonra geri dönüşüme katkı sunacak bir obje tercih edilmesi ya da süsleme yapılacak objenin belirlenmesi gerekir.

Obje seçimi yapıldıktan sonra modelin tasarımı yapılır. Tasarımın yapımında ürün ölçülendirilir ve eskitme uygulanacak alanlar önceden tespit edilir. Devamında objeye uygun renk ve desen tasarımı yapılır. Bu işlemler tamamlandıktan sonra yapım aşamalarına geçilir. Tekniğe uygun boyama yöntemleriyle obje yüzeyine eskitme tekniği uygulanır.

Dekupaj, çatlatma gibi teknikler de eskitme tekniğiyle birleştirilerek uygulanabilir. Yöntemler, tasarımcının tercihine göre belirlenir. Son olarak cilalama yöntemi uygulanarak obje kullanıma hazır hâle getirilir. Kalite kontrol yöntemleri ise bu aşamaların bütünü kapsadığı gibi biten ürünün son kontrolüdür.

3.4. MODEL TASARIMI

Model tasarımının hayal gücünü tetiklemede, yaratıcılığı ortaya çıkarmada, model çizim işleminden cilalama işlemine kadar uygulanan tüm işlem basamaklarında etkisi çok büyüktür (Görsel 3.19). Model tasarımı yapılırken dikkat edilmesi gereken bazı ögeler vardır. Bunlar; uyum, oran, vurgu ve bütünlüktür.

Görsel 3.19: Tasarımlarda kullanılan çeşitli malzemeler

Uyum: Seçilen ahşap objeye eskitme tekniği uygulanırken kullanılan malzeme, desen ve renkler birbirleriyle uyum içerisinde olmalıdır. Birbiriyle çatışmayan tonlar, teknikler ve ahşap objeler bu uyumun sağlanmasında önemlidir.

Oran: Bir bütünün tüm parçalarıyla olan ilişkisidir. Ahşap objede kullanılacak desen, ahşabın en ve boy ölçüleriyle orantılı olmalıdır.

Vurgu: Eskitme tekniğinin ön plana çıkarılmasıdır. Tekniği uygulayanın karşı tarafa vermek istediği mesajı anlatır.

Bütünlük: Ahşap objenin model tasarımı yapılırken tüm ögelerinin birbiriyle tutarlı olmasıdır. Tasarımda verilmek istenen mesaj, bütünlük oluşturularak net bir şekilde anlatılmalıdır.

Model tasarımında en önemli aşamalardan biri olan malzeme seçimi, yapılacak çalışmanın tasarımına uygun olmalıdır. Ham ahşap ürün veya sıkıştırılmış mdf tercih edilmeli, yüzeyi pürüzsüz olmalı ve ahşapta herhangi bir ek olmamalıdır.

Eskitme tekniğiyle boyamaya elverişli olan çeşitli ham ahşap ürün çeşitleri vardır. Bunlar dekoratif amaçlı ürünler ve mutfak aksesuarları ürünlerinden seçilir.

Tekniğin uygulama aşamasında ahşap ürüne eklenen malzemeler de vardır ve bunlara **yardımcı malzemeler** adı verilir. Tekniği uygulamada kullanılacak yardımcı malzeme; ahşap ürünün tekniğine, rengine ve tasarımın ruhuna uygun olmalıdır. Bu malzemeler, tasarımın bir kısmında kullanıldığı gibi tümünde de kullanılır. Örneğin polyester ve seramik gibi ürünlerin yüzeyin tamamında veya bir bölümünde kullanılması mümkündür. Tasarımcı; modeli farklı teknikler kullanarak tasarlarken dekupaj kâğıtları, üzerinde desen bulunan peçeteler, transferler, seramik hamurları, jüt ipleri vb. malzemelerden de yaralanarak tasarım oluşturmalıdır.

ARAŞTIRIP KENDİMİZİ GELİŞTİRELİM

Çevrenizde bulunan eski mobilyaları inceleyiniz. Bunların değiştirilip, dönüştürülerek yeniden kullanılabilir hâle nasıl gelebileceğini araştırınız. Araştırma sonuçlarınızı arkadaşlarınızla tartışıp sınıf için tek bir rapor olacak şekilde düzenleyip sınıf panosuna asınız.

3.5.ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME

Ahşap obje üzerinde tasarımı yapılan desenin planlanması için ölçülendirme önemlidir. Eskitme tekniğinin ölçülendirme aşamaları şunlardır:

1. Ahşap objenin en, boy ölçüleri cetvelle tespit edilir.
2. Üzerinde uygulanacak teknik ve kullanılacak desenin birbiriyle bağlantısı kurulur.
3. Ahşap üzerinde kullanılacak desen, bir şablon veya dekupaj kâğıdıysa desenin nerede uygulanacağına karar verilir ve kâğıt üzerinde çizimle ifade edilir.
4. Desenin kapladığı alan ve boşlukların ölçüsü saptanarak tasarlanan modelin ölçülendirmesi tamamlanır (Görsel 3.20).

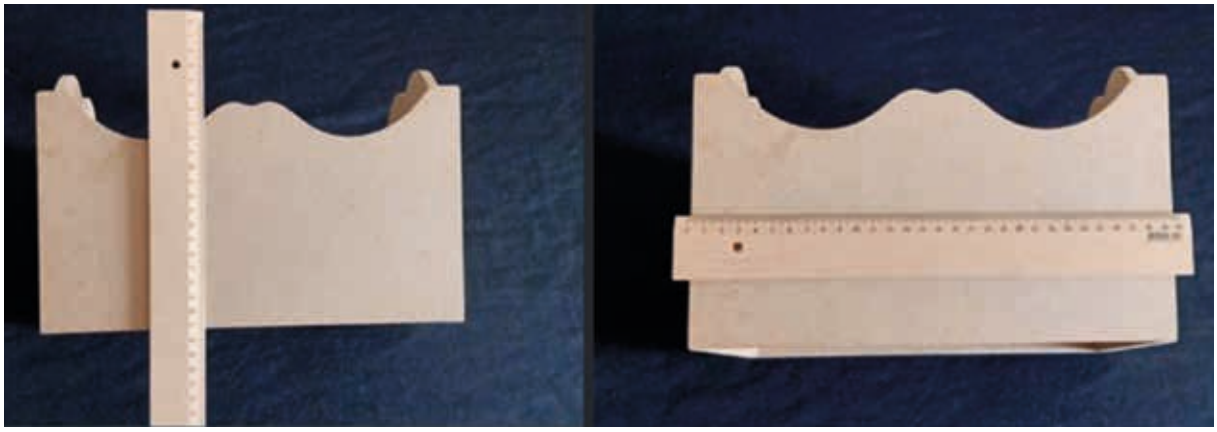

Görsel 3.20: Ürün ölçülendirilmesi

3.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ

Ahşap boyama işlemine başlanmadan önce üründe kullanılacak desene, renk uyumuna ve bütünlüğe dikkat edilmelidir. Eskitme tekniğinde renk ve desen seçiminde göz önünde bulundurulacak noktalar şunlardır:

- Seçilen ürünün kullanım alanı belirlendikten sonra renk tercihi yapılmalıdır.
- Ahşap üzerinde kullanılan dekupaj kâğıtları, transferler, fotoğraflar veya resimler eskitmeye uygun olarak seçilmeli ya da üzerine bazı dokunuşlar yapılarak eskitmeye uygun hâle getirilmelidir.
- Kontrast renkler tercih edilebileceği gibi birbirinin tonu olan renkler de tercih edilebilir.
- Uygulama yapılırken zeminde daha mat, açık renkler; eskitme efektleri verilirken daha koyu, mat renkler seçilmelidir.
- Parlak görünüme sahip olan ürünlerin özelliği, ürünün yeniye benzer olduğunu yansıtmasıdır. Bu sebeple eskitme tekniği uygulamalarında parlak özellik içeren boyalar ve vernikler kullanılmamalı; olabildiğince mat, doğal yıpranma görünümü elde edilmesi sağlanmalıdır.

3.7. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ

Eskitme tekniğinde bir ahşap ürünün boyanmasına geçilmeden önce hangi eskitme tekniğinin kullanılacağına karar verilir. Boya, kullanılan malzemeye ve seçilen tekniğe göre farklı yöntemlerle uygulanır.

Kullanılan boyalar, tekniğin uygulanmasında çok önemli bir yere sahiptir. Boya; eskitme tekniğine uygun olarak obje yüzeyine uygulanırken kıl fırça, ipek fırça, sünger vb. araç gereç kullanılır. Uygulamada kullanılan fırçaların ebadı ahşap objenin yapısına göre değişebilir.

Eskitme tekniğinde kullanılan yöntemler; spreyle püskürterek boyama, tampon yaparak boyama, rulo veya fırçayla boyamadır.

Spreyle Püskürterek Boyama Yöntemi: Sprey boyanın obje üzerine 25-30 cm mesafeden püskürtülmesiyle uygulanır.

Tampon Yaparak Boyama Yöntemi: Ponpon fırça üzerine boya alınması, objenin üzerine aşağı ve yukarı hareketlerle tampon yapılması şeklinde uygulanır.

Rulo ve Fırçayla Boyama Yöntemi: Objenin üzerinde gel git yapılarak uygulanır (Görsel 3.21).

Görsel 3.21: Fırçayla boyama

3.8. YÜZEY ÜZERİNE ESKİTME TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ

Eskitme tekniği, objeye yaşanmışlık hissi vererek tarihsel bir anlam yüklemekle beraber antika gibi görünmesini de sağlar. Bununla birlikte eski bir eşyayı yeniden kullanıma hazır hâle getirir (Görsel 3.22).

Görsel 3.22: Eskitme tekniğiyle boyanmış dolap

Eskitme, diğer ahşap boyama teknikleriyle işlemler açısından benzerlik gösterir. Obje yüzeyi; zımparalama işleminden sonra temiz, nemli bir bezle tozu alınarak boyanır. Tasarımda belirlenen teknikle boyama işlemi yapılır. Birçok eskitme tekniği olduğu için tasarıma uygun malzemeler hazırlanarak, teknik özellikler dikkate alınıp uygulamaya geçilir.

3.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ

Cilalama işlemi, ürünün eskitme tekniğiyle boyama işlemi tamamlandıktan sonra korunması için yapılır. Ahşap ürünün ömrünün uzatılması, daha iyi muhafaza edilmesi, su ve dış etkenlerden korunması bakımından önemlidir. Bu işlem, ahşap obje üzerinde tüm işlemler bittikten sonra iyi havalandırılmış bir ortamda yapılmalıdır. Eskitme tekniği cilalama işleminde göz önünde bulundurulması gereken noktalar şunlardır:

1. Vernikler, fırçayla sürülerek veya spreyle püskürtülerek uygulanır (Görsel 3.23, 3.24).

Görsel 3.23: Fırçayla sürerek cilalama

Görsel 3.24: Spreyle püskürterek cilalama

2. Cilalama işleminde sürülerek uygulanan vernikleme işleminde fırça seçimi çok önemlidir. Fırça, verniğe uygun olmalıdır. Orta sertlikte seçilmiş fırça, cilalama işlemini başarıyla sonuçlandırır. Boya ve vernikleme uygulamasında kullanılan fırçalar her zaman ayrı olmalıdır.
3. Eskitme tekniği uygulanan ahşap ürünlerde mat ve yarı mat vernikler kullanılır. Ürünün doğal görünümlü yapısının bozulmaması sağlanır.
4. Sprey vernik; ürünün dışından başlanarak yatay, ileri geri hareketlerle 20-25 cm uzaklıktan tüm yüzeye eşit miktarda püskürtülerek uygulanır.

DİKKAT EDELİM !

Cilalama işlemi birden fazla ince kat vernik püskürtülerek yapılmalıdır. Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için tek seferde kalın kat atmak yerine kat aralarının iyice kuruması beklenmelidir.

3.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ

Kalite kontrol; hataları önleme, tespit etme ve düzeltme işidir. Çalışılan ürün hem görünüm hem de kullanım açısından sorun yaratacak bir durumdaysa gerekli şekilde düzeltilmelidir. Bitmiş bir ürünün kalitesi, yapılan işe gösterilen özenle ilgilidir. İşlem basamaklarının sırasıyla ve doğru uygulanması, temizliğe özen gösterilmesi sayesinde ahşap ürünün son kontrollerindeki sorunlar ortadan kaldırılır. Bu da yapılan işin kalitesinin göstergesidir.

Eskitme uygulamasına başlamadan önce malzemeler ve işlem koşulları doğru hazırlanmalı, teknik hakkında yeterli bilgiye sahip olunmalıdır. Ahşap ürün, eskitme tekniklerinde uygulanması gereken kurallara uygun şekilde tamamlanmalıdır. Ürün doğru boyanmalı, teknik uygulanırken temiz ve itinalı çalışılmalıdır. Yapılacak son kontrollerin doğruluğu ve ürünün tamamlanmış olması kalite kontrolün son adımıdır.

AKLINIZDA BULUNSUN

ESKİNİN İÇİNDEKİ YENİ

Antika, tarihsel bir döneme ait eski eserler olarak tanımlanır. Geçmişin bütün yaşanmışlıklarını, uzun yılları geride bırakarak bugüne taşıyan bu ürünler oldukça değerli ve özel kabul edilir. Antika eserin izlerini günümüz eşyalarında da görmek isteyen sanat ruhuyla pek çok ekol (akım) oluşmuştur. Bunların başında vintage [vintiç (geçmişseverlik)] ve retro (geriye gitme) gelmektedir.

Vintage, çok eski zamanlara ait mobilyalar için kullanılan bir ifadedir. Antika özelliği taşıyan bu ürünler nadir bulunduğundan oldukça pahalıdır. Günümüzde mobilya tasarımcıları, vintage ürünlerin benzerlerini üreterek eski ürünlere olan ilgiyi karşılamaya çalışmaktadır. Antika görünümü verilen ürünler için de yine vintage terimi kullanılır olmuştur.

Retro "belli bir dönemde yaygın olarak kullanılan mobilya ve aksesuarların popülerleşmesi ve yeniden kullanılması" anlamına gelmektedir. Retro mobilyalar, vintage görünümü verilmiş yeni mobilyalardır. Bir mobilyanın retro olarak adlandırılabilmesi için onun geçmişe ait belli bir dönemi yansıtması gerekmektedir. Bu nedenle mobilyaya kazandırılmak istenen tarihî dönem, önceden araştırılır ve edinilen bilgiler fırça dokunuşlarıyla ürüne bire bir aktarılır (Görsel 3.25).

Görsel 3.25: Süngerle eskitilmiş sehpa (vintage)

SIRA SİZDE

Çevrenizde ya da evinizde yenilenmeye uygun olan bir nesne araştırınız. Model tasarımınızı A4 boyutunda bir kâğıda çiziniz. Tasarımınızın üzerinde eskitme teknikleri ve seçtiğiniz farklı teknikleri de kullanarak desen oluşturup boyayınız.

Yapacağınız çalışma, aşağıdaki kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Kullanılacak Malzemeler: A4 kâğıt, resim kalemi, desen kâğıtları, silgi, boya kalemleri.

3.SIRA SİZDE

KONTROL LİSTESİ

Sınıf	No.	Öğrencinin Adı ve Soyadı	Değerlendirme Tarihi

	Ölçütler	Evet	Hayır
1	Çalışma alanını hazırladı.		
2	Araç gerecini hazırladı.		
3	Yenilenmesi uygun objeyi araştırdı.		
4	Objenin ölçülendirmesini yaptı.		
5	Objenin çizimini yaptı.		
6	Obje üzerinde model tasarımı oluşturdu.		
7	Renk seçimini yaptı.		
8	Desen seçimini yaptı.		
9	Eskitme tekniğine uygun deseni boyadı.		
10	Zamanı verimli kullandı.		
11	Çalışma alanını temizledi.		

Değerlendirme: "Hayır" olarak işaretlediğiniz davranışlara yönelik konularda kendinizi geliştiriniz.

DİKKAT EDELİM !

Bu bölümde öğrenme birimleri kapsamında edineceğiniz kazanımları içeren farklı uygulamalar sunulmuştur. Uygulamalarda belirtilen süreleri göz önünde bulundurarak sizin için uygun olan uygulamaları seçiniz.

3.1. UYGULAMA

Süre: 8 ders saati

BOYAYLA ESKİTME TEKNİĞİYLE KUTU YAPIMI

Bu uygulamada sizden boyayla eskitme tekniğiyle ahşap kutu yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 3.26).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 3.26: Eskitme tekniğiyle boyanmış ahşap kutu

Kullanılacak Araç Gereç: Mdf ahşap kutu, zemin rengi için antik beyaz, eskitme uygulamaları için koyu yeşil, açık kahve ve koyu kahverengi eskitme kremi, şablon, şablon fırçası, kıl fırça, ipek fırça, maskeleme bandı, sünger, zımpara, boya kabı, yarı mat vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 3.27).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 3.27: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Eskitme tekniğine uygun ahşap kutunun tasarımını yapınız.

- Ahşap kutunun model tasarımını yapınız.
- A4 kâğıdına farklı takı kutusu tasarımları çiziniz. Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.
- Model tasarımı yaparken hazır şablon desenlerinden, dekupaj kâğıtlarından, fotoğraflardan, peçetelerden yararlanabilirsiniz.
- Ahşap kutu üzerinde çizim yaparken kendiniz desen oluşturabilir; geometrik ve etnik desenlerden, çiçek motiflerinden yararlanabilirsiniz.

3.İşlem Basamağı Ahşap kutunun ölçülendirmesini yapınız.

- Takı kutusunun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz takı kutusunun üzerinde eskitme tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Şablonun takı kutunuzdan büyük olmaması için takı kutunuzun büyüklüğüne uygun şablon seçimi yapınız.

4.İşlem Basamağı Ahşap kutunun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Açık renk zemin üzerine koyu renk eskitmeler uygulayabileceğiniz gibi eskitme çeşitlerine göre bu uygulamada farklılıklar da yapabilirsiniz.
- Eskitme tekniğinin başarısını artırmak için zıt renkler seçmeye özen gösteriniz.
- Eskitme kremiyle eskitme tekniğinde ahşap kutu üzerinde zemin rengi için antik beyaz; eskitme uygulamaları için koyu yeşil, açık kahverengi ve koyu kahverengi eskitme kremi kullanınız.
- Sekiz köşeden oluşan kutu için geometrik desenli şablonlar seçebilirsiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap kutunun yüzeyini pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 3.28).

Görsel 3.28: Ahşap kutunun zımparalanması

- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 3.29).

Görsel 3.29: Ahşap kutunun temizlenmesi

• Kutunun arkasındaki menteşeleri, boyanmaması için maskeleme bandıyla bantlayınız (Görsel 3.30).

Görsel 3.30: Ahşap kutunun menteşelerinin bantlanması

• Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
• Ahşap kutunun önce iç, sonra dış kısımlarını antik beyaza boyayınız (Görsel 3.31, 3.32).

Görsel 3.31: Ahşap kutunun iç kısmının boyanması

Görsel 3.32: Boyanmış ahşap kutu

6.İşlem Basamağı Ahşap kutuya eskitme tekniğini uygulayınız.

• Fırçanın kuru olmasına dikkat ediniz.
• Kıl fırçaya yeşil boya alıp, fırçayı yatay tutarak hafif dokunuşlar yapınız.
• Kutunun boya eskitme işlemini tamamlayınız (Görsel 3.33).

Görsel 3.33: Ahşap kutuya eskitme uygulanması

- Ahşap kutunun üzerine şablon çalışması uygulamak için şablonu kutuya ortalayarak alt kısımlarından bantlayınız (Görsel 3.34).

Görsel 3.34: Ahşap kutuya şablon uygulanması

- Şablon fırçasına az miktarda boya alıp net olmayan, silinmiş bir desen izlenimi vererek şablon üzerine uygulayınız.
- Şablon fırçasına koyu kahverengi boyadan çok az sürünüz ve fazlalığı peçeteyle alınız. Şablon desenin üzerini hafif vuruşlarla boyayınız (Görsel 3.35, 3.36).

Görsel 3.35: Ahşap kutuya şablon uygulanması

Görsel 3.36: Şablonun uygulanmış hâli

7.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu cilalayınız.

- Şablonu yavaşça ve kaydırmadan kaldırınız (Görsel 3.37).

Görsel 3.37: Şablon uygulaması bitmiş ahşap kutu

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ahşap kutunun yüzeyini, yarı mat verniği fırçayla sürerek sabitleyiniz.
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız (Görsel 3.38).

Görsel 3.38: Ahşap kutunun cilalanması

- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içine koyarak çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamını temizleyiniz.
- Uygulama bittikten sonra atölyenizi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap kutunun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, eskitme tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

3.2. UYGULAMA

Süre: 8 ders saati

MUMLA ESKİTME TEKNİĞİYLE MUMLUK YAPIMI

Bu uygulamada sizden mumla eskitme tekniğiyle mumluk yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 3.39).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 3.39: Dekoratif ahşap mumluk (mumla eskitme tekniği)

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap mdf mumluk, lacivert ve antik beyaz akrilik boya, mum, ipek fırça, yassı uçlu fırça ve ince uçlu fırça, maskeleme bandı, sünger zımpara, kâğıt zımpara, nemli bez, kuru bez, boya kabı, mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 3.40).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 3.40: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Eskitme tekniğine uygun ahşap mumluğun tasarımını yapınız.

- Uygulamasını yapacağınız mumluğun tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı mumluk tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap mumluğun ölçülendirmesini yapınız.

- Mumluğun en, boy ve derinliğinin ölçülendirmesini yapınız.
- Eskitme tekniği uygulayacağınız yerleri, A4 kâğıdına çizdiğiniz mumluk üzerinde tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap mumluğun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Mumla eskitme tekniğini uygulayacağınız mumluk için birbirine zıt renkler seçmelisiniz. Zeminde koyu renk seçtiğinizde ikinci kat için açık renk tercih ediniz. Mumluğun tasarımı için lacivert ve antik beyaz renkleri kullanınız.

5.İşlem Basamağı Ahşap mumluğu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap mumluğun iç ve dış kısımlarını, aşağı yukarı hareket ettirerek ve pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız. Mumluğun dış kısımlarını sünger zımpara, süngerin ulaşamadığı iç kısımları ise kâğıt zımparayla zımparalayınız (Görsel 3.41, 3.42).

Görsel 3.41: Mumluğun dışının zımparalanması

Görsel 3.42: Mumluğun içinin zımparalanması

- Zımparalama işlemi bittikten sonra tüm yüzeyin tozunu nemli bir bezle alınız (Görsel 3.43).

Görsel 3.43: Ahşap mumluğun temizlenmesi

- Kutunun ön kısmındaki menteşeleri, boyanmaması için maskeleme bandıyla bantlayınız.
- Menteşelerin üzerini lacivert boya kuruduktan sonra antik beyaza boyayınız. Kutunun askısını, boyanmaması için alttan çekerek çıkarınız (Görsel 3.44).

Görsel 3.44: Menteşelerin bantlanması

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap mumluğun iç ve dış kısımlarını laciverte boyayınız (Görsel 3.45, 3.46, 3.47).

Görsel 3.45: Ahşap mumluğun boyanması

Görsel 3.46: Ahşap mumluğun boyanması

Görsel 3.47: Boyanmış ahşap mumluk

6.İşlem Basamağı Ahşap mumluğa eskitme tekniğini uygulayınız.

- Ahşap mumluğun sivri köşelerine ve pencerelerine yoğun, diğer kısımlarına gelişigüzel mum sürünüz (Görsel 3.48).

Görsel 3.48: Ahşap mumluğa mum sürülmesi

- Ahşap mumluğu, tamamı kapanacak şekilde antik beyaza boyayınız (Görsel 3.49).

Görsel 3.49: Ahşap mumluğun boyanması

- Beyaz rengi uygularken mum sürülen kısımlar boyayı tutmayacağı için mumla eskitme çalışmalarında boyayı bir kat uygulayınız (Görsel 3.50).

Görsel 3.50: Boyanmış ahşap mumluk

7.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu cilalayınız.

- Boyama işleminden sonra kâğıt zımpara yardımıyla mumluğu zımparalayınız (Görsel 3.51).
- Zımpara işleminden sonra mumluğun tozunu kuru bir bez yardımıyla alınız.

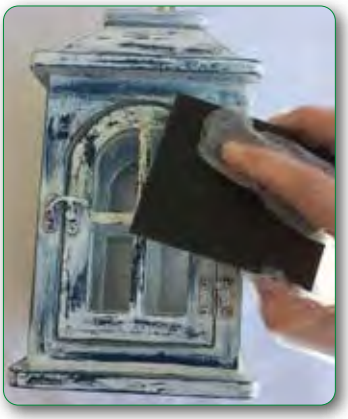

Görsel 3.51: Ahşap mumluğun zımparalanması

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini mat sprey vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz (Görsel 3.52).

Görsel 3.52: Cilalanmış mumluk

- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız.
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, boyaları israf etmeyiniz.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap mumluğun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, mum kalıntılarının kalıp kalmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, eskitme tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

3.3. UYGULAMA

Süre: 8 ders saati

MUMLA ESKİTME TEKNİĞİYLE TEPSİ YAPIMI

Bu uygulamada sizden mumla eskitme tekniğiyle tepsi yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 3.53).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 3.53: Mumla eskitme tekniğiyle boyanmış tepsi

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap tepsi, napolyon mavi ve antik beyaz akrilik boya, mum, ipek fırça, sünger zımpara, bulaşık teli, nemli bez, boya kabı, yarı mat vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 3.54).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 3.54: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Eskitme tekniğine uygun ahşap tepsinin tasarımını yapınız.

- Uygulamasını yapacağınız tepsinin tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı tepsi tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin ölçülendirmesini yapınız.

- Tepsinin en, boy ve derinliğinin ölçülendirmesini yapınız.
- Eskitme tekniği uygulayacağınız yerleri, A4 kâğıdına çizdiğiniz tepsi üzerinde tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap tepsinin tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Mumla eskitme tekniği uygulayacağınız tepsi için birbirine zıt renkler seçmelisiniz. Zeminde koyu renk seçtiğinizde ikinci kat için açık renk tercih ediniz. Tepsinin tasarımı için napolyon mavi ve antik beyaz renkleri kullanınız.

5.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap tepsinin iç ve dış kısımlarını aşağı yukarı hareket ettirerek ve pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 3.55).

Görsel 3.55: Ahşap tepsinin zımparalanması

- Zımparalama işlemi bittikten sonra tüm yüzeyin tozunu nemli bir bezle alınız (Görsel 3.56).

Görsel 3.56: Ahşap tepsinin temizlenmesi

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap tepsinin ön ve arka kısımlarını napolyon mavisine boyayınız (Görsel 3.57, 3.58).

Görsel 3.57: Ahşap tepsinin boyanması

Görsel 3.58: Boyanmış ahşap tepsi

6.İşlem Basamağı Ahşap tepsiye mumla eskitme tekniğini uygulayınız.

- Ahşap tepsinin sivri köşelerine yoğun, ön ve arka yüzeyine gelişigüzel mum sürünüz (Görsel 3.59).

Görsel 3.59: Ahşap tepsiye mum sürülmesi

- Ahşap tepsiyi, tamamı kapanacak şekilde antik beyaza boyayınız (Görsel 3.60, 3.61).

Görsel 3.60: Ahşap tepsinin boyanması

Görsel 3.61: Boyanmış ahşap tepsi

• Boyama işleminden sonra bulaşık teli yardımıyla tepsiyi zımparalayınız (Görsel 3.62).

Görsel 3.62: Ahşap tepsinin bulaşık teliyle zımparalanması

• Zımpara işleminden sonra kuru bir bez yardımıyla tepsinin tozunu alınız (Görsel 3.63).

Görsel 3.63: Ahşap tepsinin temizlenmesi

• Mumla eskitme tekniği uygulanan tepsiye kolay transfer tekniği uygulayınız (Görsel 3.64).

Görsel 3.64: Kolay transfer uygulanmış ahşap tepsi

7.İşlem Basamağı Ahşap tepsiyi cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ahşap tepsinin yüzeyini; fırçaya yarı mat vernik alıp, dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sürerek sabitleyiniz (Görsel 3.65).

Görsel 3.65: Ahşap tepsinin cilalanması

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaların fazlalıklarını boya kutularına geri boşaltınız, boyaları israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, boyaları pet bardakların içine koyarak çöp kutusuna atınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamını temizleyiniz.
- Uygulama bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap mumluğun kalite kontrolünü yapınız.

- Desenin ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, mum kalıntılarının kalıp kalmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, eskitme tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

3.4. UYGULAMA

Süre: 10 ders saati

SİLEREK ESKİTME TEKNİĞİYLE DEKORATİF PANO YAPIMI

Bu uygulamada sizden silerek eskitme tekniğini kullanarak dekoratif pano yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 3.66).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 3.66: Silerek eskitme tekniği uygulanmış pano

Kullanılacak Araç Gereç: Mdf ahşap pano, zemin rengi için antik beyaz akrilik boya, eskitme uygulamaları için koyu kahverengi eskitme kremi, safran renk akrilik boya, glaze medyum, rölyef pasta, plastik spatula, şablon, kıl fırça, ipek fırça, sünger, zımpara, nemli bez, boya kabı, maskeleme bandı, yarı mat vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 3.67).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 3.67: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Eskitme tekniğine uygun ahşap panonun tasarımını yapınız.

- Ahşap panonun model tasarımını yapınız.
- A4 kâğıdına farklı pano tasarımları çizerek arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.
- Model tasarımı yaparken hazır şablon desenlerinden, dekupaj kâğıtlarından, fotoğraflardan, peçetelerden yararlanabilirsiniz.
- Ayrıca objenizin üzerinde çizim yaparken kendiniz desen oluşturabilir; geometrik ve etnik desenlerden, çiçek motiflerinden yararlanabilirsiniz.

3.İşlem Basamağı Ahşap mumluğun ölçülendirmesini yapınız.

- Panonun en, boy ve derinliğinin ölçülendirmesini yapınız.
- Eskitme tekniği uygulayacağınız yerleri, A4 kâğıdına çizdiğiniz pano üzerinde tespit ediniz (Görsel 3.67).
- Panonun büyüklüğüne uygun bir şablon seçiniz.
- Panoda istenen sonucu alabilmek için şablonun panodan büyük olmamasına dikkat ediniz.

Görsel 3.67: Şablonun pano üzerinde gösterimi

4.İşlem Basamağı Ahşap panonun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Açık renk zemin üzerine koyu renk eskitmeler uygulayabileceğiniz gibi eskitme tekniklerine göre bu uygulamada farklılıklar da yapabilirsiniz.
- Eskitme tekniğinin başarısını artırmak için zıt renkler seçmeye özen gösteriniz.
- Eskitme kremiyle eskitme tekniğinde ahşap kutu üzerinde zemin rengi için antik beyaz akrilik boya, eskitme uygulamaları için safran renk akrilik boya ve koyu kahverengi eskitme kremi kullanınız.
- Dekoratif pano için geometrik ve etnik desenlerden, çiçek motiflerinden yararlanabilirsiniz.
- Pano için etnik desenlerden oluşan şablonlar seçebilirsiniz (Görsel 3.68).

Görsel 3.68: Etnik desenli şablon

5.İşlem Basamağı Ahşap panoyu tekniğine uygun boyayınız.

- Panonun ön, arka ve girinti çıkıntılı olan yanlarını pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 3.69).

Görsel 3.69: Ahşap panonun zımparalanması

- Zımparalama işlemi bittikten sonra tüm yüzeyin tozunu nemli bir bezle alınız (Görsel 3.70).

Görsel 3.70: Ahşap panonun temizlenmesi

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap panonun ön yüzünü antik beyaza boyayınız (Görsel 3.71, 3.72).

Görsel 3.71: Ahşap panonun boyanması

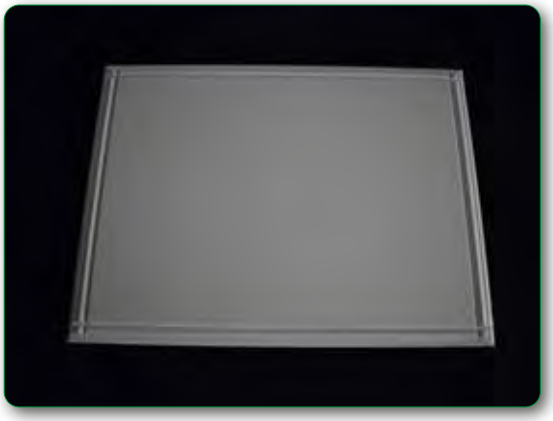

Görsel 3.72: Tamamı boyanmış ahşap pano

- Eskitme uygulamalarında zemine sürülen antik beyaz, nötr beyaza göre içerisinde hafif krem rengi barındıran matlaştırılmış bir boya olduğu için bu rengi tercih edebilirsiniz.
- Silerek eskitme tekniğinde istenen renk akrilik boya veya eskitme boyaları, eskitme kremleri, eskitme pudraları kullanabilirsiniz.
- Panonun zeminine sürdüğünüz boyayla diğer kata sürdüğünüz boyayı silerek birbiriyle kaynaştırınız.
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.
- Eskitme uygulamalarında boyayı bir kat ve objenin tamamını kapatacak şekilde kullanınız.
- Panoyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.

6.İşlem Basamağı Ahşap panoya eskitme tekniğini uygulayınız.

- Boya kabına spatulayla koyu kahverengi eskitme kremi ve glaze medyum alınız.
- Spatulayla birbirine karıştırınız.
- Eskitme kremine, alınan boyanın yarısı kadar glaze medyum katınız.
- Boya kabında karıştırılan boyayı ipek fırça üzerine alarak ahşap pano üzerine sürünüz (Görsel 3.73).

Görsel 3.73: Ahşap panoya eskitme uygulaması

- Fırçanın kuru olmasına dikkat ediniz.
- Boyayı süngerle siliniz.
- Eskitmelerde koyu renk kalması istenilen yerleri daha az, açık renk kalması istenilen yerleri bastırarak siliniz (Görsel 3.74, 3.75, 3.76).

Görsel 3.74: Ahşap panoya eskitme uygulaması

Görsel 3.75: Ahşap panoya eskitme uygulaması

Görsel 3.76: Eskitme tekniği uygulanmış ahşap pano

- Bastırarak silinen yerlerde ilk kat sürülen antik beyaz renk görünümünü elde ediniz.
- Temiz ve düzenli çalışınız.
- Silerek eskitme tekniği uygulanmış ahşap pano üzerine etnik desenli şablon yerleştiriniz, kaymaması için maskeleme bandıyla bantlayınız (Görsel 3.77).

Görsel 3.77: Pano üzerine şablon yerleştirilmesi

- Plastik spatulaya rölyef pasta alınız ve pastayı desenin boşluklarını tamamen dolduracak şekilde sürünüz (Görsel 3.78).
- Rölyef pastayı pano üzerine uygularken pürüzsüz sürmeye dikkat ediniz.

Görsel 3.78: Pano üzerine rölyef pasta sürülmesi

- Rölyef pasta sürüldükten sonra şablonu yüzeyden dikkatlice kaldırınız.
- Ahşap panoyu doğal kurumaya bırakınız.
- Şablonu yüzeyden kaldırdıktan hemen sonra nazikçe yıkayıp kurumaya bırakınız. Şablonu bastırarak silmeyiniz.
- Rölyef pasta kuruduktan sonra safran rengi akrilik boyayı kıl fırça üzerine alınız.
- Ahşap panonun yan kısımlarını hafif dokunuşlar yaparak renklendiriniz (Görsel 3.79).

Görsel 3.79: Ahşap panonun kenar renklendirilmesi

7.İşlem Basamağı Ahşap panoyu cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ahşap panonun yüzeyini yarı mat vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle fırçayla sürerek sabitleyiniz (Görsel 3.80).
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız (Görsel 3.81).

Görsel 3.80: Ahşap panonun cilalanması

Görsel 3.81: Ahşap panonun tamamlanmış hâli

8.İşlem Basamağı Ahşap panonun kalite kontrolünü yapınız.

- Desenin ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, eskitme tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap panonun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

3.5. UYGULAMA

Süre: 6 ders saati

YAĞLI BOYA ESKİTME TEKNİĞİYLE AHŞAP KUTU YAPIMI

Bu uygulamada sizden yağlı boya eskitme tekniğiyle tesbih kutusu yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 3.82).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

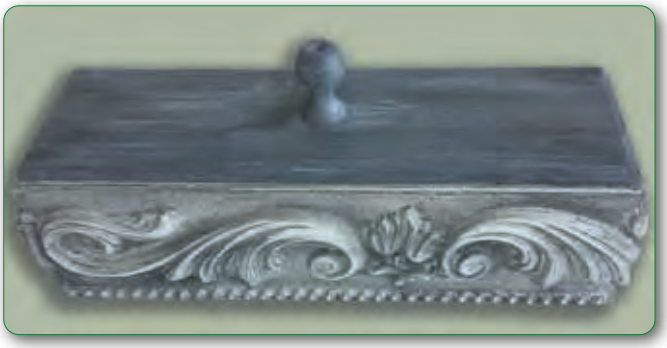

Görsel 3.82: Yağlı boya eskitme tekniğiyle boyanmış ahşap kutu

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap mdf kutu, gri ve antik beyaz akrilik boya, siyah yağlı boya ve resim yağı, ipek fırça, yassı uçlu fırça, ince uçlu fırça, Kıl fırça, sünger zımpara, nemli bez, boya kabı, mat vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 3.83, 3.84).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 3.83: Kullanılacak araç gereç

Görsel 3.84: Boyanmamış ahşap kutu

2.İşlem Basamağı Yağlı boya eskitme tekniğine uygun ahşap kutunun tasarımını yapınız.

- Ahşap kutunun tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı kutu tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap kutunun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap kutunun en, boy ve derinliğinin ölçülendirmesini yapınız.
- Eskitme tekniği uygulayacağınız yerleri, A4 kâğıdına çizdiğiniz ahşap kutunun üzerinde tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap kutunun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Yağlı boya eskitme tekniğini uygulayacağınız ahşap kutu için birbirine zıt renkler seçmelisiniz. Zeminde açık renk seçtiğinizde eskitmelerde koyu renk tercih ediniz. Ahşap kutu tasarımı için siyah yağlı boya ve antik beyaz renk kullanınız.

5.İşlem Basamağı Ahşap kutuyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap kutunun iç, dış ve yan kısımlarını pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 3.85).

Görsel 3.85: Ahşap kutunun zımparalanması

- Zımparalama işlemi bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız (Görsel 3.86).

Görsel 3.86: Ahşap kutunun temizlenmesi

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap kutunun iç ve dış kısımlarını antik beyaza boyayınız (Görsel 3.87).
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.

Görsel 3.87: Ahşabın kutunun iç kısmının boyanması

- Kutuyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.
- Kapak kısmını griye boyayınız (Görsel 3.88, 3.89).

Görsel 3.88: Ahşap kutu kapağının boyanması

Görsel 3.89: Ahşap kutunun boyanmış hâli

6.İşlem Basamağı Ahşap kutuya eskitme tekniğini uygulayınız.

- Boyama kabının içerisine ince uçlu fırçayla siyah yağlı boya alınız ve bir miktar resim yağı ilave ederek karıştırınız.
- Yağlı boyayla resim yağının iyice karıştığına emin olunuz.
- Kullanacağınız kadar boyayı kabınıza alınız, boyayı israf etmeyiniz.
- Yüzey boyaması biten ahşap kutuya kıl fırçayla yağlı boya sürünüz (Görsel 3.90).

Görsel 3.90: Ahşap kutunun eskitilmesi

- Yağlı boyayı sünger yardımıyla dağıtarak siliniz (Görsel 3.91).

Görsel 3.91: Ahşap kutunun silinmesi

• Eskitmenin daha yoğun oluşmasını isteğiniz yerleri zımparalayıp veya süngerle bastırıp siliniz (Görsel 3.92).

Görsel 3.92: Ahşap kutunun zımparalanması

• Kıl fırçayla yağlı boya alarak boyayı kapağa sürünüz (Görsel 3.93).

Görsel 3.93: Ahşap kutunun kapağının eskitilmesi

• Yağlı boyayı süngerle dağıtınız (Görsel 3.94 3.95).

Görsel 3.94: Ahşap kutunun kapağının silinmesi

Görsel 3.95: Eskitmesi tamamlanmış ahşap kutu

7.İşlem Basamağı Ürünü cilalayınız.

- Vernik uygulaması yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Kutunun yüzeyini yarı mat sprey vernikle yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 3.96).

Görsel 3.96: Ahşap kutunun cilalanması

- Cilalama işleminde yarı mat vernik de kullanabilirsiniz.
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız (Görsel 3.97).

Görsel 3.97: Yağlı boya eskitme tekniğiyle boyanmış ahşap kutu

- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, boyaları israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, boyaları pet bardakların içine koyarak çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamını temizleyiniz.
- Uygulama bittikten sonra atölyenizi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap kutunun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün ölçülendirilmesinin doğru yapılıp yapılmadığını, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, eskitme tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

DEKUPAJ TEKNİĞİ
(3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5)
UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Uygulamanın değerlendirilmesi verilen ölçütlere göre yapılacaktır.
1 (başlangıç düzeyinde), 2 (geliştirilmeli), 3 (orta), 4 (iyi), 5 (çok iyi)

	Değerlendirme Ölçütleri	Derece				
		1	2	3	4	5
A) Hazırlık						
1	Çalışma ortamını hazırladı.					
2	Kullanılacak araç gereci hazırladı.					
B) Edinen Bilgileri Beceriye Dönüştürme						
3	Objenin model tasarımını yaptı					
4	Objenin ölçülendirmesini yaptı.					
5	Modele uygun renk tasarımı yaptı.					
6	Modele uygun desen tasarımı yaptı.					
7	Objeyi boyama tekniklerine uygun boyadı.					
8	Obje üzerine eskitme tekniğini uyguladı.					
9	Objeyi cilaladı.					
10	Ürünün kalite kontrolünü yaptı.					
C) Beklenen Davranış						
11	Zamanı verimli kullandı.					
12	Temiz ve düzenli çalıştı.					
	Sütun Toplamları					
	Tablo Puanı					

Değerlendirme Puanı = [(Tablo Puanıx100) / 60]

Değerlendirme
Değerlendirme sonucunda öğrencinin 100 üzerinden almış olduğu toplam puan 70 ve üzerindeyse uygulama başarısı yeterli düzeydedir. Toplam puanı 69 veya altındaysa öğrencinin konuyla ilgili öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

SINIF	No.	ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI	DEĞERLENDİRME PUANI

A. Aşağıda verilen cümlelerin başındaki parantezin içine cümlelerdeki bilgiler doğruysa D yanlışsa Y yazınız.

1. ( ) Ahşap objeyi boyama işlemine hazırlamak için yapılması gereken ilk işlem, objenin zımparalanmasıdır.

2. ( ) Eskitme; objenin ham veya yeni halinden uzaklaştırılıp eskimiş, yıpranmış görünüme getirilmesidir.

3. ( ) Eskitme tekniğinde boya içerisine katılan glaze medyum miktarı arttıkça boyanın kuruma süresi kısalır.

4. ( ) Ahşap obje üzerinde eskitme tekniği uygulanırken simetriden kaçınılmalıdır.

5. ( ) Ahşap obje üzerinde eskitme yapılırken ipek fırça tercih edilmelidir.

6. ( ) Ahşap boyamada su bazlı vernik kullanıldığında sonucun daha iyi olduğu gözlemlenir.

B. Aşağıda verilen cümlelerde yer alan boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

7. Ahşap yüzey üzerinde ..... sürüldüğü kısmın boya tutmasını sağlar.

8. Ahşap objelerde geniş yüzeyleri pürüzsüzleştirmek için ..... tercih edilir.

9. Silerek eskitme tekniğinde yüzeyler yukarıdan aşağıya silinerek ..... görünüm elde edilir.

10. Eskitme yapılan ahşap obje üzerinde küf ve oksit görünümü veren boyaya ..... denir.

11. Eskitme tekniği uygulamalarında ..... özellikli vernikler tercih edilmelidir.

C. Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

12. Aşağıdakilerden hangisi eskitme tekniğine uygun boyama yöntemlerinden biridir?

A) Boyanacak obje yüzeyi zımparalandıktan sonra, yıkanmalıdır.

B) Ahşap ürün üzerinde kullanılacak akrilik boya, suyla inceltilmelidir.

C) İkinci kat boyanın sürülebilmesi için ilk kat boyanın kuruması beklenmelidir.

D) Boyanın kıvamı koyu olmalı, boyaya inceltici katılmamalıdır.

E) Boya, yüzey üzerinde uygulanırken fırçayla izler oluşturularak sürülmelidir.

13. Aşağıdakilerden hangisi eskitme tekniklerinden biri <u>değildir</u>?

A) Antik eskitme

B) Boyayla eskitme

C) Mumla eskitme

D) Silerek eskitme

E) Yağlı boyayla eskitme

14. Aşağıdakilerden hangisi eskitme tekniği uygulanabilen malzemelerden biri <u>değildir</u>?

A) Ahşap B) Cam C) Kumaş D) Metal E) Polyester

15. Aşağıdakilerden hangisi eskitme tekniği uygulanırken kullanılan araç gereçten biridir?

A) Boyutlu boncuk boya
B) Çatlatma medyumu
C) Deniz süngeri
D) Glaze medyumu
E) Kadife tozu

16. Resim yağı, keten yağı veya terebentinle inceltilerek uygulanan ve geç kuruyan boya aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akrilik boya
B) Eskitme kremi
C) Eskitme pudrası
D) Rölyef pasta
E) Yağlı boya

17. Aşağıda eskitme tekniğiyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Boyanacak ahşap üründen eskimiş, yıpranmış görünüm elde edilmesi esas alınır.
B) Eskitme tekniğinde kullanılan bazı boyalar daha geç kuruma özelliğine sahiptir.
C) Dokulu yüzeylerde eskitmeler daha belirgin ve net hâlde görülür.
D) Eskitme tekniği uygulama aşamasında fırça ıslak veya nemli olmalıdır.
E) Mumla eskitme tekniğinde zımparalama, boya kuruduğu anda yapılmalıdır.

18. Aşağıdakilerden hangisi eskitme tekniğinde kullanılan araç gereçten biri değildir?

A) Resim yağı
B) Mum
C) Glaze medyum
D) Rölyef pasta
E) Varak tutkalı

19. Aşağıda fırça kullanımıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Fırçalar uzun süre suda bekletilmelidir.
B) Boyama işlemi bitince kuru peçeteyle temizlenmelidir.
C) Boya işleminde kullanılan fırçayla vernik yapılmalıdır.
D) Sprey vernik, objelere fırçayla uygulanmalıdır.
E) Boya kalıntıları, su ve sabunla hafifçe yıkanarak çıkarılmalıdır.

20. Eskitme tekniğinde cilalama işlemiyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) İşlemde her tür fırça kullanıllabilir.
B) Vernik sadece spreyle püskürtülerek uygulanır.
C) Damlama, lekelenme olmaması için birden fazla ince kat vernik sürülür.
D) Yüzeye doğal bir görünüm kazandırmak için parlak vernik kullanılır.
E) İşlem kapalı ortamda yapılır.

4. ÖĞRENME BİRİMİ

DOKU TEKNİĞİ

4

KONULAR

4.1. DOKU TEKNİĞİ BİLGİSİ
4.2. DOKU TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI
4.3. DOKU TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI
4.4. MODEL TASARIMI
4.5. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME
4.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ
4.7. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ
4.8. YÜZEY ÜZERİNDE DOKU TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ
4.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMLERİ
4.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ ?

- Doku tekniği hakkında genel bilgiler
- Model tasarımı
- Ürün ölçülendirmesi
- Tekniğe uygun renk ve desen tasarımı
- Tekniğe uygun boyama yöntemleri
- Yüzey üzerinde doku tekniği uygulama işlemleri
- Ahşap ürünü cilalama yöntemleri
- Kalite kontrol yöntemi

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Çevrenizdeki ağaç gövdelerini ve yapraklarını inceleyiniz. İncelediğiniz yaprakların yüzeylerinde gördüğünüz dokuların birbiriyle benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırınız.
2. Kelebeklerin kanatlarında bulunan renk ve desenleri incelediğinizde bu kanatların görünümü ile ilgili fikirleriniz neler olabilir?

4.1. DOKU TEKNİĞİ BİLGİSİ

Ahşap boyamada doku tekniği, birçok tasarımda uygulanır. Uygulamaya geçilmeden önce bu tekniğin temeli olan **doku** kavramının öğrenilmesi önemlidir. Uygulama aşamasında ise kullanılan malzeme ve yöntemler bilinmelidir. Tüm bunlar, ortaya çıkacak ürünün amaca hizmet etme derecesini belirler.

Bir nesneye bakıldığında ya da dokunulduğunda o nesnenin kişide bıraktığı his ve yüzeyin görünen yapısına **doku** denir. Nesnenin dokusu çeşitli faktörlere bağlı olarak değişiklik gösterir. Bu değişiklik, doğal etkenlerle gerçekleşebileceği gibi sonradan da oluşabilir. Dokular; bulundukları yere, oluşumlarına ve duyumlarına farklılıklar gösterir.

Bulundukları Yere Göre Dokular

- **İç Doku:** Nesnenin ham maddesinin dokusudur.
- **Dış Doku:** Nesnenin yüzeyinde görülen dokudur.

Oluşumlarına Göre Dokular

- **Doğal Doku:** Tabiatta yer alan varlıkların insan etkisi olmayan dokularıdır. Ağaçlar, yapraklar, taşlar, kayalar, bal peteği vb. doğal doku örnekleridir (Görsel 4.1, 4.2, 4.3, 4.4).

Görsel 4.1: Yaprak dokusu

Görsel 4.2: Ağaç dokusu

Görsel 4.3: Taş dokusu

Görsel 4.4: Petek dokusu

- **Yapay Doku:** Tabiatta bulunmayan, insanlar tarafından oluşturulan dokulardır. Cam, kumaş, tuğla, maden ürünleri vb. yapay doku örnekleridir (Görsel 4.5, 4.6).

Görsel 4.5: Cam dokusu

Görsel 4.6: Kumaş dokusu

Çeşitli boyama teknikleriyle planlı veya doğaçlama doku tasarımları yapılabileceği gibi değişik malzemelerin olanaklarıyla da doku düzenlemeleri yapılabilir. Doku oluşturma uygulamalarında en çok kullanılan yöntemlerden biri **rölyef**tir (kabartma).

Rölyef; taş, metal, ahşap, kil, alçı vb. üzerinde bazı kısımların oyuk bazı kısımların kabartılı bırakılmasıyla oluşturulan sanat eseridir (Görsel 4.7). Alçak kabartma ve yüksek kabartma olmak üzere iki çeşit rölyef tekniği vardır.

Görsel 4.7: Rölyef

Duyumlarına Göre Dokular

- **Gerçek (Dokunsal) Dokular:** Dokunma duyusuyla algılanan dokulardır (Görsel 4.8).
- **Görsel (Optik) Dokular:** Işık yardımıyla görülebilen, yüzeyleri görme yoluyla algılanan dokulardır (Görsel 4.9).

Görsel 4.8: Kaktüs dokusu

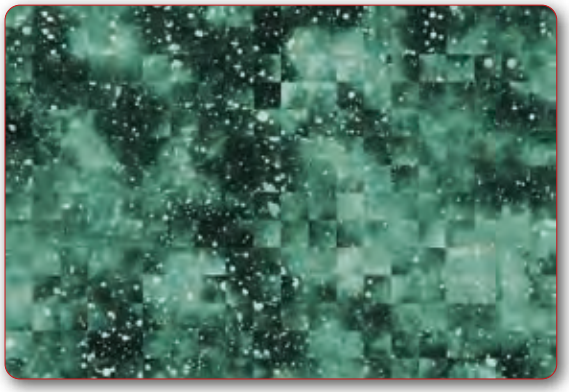

Görsel 4.9: Mermer dokusu

4.1.1. Doku Tekniğinde Kullanılan Malzemeler

Doku tekniği uygulamada gerekli olan araç gereci tanımak, uygulamadaki sorunları en aza indirmeyi sağlar. Diğer ahşap boyama tekniklerinde kullanılan temel malzemeler bu teknikte de kullanılır.

Doku tekniklerini diğer ahşap boyama tekniklerinden ayıran malzemeler şunlardır:

- **Budak Aleti (Doku Tarağı):** Ağaç ve budak dokusu vermek için kullanılan, plastikten üretilen özel bir aparattır. Budak aletinin üzerinde büyükten küçüğe doğru yarım daireler bulunur. Bir yönü budaklama yapmak, diğer yönü çizgili doku yapmak için kullanılır (Görsel 4.10).

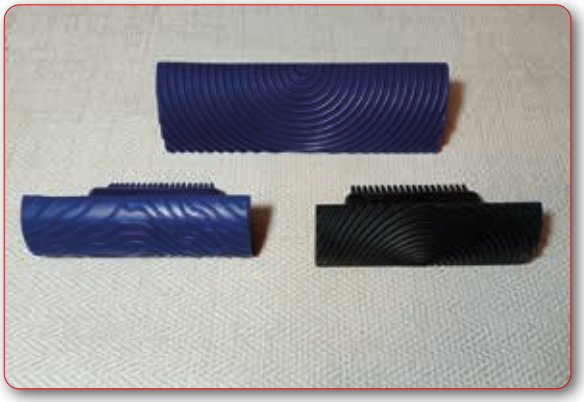

Görsel 4.10: Budak aleti çeşitleri

- **Varak:** Altın ve gümüş izlenimi vermek için bu renk pigmentlerinden üretilmiş malzemedir. Rulo varak, yaprak varak ve sıvı varak çeşitleri bulunur (Görsel 4.11, 4.12).

Görsel 4.11: Yaprak varak

Görsel 4.12: Rulo varak

- **Varak Tutkalı:** Varağın oda sıcaklığında 10-12 dakika içerisinde yüzeye yapışmasını sağlar.
- **Kadife Tozu:** Çeşitli renkleri bulunan, kadife kumaş efekti veren tozdur (Görsel 4.13).

Görsel 4.13: Kadife tozu

- **Kadife Tutkalı:** Kadife tozunun oda sıcaklığında 10-12 dakikada yüzeye yapışmasını sağlar.
- **Deniz Süngeri:** Denizin derinliklerinde hayvan kabuklarına yapışarak yaşayan, omurgasız, parlak renkli bir hayvan türüdür. Denizden çıkarılıp işlenerek birçok alanda (endüstriyel, kozmetik, ısı yalıtımı vb.) kullanılır. Gözenekli yapısı sayesinde hobi ve dekorasyon çalışmalarında sıkça tercih edilir (Görsel 4.14).

Görsel 4.14: Deniz süngeri

- **Sentetik Süngerler:** Poliüretan ve selülozdan oluşur. Poliüretan; plastik maddelerden, selüloz ise ağaçtan üretilir. Her ikisi de kimyasal işlemlerden sonra süngere dönüştürülür. İnsan sağlığı açısından selülozdan üretilen süngerlerle çalışmak sıklıkla tercih edilir (Görsel 4.15).

Görsel 4.15: Sentetik süngerler

- **Seramik Hamuru:** Kıvam olarak yumuşak, şekil verilebilen, havayla kuruyabilen, üç boyutlu perspektif kazandıran, çeşitli hobi çalışmalarında tercih edilen hazır hamurlardır.
- **Silikon Kalıplar:** Silikondan yapılan, çeşitli desenlerin çoğaltılmasında kullanılan kalıplardır. Hamur çiçek yapımında, mum, sabun, kokulu taş, epoksi (yüzey kaplama ürünü) reçine dökümlerinde, üç boyutlu doku tekniklerinde, seramik hamuru çalışmalarında kullanılır (Görsel 4.16).

Görsel 4.16: Silikon kalıplar

- **Kretuar Bıçağı:** Seramik hamuru kullanılarak oluşturulan üç boyutlu doku çalışmalarında seramik hamurunu kesmek için kullanılan alettir (Görsel 4.17).

Görsel 4.17: Kretuar bıçağı

4.1.2. Doku Tekniğinin Kullanım Alanları

Kendi içinde pek çok tekniği barındıran doku tekniğinin kullanım alanı da oldukça geniştir. Doku tekniğiyle yüzeye doğal bir görünüm katılır. Ham maddesi doğadan alınan bazı mobilyaların maliyeti çok yüksektir. Bu nedenle gerçeğe yakın dokular, doku tekniğiyle oluşturulmak istenir. Süsleme amacıyla her alanda kullanılır. Güzel sanatların tümünde göze çarpar. Günlük yaşamdan esinlenerek uygulanan bu teknik, doğanın sanata yansımasıdır.

Doku tekniği uygulamalarında ahşap, polyester, kumaş, seramik, cam, metal gibi ham maddelerden oluşturulan materyaller kullanılır. Kişilerin yaratıcılığına bağlı olarak dokunun yüzeylerdeki kullanım alanı genişler.

Günümüzde dokulu, kabartmalı yüzeylerin yanı sıra dokusu olmayan yüzeyler de üretilir. Bu farklılık, doğal olarak boyama uygulamalarını etkiler.

Ahşap objelere uygulanan dokuların yapımında kullanılan malzemeler, piyasada her geçen gün yenilenir ve çeşitlenir. Dokunun her alanda görülmesi, günlük hayatta sıkça kullanılması malzeme çeşitliliğinin göstergesidir. Sıklıkla tercih edilenler; dekoratif amaçlı ev aksesuarları, mutfak aksesuarları, mobilya vb. ürünlerdir. Eskitme tekniği uygulanmış birçok ürün çeşidi bulunur (Görsel 4.18, 4.19, 4.20, 4.21, 4.22, 4.23, 4.24, 4.25, 4.26, 4.27).

Eski çerçeveler ya da aynalar boyanıp, varak tekniği uygulanarak ışıltılı bir forma dönüştürülebilir (Görsel 4.18).

Görsel 4.18: Polyester çerçeve

Seramik biblolar üzerine taşlar ve zincirler yapıştırılarak üç boyutlu bir görünüm elde edilebilir. Herhangi bir eşyadan kopan taşların yanı sıra atık malzemeler de değerlendirilebilir (Görsel 4.19).

Görsel 4.19: Seramik biblolar

Cam konserve ve maden suyu şişelerine, üzeri boyanıp sünger doku efekti uygulanarak üç boyutlu doku teknikleriyle farklı bir görünüm kazandırılabilir (Görsel 4.20).

Görsel 4.20: Dekoratif şişeler

Tuğla deseni dokusu küçük objeler üzerinde uygulanabileceği gibi duvarlarda da uygulanabilir, ortama farklı görünümler kazandırılabilir (Görsel 4.21).

Görsel 4.21: Ahşap kitap kutusu

Kullanılmayan cam, plastik ya da ahşap eşyalar üzerine üç boyutlu doku tekniğiyle farklı formlar verilerek evlerde dekoratif aksesuarlar yapılabilir (Görsel 4.22).

Görsel 4.22: Ahşap pano

Üç boyutlu dokuyu oluşturmak için geri dönüşüm malzemelerinden sıklıkla yararlanılır. Küçük bir taş parçası, cam parçaları, eski bir anahtar, deniz kabukları pano üzerinde kullanılabilir (Görsel 4.23).

Cam şişe üzerine kâğıt doku tekniği uygulanabilir, antik eskitmeyle tamamlanabilir.

Görsel 4.23: Dekoratif pano

Tuğla deseni, şablonla yapılabileceği gibi uygulama yapılacak yüzeye bant çekilerek de uygulanabilir. Bant yapıştırılan yerlere kapalı olacağı için boya değmez, bant olmayan yerler boyanır. Bant kaldırıldığında ise tuğla deseni görünümü oluşur (Görsel 4.24).

Görsel 4.24: Poşet kabı

Dekupaj kâğıtları hamurla kabartılarak, bir perspektif dengesine göre ahşap üzerine yapıştırılarak üç boyutlu bir görünüm oluşturulabilir (Görsel 4.25).

Görsel 4.25: Dekoratif pano

Evde bulunan mobilya ve ev aksesuarları boyanıp, varak doku tekniği uygulanarak ev ortamına farklı bir görünüm kazandırılabilir (Görsel 4.26).

Eski, kullanılmayan bir kaşıklık boyanıp ayak takılarak dresuara dönüştürülebilir. Böylelikle malzeme hem farklı bir işleve hem de farklı bir görünüme kavuşturulur.

Görsel 4.26: Komodin

Hamur kabartma doku tekniğiyle kitap kılıflarının üzerine kişisel fotoğraflar yapıştırılıp ürün kişiselleştirilebilir (Görsel 4.27).

Görsel 4.27: Kitap kutusu

4.2. DOKU TEKNİKLERİ VE YAPIM AŞAMALARI

Doku teknikleri uygulamalarında işlem basamakları dikkatlice takip edilmelidir. Her tekniğin kendine özgü uygulama yöntemleri bulunur.

4.2.1. Budak Doku Tekniği

Ahşap ya da mdf objelerin üzerine araç gereç ve boyalarla uygulama yapılarak budaklı (masif) görünüm verilmesidir (Görsel 4.28). Budak doku tekniği uygulaması özellikle geniş ve düz yüzeylerde tercih edilir.

Ahşap obje üzerinde dokulu ve dokusuz olmak üzere iki çeşit budak doku uygulanır.

Dokulu budak: Ahşap obje yüzeyine doku vermek için rölyef pasta sürülerek budak çekilir.

Dokusuz budak: Ahşap obje yüzeyine doğrudan boya sürülüp budak çekilir.

Görsel 4.28: Budak dokusu

Budak doku tekniğini uygulamada kullanılan boyalar çeşitlilik gösterir. Bu sebeple öncelikle uygun boya seçilmedir. Akrilik boyayla budaklama tekniği uygulamasında iki renk boya seçildikten sonra takip edilecek adımlar şunlardır:

1. Objenin tamamı en az iki kat boyanır.
2. Kurutma işlemi tamamlanır. Boyanın geç kuruması; uygulama yapılan yüzeyde rahat hareket edilmesini, efekt uygulamalarındaki yanlışların düzeltilmesini sağlar.
3. Akrilik boyalarla budak çekiliyorsa mutlaka glaze medium ilave edilir. Glaze medium, boyanın geç kurumasının yanı sıra transparanlığını sağlamada önemli bir yere sahiptir.
4. Eskitme kremi, eskitme boyası veya eskitme pudrası kullanılarak budak çekiliyorsa glaze medium ilave edilmeden yapılır.
5. Budak aleti kullanılırken bilek ne kadar kıvrılıp bükülürse yüzeyde o kadar çok masif görünümü elde edilir. Budak aleti obje üzerinde yukarıdan aşağıya, duraksamadan, seri bir şekilde kullanılmalıdır. Aksi takdirde yatay bir çizgi oluşur ve bu istenmeyen görünüme sebep olur.
6. Budaklama işleminde budaklı görünümünün yan yana gelmemesine, farklı yerlere getirilmesine dikkat edilmelidir. Böylece daha doğal bir masif ağaç görünümü elde edilir.
7. Budak aleti her kullanımdan sonra peçeteyle temizlenir, boya fazlalıkları alınır.
8. Ahşap obje üzerine uygulanan dokular istenen şekli almadığında fırçayla düzeltilip yüzeye tekrar budak çekilir.
9. Obje yüzeyi tamamen kuruduktan sonra uygulamada kullanılan boyanın içerisine bir miktar glaze medium eklenir. Fırçayla sürülüp süngerle silinir. Bu işlem sayesinde budak dokuda doğal bir görünüm elde edilir (Görsel 4.29).

Görsel 4.29: Budak dokuyla sehpa yapımı

4.2.2. Poşet Doku Tekniği

Buruşturulmuş poşetle birden fazla renkte boya kullanılarak yüzeyde doku oluşturulmasıdır. Bu teknik, birçok teknikle birlikte uygulanır ve objenin zeminini oluşturur. Renklerin birbiriyle kolayca kaynaşmasını sağlayarak tamamlama görevi üstlenir (Görsel 4.30). Poşetle yüzeye baskı yapılarak veya poşetle yüzeydeki boya kaldırılarak uygulanır.

Görsel 4.30: Poşet doku uygulanmış şiş kutusu

Poşetle doku tekniği çalışmalarında yüzeye sürülen boya çok sulu olmamalıdır. Tekniği uygulamada kullanılan poşet; dokunulunca sert hissedilen fırın poşeti olabileceği gibi yumuşak, naylon poşetler de olabilir. Burada önemli olan nokta, poşetin buruşukluğunun ne oranda doku oluşturacağıdır. Bazı poşetler obje yüzeyinde büyük kırışıklıklar yaparken bazıları küçük dokular elde edilmesini sağlar. Poşet doku tekniği uygulanacak obje için en az iki renk boyaya ihtiyaç vardır. Ardından takip edilecek adımlar şunlardır:

1. Zemin boyası için seçilen renk, zeminin tamamını kapatacak şekilde sürülür ve kuruması için beklenir.
2. Naylon poşet zemin kuruduktan sonra elde buruşturulur. Poşet ne kadar çok buruşturulup kırıştırılırsa ahşap obje yüzeyinde o kadar doku oluşur.
3. Poşet üzerine yeterli miktarda boya alınır ve yüzeye baskı yapılır.

a. Poşetle Yüzeye Baskı Yaparak Doku Oluşturma Yöntemi

Buruşturulan poşet üzerine diğer renk boya alınarak zemin üzerine baskı yapılır. Poşetteki boya fazlalığı peçeteye silinir. Daha net, belirgin bir baskılama görünümü istenirse ikinci kat uygulama da yapılır. Ahşap ürünün tasarımına göre farklı renk katmanları da kullanılabilir.

b. Poşetle Yüzeydeki Boyayı Kaldırarak Doku Oluşturma Yöntemi

Zemin rengi boya, ahşap yüzeye sürülür ve kurutulur. Diğer renk boya, kuruyan zemine ince bir tabaka hâlinde sürülür. Buruşturulmuş poşet, boya ıslakken yüzey üzerine bastırılarak boyanın kalkması sağlanır. Böylece buruşturulan poşet, kalkan boyaların yerinde doku oluşturur.

Poşetle doku tekniği, ahşap ürünlerin zemin çalışmalarında kullanılır. Bir rengin tonları birlikte uygulanabileceği gibi kontrast renklerle de çarpıcı dokular oluşturulabilir (Görsel 4.31). Renk seçimi, çalışılan ürünün tasarımına ve kişinin zevkine bırakılır.

Görsel 4.31: Poşet doku uygulaması

4.2.3. Kâğıt Doku Tekniği

Kâğıdın buruşturulmasıyla uygulama yapılan yüzeye deri görünümü verilmesidir. Doğal deri üzerindeki kırışıklarla kâğıdın yüzeyde oluşturduğu kırışıklıklar birbirine benzer (Görsel 4.32, 4.33). Genellikle düz yüzeyler üzerine kabartmalı görünüm verilmesi amacıyla kullanılır. Ahşap obje yüzeyini üç boyutlu hâle getirir.

Görsel 4.32: Kâğıt dokusu

Görsel 4.33: Kâğıt doku tekniği uygulanmış dekoratif kutu

Kâğıt doku tekniği uygulanmış ahşap ürünler dekoratif amaçlıdır, suyla temas ettirilmemelidir. Bu teknik, diğer boyama teknikleriyle bir arada kullanılabilir. Obje yüzeyinin tamamında veya belli bir kısmında uygulanabilir.

Kâğıt doku tekniği; ahşap ürünlerde, daha çok yıkama yapılmayan ev aksesuarlarında, ayna, tablo, dekoratif kutu vb. objeler üzerinde uygulanır (Görsel 4.34).

Tekniğin uygulamasında bol miktarda kâğıda ihtiyaç vardır. Bu kâğıt, mulaj kâğıdı olabileceği gibi gazete kâğıdı da olabilir. Sonrasında takip edilecek adımlar şunlardır:

1. Ahşap objenin yüzeyi zımparalanıp silinir. İstenirse zemin boyası yapılır. Obje yüzeyi kâğıtla kaplanacağı için ekonomiklik açısından zemin boyanmadan doğrudan uygulamaya geçilir.
2. Ahşap obje yüzeyine bol miktarda dekupaj tutkalı sürülerek objenin tamamı kaplanır. Kullanılan kâğıt önceden elde buruşturulur ve tutkallanır. Kâğıdın elle bastırılarak ahşap objenin tüm yüzeyine yapışması sağlanır. Yapışan kâğıdın fazlalıkları makasla kesilir. Kalan kısımlar ahşap objenin arkasına veya iç kısmına yapıştırılır. Kenarlarının iyi yapışmasına dikkat edilir.
3. İyice yapışıp kuruyan kâğıdın sertleşmesi için üzerine yine alt zemindeki gibi bir kat dekupaj tutkalı sürülür. Obje, yüzeyi sertleştikten sonra seçilen renkte boyanır.

Görsel 4.34: Kâğıt doku uygulaması

BİLİYOR MUSUNUZ?

Uygulanan kâğıt dokunun ortaya çıkması için obje üzerinde çeşitli tamamlayıcı efektler ve teknikler kullanılır. Bunlar dokunun ortaya çıkarılacağı akrilik, metalik, yaldızlı parmak boyalarla yapılan efektlerdir. Ayrıca eskitme teknikleri, kâğıt doku çalışmalarında da uygulanır.

4.2.4. Mermer Doku Tekniği

Ahşap, mdf objelerin üzerine araç gereç ve naylon poşetle uygulama yapılarak mermer görünümü verilmesidir (Görsel 4.35, 4.36). Naylon poşetle yüzey kırıştırılarak mermer efekti verilebileceği gibi piyasadaki mermer efekti veren hazır spreylerden de yararlanılabilir. Mermer efekti veren spreylerle sonuca daha kolay ulaşılır. Boya, fırça ve poşet kullanılarak yapılan mermer doku çalışmaları için geniş bir zaman dilimine ihtiyaç duyulur.

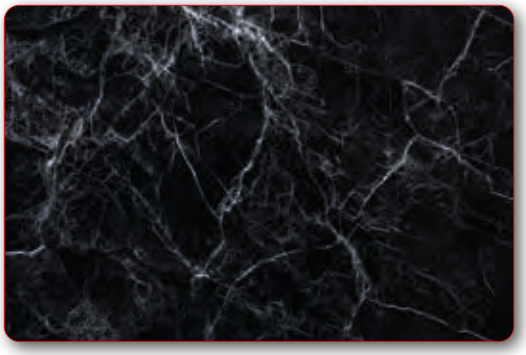

Görsel 4.35: Mermer dokusu

Görsel 4.36: Mermer doku tekniği uygulanmış dekoratif mumluk

Bu teknikte diğer doku tekniklerinde olduğu gibi öncelikle alt ve üst zemini boyamak için iki renk boya seçilir. Zemin rengi boya, ahşap yüzeye sürülerek kurumaya bırakılır. Ahşap objenin zemin boyası kuruduktan sonra yüzey farklı bir renkle boyanır. Poşet, boyanın kurumasına izin verilmeden tüm yüzey üzerine yerleştirilir ve el yardımıyla ileri geri bastırılıp kırıştırılır. İşlem bittikten sonra poşet, alt kenarından tutularak dikkatlice kaldırılır. Poşet kaldırıldıktan sonra üzerine boya alınmadan yüzeye poşet baskı yapılarak renklerin kaynaşması sağlanır (Görsel 4.37). Açık renk üzerine koyu, koyu renk üzerine açık renk boya tercih edilmelidir. Ardından takip edilecek adımlar şunlardır:

1. İçinde aseton bulunan sprey şişe, ahşap obje yüzeyine sıkılarak boyalar birbiriyle kaynaştırılır ve bir sonraki damarlama işlemine hazırlık yapılır. İnce uçlu fırçayla yüzeye rastgele çizgiler çekilir. Yüzey, üzerinden süngerle tamponlanır. Çizgi çekilen rengin hafif bir şekilde dağılması sağlanır.
2. Çizgiler istenen yoğunlukta çekilirse daha doğal bir mermer görünümü elde edilir. Mermer doku tekniğinde en sık tercih edilen renkler; mimaride en çok kullanılan siyah, beyaz, gri ve yaldızlı renklerdir.
3. Obje yüzeyine çizgi çekilirken ince uçlu fırçayla birlikte tüyler de kullanılabilir. Amaç; gerçek mermere yakın, dumanlı, isli bir görünüm yaratmaktır.
4. Mermer doku tekniği uygulanan ahşap objenin cilalama işlemi için parlak veya taş vernik seçilir. Bu verniklerin uygulanmasıyla gerçek mermer taş görünümü elde edilir, sonuç başarılı olur (Görsel 4.38).

Görsel 4.37: Mermer doku uygulaması

Görsel 4.38: Mermer doku tepsi

DİKKAT EDELİM!

Renk kontrastına dikkat edilirse tekniğin ahşap obje yüzeyine uygulanması başarılı olur.

4.2.5. Varak Doku Tekniği

Gerçek varağın taklit edilmesiyle üretilen varakların süsleme amacıyla kullanılmasıdır. Dekoratif ev aksesuarlarında ve mobilyalarda gösterişli tarz seven kişiler tarafından tercih edilir. Altın ,bakır ve gümüş renkli olanları vardır. Varak tekniği, diğer ahşap boyama teknikleriyle beraber uygulanabilir (Görsel 4.39).

Görsel 4.39: Yaprak varak biblo

Varak yapılacak ahşap objenin yüzeyi öncelikle iyi zımparalanıp pürüzsüz hâle getirilir. Zemin rengi için kullanılacak boya seçilir. Objenin tüm yüzeyi bu boyayla kapatılır.

Obje yüzeyinde kullanılacak varak çeşidine (yaprak, folyo veya sıvı) karar verilir. Yaprak veya folyo varak seçilirse öncesinde yüzeye mutlaka varak tutkalı sürülür. Ardından varak doku tekniğinin farklı uygulamaları aşağıdaki aşamalar takip edilerek yapılır.

a. Yaprak Varak Uygulama Yöntemi

Ahşap objenin yüzeyine öncelikle tutkal sürülür. Tutkalın şeffaflaşması ve kuruması için bir süre beklenir. Şeffaflaşıp kuruyan tutkalın üzerine yaprak varak yerleştirilir. Fırça veya süngerle üzerinden tamponlanarak varağın yüzeye yapışması sağlanır (Görsel 4.40).

Görsel 4.40: Varaklı tepsi ve bardak altlığı

Tamamen yapışması için beklenir. Yapıştıktan sonra kıl fırça yardımıyla varak tozları obje yüzeyinden süpürülür. Buradan süpürülen artık varak tozları, başka uygulamalarda kullanılmak için bir kap içine alınır.

b. Folyo Varak Uygulama Yöntemi

Yaprak varak uygulamasındaki gibi yüzeye tutkal sürülerek şeffaflaşması beklenir. Şeffaflaştıktan sonra folyo varağın mat yüzü, obje üzerine bastırılarak geri çekilir. Böylece kullanılan folyo rengi objeye yapışır (Görsel 4.41).

Görsel 4.41: Folyo varak kutu

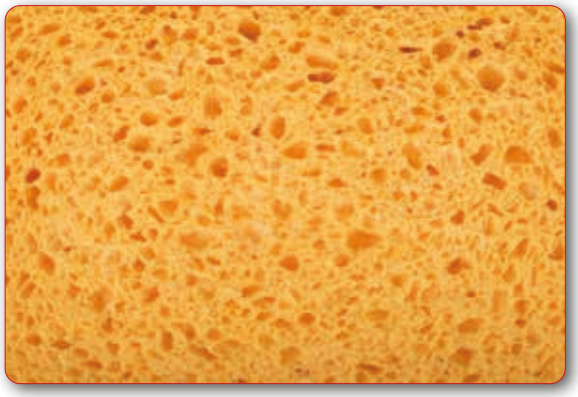

Görsel 4.42: Sünger dokusu

c. Sıvı Varak Uygulama Yöntemi

Toz yaldız ve sentetik reçine karışımı olan sıvı varak, fırçayla doğrudan obje yüzeyine uygulanır.

4.2.6. Sünger Doku Tekniği

Gözenekli bir malzeme olan süngerin boyaya batırılarak işlem görmüş, boyanmış yüzeye tamponlanmasıdır (Görsel 4.42).

Tercih edilen renkte boyaya batırılan sünger, zemin boyası sürülüp kurutulan objenin yüzeyine tamponlanarak uygulanır (Görsel 4.43). Bu tekniği yüzeye uygulamadan önce sünger yıkanmalı ve suyu iyice sıkılarak hafif nemli hâlde bırakılmalıdır.

Görsel 4.43: Sünger doku uygulaması

DİKKAT EDELİM!

Kuru süngerle doku çalışması uygulanmaz, aksi takdirde sünger boyayı emer. Sünger, boyaya yapışır ve boya objenin yüzeyine geçmez. Bu nedenle doku çalışmalarında kullanılacak süngerin nemli olması çok önemlidir.

4.2.7. Üç Boyutlu Doku Tekniği

Düz bir yüzeyin en, boy ve derinliğin görülebilir, hissedilebilir bir yüzeye dönüştürülmesidir. Üç boyutlu doku; seramik hamuru, rölyef pasta ve hazır gereç kullanılarak oluşturulur (Görsel 4.44, 4.45).

Görsel 4.44: Hazır gereçle kutu yapımı

Görsel 4.45: Rölyef pastayla pano yapımı

a. Hamur Kabartma Yöntemi

Uygulama başlangıcında seramik hamuru merdaneyle açılır. Hamur kabartma yapılacak dekupaj kâğıdı ölçülendirilerek makasla kesilir. Dekupaj kâğıdı, arkasına dekupaj tutkalı sürülerek seramik hamurunun üzerine yapıştırılır. Merdaneyle düzeltilir. Kuruması için bir süre beklenir. Kuruduktan sonra seramik hamuru, kenarlarından kretuar bıçağıyla kesilir ve arkasına yapıştırıcı sürülerek model tasarımında belirlenen yere yapıştırılır (Görsel 4.46). Ayrıca seramik hamurlarına silikon kalıp içine doldurulup çıkarılarak da şekil verilebilir (Görsel 4.47).

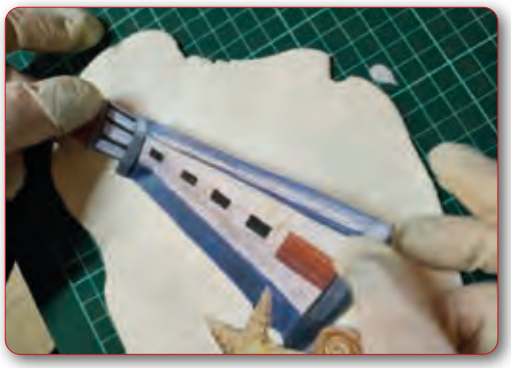

Görsel 4.46: Hamur kabartma

Görsel 4.47: Silikon kalıp uygulaması

BİLİYOR MUSUNUZ?

SERAMİK HAMURU YAPIMI

Seramik hamurunu kendiniz yapmak isterseniz aşağıda verilen tarifi kullanabilirsiniz.

Malzemeler

3 su bardağı nişasta

2 su bardağı beyaz ağaç tutkalı

1 yemek kaşığı tuz

1 yemek kaşığı sıvı yağ

1 yemek kaşığı sıkılmış limon suyu

Tüm malzemeler sırasıyla bir kap içinde karıştırılarak seramik hamuru elde edilir.

b. Rölyef Pasta Yöntemi

Uygulamaya, kullanılacak şablon desenine karar verilmesiyle başlanır. Şablon, obje yüzeyine yerleştirilir. Üzerine spatulayla rölyef pasta sürülür. Rölyef pastanın pürüzsüz bir şekilde sürülmesine dikkat edilir. Son olarak şablon, obje yüzeyinden kaldırılır (Görsel 4.48).

Görsel 4.48: Rölyef pasta uygulaması

BİLİYOR MUSUNUZ?

RÖLYEF PASTA YAPIMI

Rölyef pastayı kendiniz yapmak isterseniz aşağıda verilen tarifi kullanabilirsiniz.

Uyarı: Rölyef pasta hazırlanırken içerisinde bulunan malzemelerin karışımının krema kıvamında olmasına dikkat edilmelidir. Çok katı veya çok sıvı olmasından kaçınılmalıdır. Uygulamada kullanılacak miktarda yapılması, her uygulama için yenisinin yapılması gerekir.

Malzemeler

1 su bardağı tutkal

75 ml akrilik boya (istenen renkte)

1 su bardağı nişasta

Tüm malzemeler bir kap içinde karıştırılarak rölyef pasta elde edilir. Dilerseniz tutkalı şeffaf özellikli kullanarak, içerisine toz sim koyarak simli rölyef pasta da elde edebilirsiniz. Rölyef pastayı ahşap objenin yüzeyine uygularken plastik, metal spatula ya da ahşap dil çubukları kullanabilirsiniz.

c. Hazır Araç Gereç Yöntemi

Kullanılacak araç gerecin model tasarımı üzerinde belirlenen yerlere yapıştırılmasıdır. Kullanılan araç gereç; bir dantel, boncuk, metal zincir olabileceği gibi hazır dökülmüş polyester veya seramik objeler olabilir. Uygulamada hazır araç gereç boyanır ve obje üzerine yapıştırılır (Görsel 4.49).

Görsel 4.49: Dantel kullanılmış kaftan biblo

4.2.8. Kadife Doku Tekniği

Kadife tozu ve kadife yapıştırıcı birlikte uygulanır. Yüzeye dokunulduğunda kadife kumaş dokusu hissi verilir (Görsel 4.50). Ahşap, seramik, tuval, kumaş, cam gibi pek çok yüzeyde dekoratif doku oluşturulması amacıyla kullanılır.

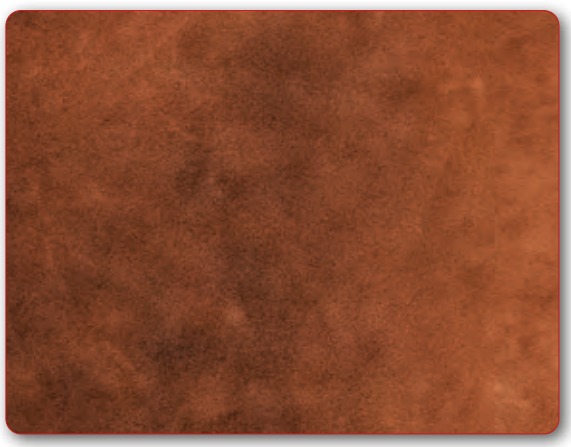

Görsel 4.50: Kadife dokusu

Kadife doku tekniği, ahşap obje üzerine yapılan uygulamanın son işlem basamağıdır. Uygulamaya başlanmadan önce obje üzerinde uygulanması gereken farklı teknikler, süslemeler ve tüm işlem basamakları tamamlanmalıdır. Ardından takip edilecek adımlar şunlardır:

1. Renk seçimi yapılır. Objenin zemini için seçilen renk ile kadife tozunun rengi, bütünlük açısından aynı ya da birbirinin tonu olmalıdır.

2. Obje yüzeyi boyanır, üzerine kadife tutkalı sürülür. Kadife tutkalının kuruyup şeffaflaşması için beklenir. Tutkal şeffaflaştıktan sonra kadife tozu, obje yüzeyine kaşık veya spatula yardımıyla dökülür.
3. Kadife tozunun yüzeye tutunup yapışması için üzerine mulaj kâğıdı örtülür. Dairesel el hareketleriyle üzerine bastırılır. Kadife tozunun yüzeye yapışması sağlanır. Yapıştığından emin olunduktan sonra kuru fırçayla kalan tozlar temizlenir. Buradan süpürülen artık tozlar, başka uygulamalarda kullanılmak üzere bir kap içine alınır.

DİKKAT EDELİM!

Kadife doku tekniği uygulandıktan sonra obje üzerinde cilalama işlemi yapılamaz. Bu sebeple uygulanan tüm tekniklerin, süslemelerin cilalaması ahşap objenin yansıtmak istediği görünüme uygun bir vernikle yapılmalıdır.

4.2.9. Tuğla Deseni Tekniği

Ahşap obje üzerinde doğal taş, tuğla duvar görünümü oluşturulur (Görsel 4.51). Cetvelle belli aralıklarla ölçülüp çizilerek uygulandığı gibi şablon kullanılarak da uygulanır. Diğer boyama teknikleriyle birlikte de uygulanabilir.

Görsel 4.51: Tuğla deseni

DİKKAT EDELİM!

Tuğla desen tekniğinde en önemli nokta, kullanılan renklerin birbiriyle kaynaşması ve bütünleşmesidir.

Tuğla deseni tekniği uygulanırken mimaride kullanılan tuğladan yapılmış duvarlar ve bunların oluşturduğu desenler, renkler çok iyi incelemelidir. Ahşap obje yüzeyinde tuğla deseni tekniği iki şekilde uygulanır.

a. Cetvelle Çizme Yöntemi

Zemin, objenin tamamı kapanacak şekilde bir kat boyanır. Obje yüzeyi öncelikle cetvelle belli aralıklarla ölçülür. Kalemle altlı üstlü çizilerek yüzeye tuğla görünümü verilir. Daha sonra akrilik boyalarla boyanarak gölgelendirme işlemleri yapılır.

b. Şablon Yöntemi

Hazır tuğla deseni verilmiş şablonlardan yararlanılır. Şablon fırçasının üzerine doğrudan akrilik boya alınarak uygulama yapılabilir. Bununla birlikte şablon üzerine rölyef pasta uygulanarak üç boyutlu, dokulu görünüm elde edilebilir (Görsel 4.52). Uygulamada takip edilecek adımlar şunlardır:

Görsel 4.52: Tuğla deseni uygulaması

1. Ahşap obje, zemin rengine boyanır ve bu renge yakın tonlarda birkaç renk seçilir.
2. Şablonla tuğla deseni oluşturulurken kullanılan yöntemlerde sünger doku tekniği kullanılır.
3. Sünger, ahşap obje yüzeyine açıktan koyu renge doğru küçük dokunuşlarla tamponlanarak uygulanır. Böylelikle yüzeye sünger doku tekniğiyle gölgeleme işlemi yapılarak doğal taş görünümü verilir.

BİLİYOR MUSUNUZ?

Bu tekniklerden farklı doku teknikleri de vardır.

- Sargı beziyle doku oluşturma tekniği
- Bez yuvarlama tekniği
- Mısır koçanıyla doku oluşturma tekniği
- Kot baskıyla doku oluşturma tekniği
- Dantelle doku oluşturma tekniği

Bu tekniklerle tasarımcının yaratıcılık ve deneyimleri birleştirilerek farklı dokular oluşturulur.

ARAŞTIRIP KENDİMİZİ GELİŞTİRELİM

Çevrenizde bulunan geri dönüşüm malzemelerinden hangilerinin değiştirilip dönüştürülerek yeniden kullanılabileceğini araştırınız. Araştırma sonuçlarınızı arkadaşlarınızla tartışıp sınıf için tek bir rapor olacak şekilde düzenleyip sınıf panosuna asınız.

4.3. DOKU TEKNİĞİYLE ÜRÜN YAPIMINDA İŞLEM BASAMAKLARI

Doku tekniği uygulama aşamaları diğer tekniklerle benzerdir. Planlama yapılır ve model tasarlanır. Tasarıma uygun malzeme seçimi yapıldıktan sonra ürün zımparalanır, tasarıma uygun boyanır ve doku teknikleri uygulanır.

Doku teknikleri tek başına uygulandığı gibi ahşap boyama sanatında yer alan diğer tekniklerle birleştirilip farklı tasarımlarla da uygulanabilir. Üç boyutlu tasarım yapıldığında işlem sırası doğru planlanmazsa zemine uygulanan teknik ve zemin yüzeyine uygulanan üç boyutlu tekniklerde problem yaşanır. Çünkü her tekniğin uygulama malzemesi farklı olduğu gibi yapım teknikleri de farklıdır. Diğer tekniklerde olduğu gibi teknikler uygulandıktan sonra cilalama işlemi yapılır ve kalite kontrolü yapılarak işlem basamakları sonlandırılır.

4.4. MODEL TASARIMI

Model tasarımı yapmak, ahşap ürünü doku tekniğine uygun boyamada çok önemli bir yere sahiptir (Görsel 4.53).

- Model tasarımı yapılırken malzeme, desen ve renkler birbiriyle uyumlu olmalıdır.
- Ahşap obje üzerinde anlatılmak istenen doku tekniği, model tasarımında vurgulanmalıdır.
- Tasarım yapılırken internetten çeşitli dergi ve kitapların görselleri taranmalı, konuyla ilgili araştırmalar yapılmalıdır.
- Konuyla ilgili örnek ürünler incelenmelidir. Zihinde oluşan fikirler mutlaka kâğıt üzerinde ifade edilmelidir.

Görsel 4.53: Model tasarımına hazırlık

4.5. ÜRÜN ÖLÇÜLENDİRME

Doku tekniği ürün ölçülendirilmesinde, üzerinde uygulama yapılacak objenin bazı özellikleri dikkate alınır. Ölçülendirmede dikkat edilecek noktalar şunlardır:

- En, boy ve derinliğin esas alınması,
- Uygulanan doku tekniği ve süslemede kullanılan desenin birbiriyle uyumlu olması,
- Süslemede kullanılan desenin vurgulanmak istenen doku tekniğini kapatmaması (Görsel 4.54, 4.55, 4.56).

Görsel 4.54: Obje ölçülendirme

Görsel 4.55: Desen ölçülendirme

Görsel 4.56: Desen ve obje orantısı

4.6. TASARIMA UYGUN RENK VE DESEN SEÇİMİ

Ahşap boyamada renk seçimi yapılırken uygulama yapılacak objenin özelliklerine, kullanılacak diğer malzemelerle renk uyumuna dikkat edilir (Görsel 4.57).

Objenin renklerine karar verildikten sonra desen tasarımı yapılır. Bu aşamada seçilen desen, ahşap objeyle uyumlu olmalı ve doku tekniğini vurgulamalıdır. Kullanılacak desenin objenin ebatlarıyla uyumlu olup olmadığı, hangi kısmına yerleştirileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Görsel 4.57: Renk ve desen seçimi

4.7. TEKNİĞE UYGUN AHŞAP ÜRÜNÜ BOYAMA YÖNTEMLERİ

Doku tekniğinde boya, uygulamalarda çok önemli bir yere sahiptir. Akrilik, metalik boyalar ve eskitme boyaları en çok kullanılan çeşitleridir.

Obje yüzeyine boya uygulanırken fırça, sünger, spatula, poşet gibi araç gereç kullanılır. Doku tekniklerinin her birinde ayrı boyama yöntemleri tercih edilir (Görsel 4.58).

Görsel 4.58: Boyama

4.8. YÜZEY ÜZERİNE DOKU TEKNİĞİ UYGULAMA İŞLEMLERİ

Doku tekniğiyle obje yüzeyinde karakter oluşturulurken doğadakine benzer dokular ortaya çıkarılır. Duvar yüzeyinde tuğlayla kaplanmış bir görünüm, banyo ya da mutfaklarda mermer görünümü verebilen doku tekniklerinden yararlanılır. Kadife doku tekniğiyle bir kutuda kadifeyle kaplanmış yüzey oluşturulabilir. Budaklama yöntemiyle masa, sandalye ve dolaplara gerçeğe uygun ağaç dokusu verilebilir. Seramik ya da karo görünümü vermek için kullanılan şablon desenlerinden faydalanılarak yapılan bu tekniklere bakıldığında çok fark edilemeyen benzer dokular elde edilir.

Doku teknikleri uygulanırken doğru malzeme ve uygulama şekli önemlidir. Duvar, yer döşemeleri ve mobilyalar kullanım ömründe su ya da kimyasallara maruz kalacağı için yanlış uygulamalar soyulma, boyanın yüzeyden kalkması gibi olumsuzluklara sebep olur.

Boya ve verniğin bekleme ve kuruma sürelerine dikkat edilmelidir. Kullanım talimatlarına uyulmalıdır. Özenli, kurallara uyarak ve dikkatli çalışmak; yapılan ürünü başarıya taşır.

4.9. AHŞAP ÜRÜNÜ CİLALAMA YÖNTEMİ

Ahşap obje üzerine uygulan tüm tekniklerde işlem basamakları bittikten sonra cilalama işlemi yapılır. Bu işlemle tüm uygulama aşamalarının korunması sağlanır. Ahşap ürün, kullanım şekli ve zaman etkisiyle amaca hizmet etme özelliğini kaybedebilir. Bu duruma engel olmak adına ürün, cilalanmadan kullanılmamalıdır. Bir ürünü yöntemlerine uygun olarak boyamak, üzerinde tekniğine uygun doku oluşturmak kadar ürünü cilalamak da önemlidir.

Doku tekniğinde cilalamada kullanılan vernik türü iyi seçilmelidir. Örneğin mermer doku tekniğinin cilalama işleminde mat vernik kullanılmamalıdır. Bu tekniğin kendini gösterebilmesi için parlak vernik tercih edilmelidir. Budak doku tekniğiyle yapılan ürünü cilalama işleminde doğal masif görünümü elde edilmesi için mat veya yarı mat vernikle uygulama yapılmalıdır.

4.10. KALİTE KONTROL YÖNTEMİ

Kalite kontrolün amacı; estetik değer taşıyan, kişinin ilgi ve ihtiyacına cevap veren, görünümüyle göz zevkine hitap eden, kaliteli bir ürün elde etmektir.

Ahşap ürünü boyayıp bir ürün ortaya çıkarmak kadar üretilen ahşap ürünün ihtiyaca hizmet etmesi, estetik değer taşıması, temiz ve düzgün olması da önemlidir. Araç gerecin doğru yerde ve doğru tekniklerle kullanılması gereklidir.

Kalite kontrolün temel amacı; ahşap objeyi boyarken doğru araç gereç, yöntem ve teknikleri kullanarak istenen nitelikte ürün ortaya çıkarmaktır. Doku tekniğinde bunu sağlamak için teknikler objeye uygulanırken hatalı noktalar tespit edilmelidir. Bir önceki uygulamadan edinilen bilgi ve beceriler geliştirilerek yeni ürüne yansıtılmalı ve sorunlar tespit edilerek uygulamada çıkacak hatalar önceden önlenmelidir.

ATMAYALIM, DOĞAYI KORUYALIM

Çevreye atılan plastik poşetlerden şeffaf olanlarının sera etkisi yaparak ısıyı emdiğini ve orman yangınlarına sebep olduğunu biliyor muydunuz?

Ayrıca plastik malzemeler, doğa ve canlılar için büyük ölçüde tehdit oluşturur. Çevreye atılan plastiklerin ancak 1000 yılda çözünebildiklerini unutmayalım.

Atık plastik ürünleri yenileyerek dekoratif aksesuar olarak kullanmanız, sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunmanızı sağlayacaktır (Görsel 4.59).

Görsel 4.59: Plastikten yapılmış dekoratif aksesuar

Kullanmadığınız plastikleri sarı renkli geri dönüşüm kutularına atabilirsiniz. Bu sayede siz de "Sıfır Atık" projeleri içinde yer almış olacaksınız (Görsel 4.60).

Görsel 4.60: Geri dönüşüm kutusu (plastik atık)

AKLINIZDA BULUNSUN

DOĞADAN FIRÇA DOKUNUŞLARI

Doğa, canlı ve cansız varlıkların hepsine ev sahipliği yapar. İnsanoğlu doğada yaşamış ve var olmuştur. Ancak günümüzde teknolojinin ve kentleşmenin ışık hızıyla yol alması insanı, doğadan koparan kalın beton duvarların arasına mahkûm etmiştir. Bundan dolayı en ufak bir dinlenme ya da tatil anında insanlar, kendini doğanın içine bırakmayı ve bu sayede huzur bulmayı tercih ederler.

Yaşamının büyük bir çoğunluğunun ev ve iş ortamlarında geçtiği modern çağda, doğanın verdiği huzuru yakınında duyma ihtiyacı kendini daha çok hissettirmeye başlamıştır. Bu nedenle doğanın dokusu, rengi ve uyumu iç mekânlara yansıtılarak kentlerin içine huzur katılması istenmiştir. Ağacın pürüzlü dokusu, suyun ışıltılı mavisi, hayvan derisinin ya da tüylerinin canlılığı, çiçeğin yüzeyindeki yumuşaklık mobilyalara da yansıtılmaya başlanmıştır. Böylelikle doğaya gözle dokunulmaya çalışılmıştır.

Doğallığı neredeyse hiç bozulmadan şekil verilerek yapılan mobilyalar, çiçeklerin yumuşak dokusuyla kaplanan koltuklar, perdeler ve suyun akışkanlığının yansıdığı duvarlar yorucu iş ortamından çıkan bireylere girdikleri ev ortamında doğadaki huzuru aşılamaktadır. Evlerde kullanılan ürünleri boya fırçalarıyla tazelerken doğanın ince dokunuşlarını mobilyalarla buluşturmak bu nedenle artık daha çok tercih edilmektedir.

Hem ekonomik hem de tazeleyici çözümler sunan ahşap boyama sanatı, içerisinde doğal dokuları yansıtmak için oldukça fazla çeşitlilikte teknik bulundurmaktadır. Ayrıca sadece ahşap mobilya ürünlerinde değil ev aksesuarlarında, mutfak aletlerinde ve elektronik araçlarda da ahşap boyama tekniklerinden yararlanılarak doğanın tılsımı yansıtılabilmektedir (Görsel 4.61).

Görsel 4.61: Renkli mekânlar

SIRA SİZDE

Çevrenizde farklı doku analizleri yaparak yeni doku yüzeyleri oluşturacak bir tasarım yapınız. Model tasarımınızı A4 boyutunda bir kâğıda çiziniz. Tasarımınızın üzerinde doku teknikleriyle desen oluşturup boyayınız.

Yapacağınız çalışma, aşağıdaki kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Kullanılacak Malzemeler: A4 kâğıt, resim kalemi, silgi, guaj boya.

4. SIRA SİZDE

KONTROL LİSTESİ

Sınıf	No.	Öğrencinin Adı ve Soyadı	Değerlendirme Tarihi

	Ölçütler	Evet	Hayır
1	Çalışma alanını hazırladı.		
2	Araç gerecini hazırladı.		
3	Farklı doku analizleri yaparak doku araştırdı.		
4	Ölçülendirme yaptı.		
5	Dokunun çizimini yaptı.		
6	Yüzey üzerinde model tasarımı oluşturdu.		
7	Renk ve desen seçimini yaptı.		
8	Doku tekniğine uygun deseni boyadı.		
9	Çalışma alanını temizledi.		

Değerlendirme: "Hayır" olarak işaretlediğiniz davranışlara yönelik konularda kendinizi geliştiriniz.

DİKKAT EDELİM!

Bu bölümde öğrenme birimleri kapsamında edineceğiniz kazanımları içeren farklı uygulamalar sunulmuştur. Uygulamalarda belirtilen süreleri göz önünde bulundurarak sizin için uygun olan uygulamaları seçiniz.

4.1.UYGULAMA

Süre: 4 ders saati

BUDAK DOKU TEKNİĞİYLE AHŞAP SUPLA YAPIMI

Bu uygulamada sizden budak doku tekniğiyle ahşap supla yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.62).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 4.62: Budak doku tekniği uygulanmış ahşap supla

Kullanılacak Araç Gereç: 30 mm çapında ahşap supla, zemin rengi için antik beyaz akrilik boya, budak uygulamaları için koyu yeşil akrilik boya, glaze medyum, ipek fırça, budak aleti, zımpara, nemli bez, boya kabı, peçete, yarı mat vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.63).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 4.63: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Budak doku tekniğine uygun suplanın tasarımını yapınız.

- Ahşap suplanın model tasarımını yapınız.
- A4 kâğıdına farklı supla tasarımları çiziniz. Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap suplanın ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap suplanın en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz supla üzerinde tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap suplanın tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Tekniği uygulamak için tonu birbiriyle uyumlu renkler seçebileceğiniz gibi kontrast renklerden de yararlanabilirsiniz.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir ve birlikte kullanabilirsiniz.
- Budaklama tekniği için genellikle orijinal masif ağaç rengi ve açık renk zemin üzerine koyu renk budaklama çalışmaları tercih etmeye dikkat ediniz.
- Supla zemin rengi için antik beyaz, budaklama uygulamaları için koyu yeşil kullanınız.

5.İşlem Basamağı Ahşap suplayı tekniğine uygun boyayınız.

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap suplanın yüzeyini antik beyaza boyayınız.
- Budak çekme uygulamalarında zemine sürülen antik beyaz, nötr beyaza göre içerisinde hafif krem rengi barındıran matlaştırılmış bir boya olduğu için bu rengi tercih edebilirsiniz.
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 4.64,4.65).
- Suplayı boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.

Görsel 4.64: Suplanın boyanması

Görsel 4.65: Suplanın boyanmış hâli

6.İşlem Basamağı Ahşap suplaya budaklama tekniğini uygulayınız.

- Glaze medyum, budak çekerken boyanın geç kurumasını sağlayıp yapılan hataların üzerinde düzeltme yapmaya olanak sağladığı için koyu yeşil renk boyanın içerisine %50 oranında glaze medyum koyarak iyice karıştırınız.

- Hazırlanan boyayı budak aletinin sığabileceği kadar olan kısma sürünüz (Görsel 4.66). Budak aletini, küçük daire şeklindeki yönü aşağıya bakacak şekilde tutunuz (Görsel 4.67).

Görsel 4.66: Ahşap suplaya budaklama tekniğinin uygulaması

Görsel 4.67: Budak aletinin yönü

- Suplanın ortasında masif görünümü elde etmek için budak aletini bileğinizi hafif bükerek aşağıya doğru çekiniz (Görsel 4.68, 4.69).

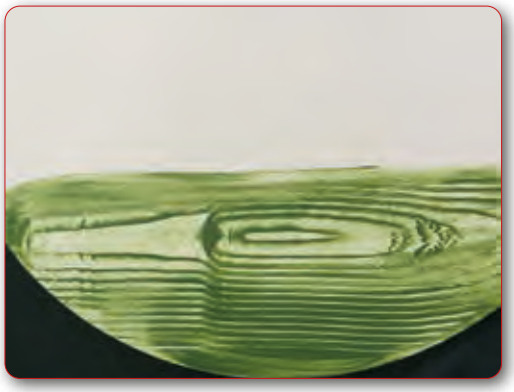

Görsel 4.68: Ahşap suplaya budaklama uygulaması

Görsel 4.69: Ahşap suplaya budaklama uygulaması

7.İşlem Basamağı Ahşap suplayı cilalayınız.

- Ahşap suplanın yüzeyini yarı mat vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle fırçayla sürerek sabitleyiniz.
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçalarının temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyenizi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ürünün kalite kontrolünü yapınız.

- Ahşap suplanın iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, budak aletinin ahşap supla üzerinde güzel kullanılıp kullanılmadığını, supla üzerinde budaklama tekniğinin iyi yansıtılıp yansıtılmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap suplanın her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.2. UYGULAMA

Süre: 4 ders saati

POŞET DOKU TEKNİĞİYLE AHŞAP SUPLA YAPIMI

Bu uygulamada sizden poşet doku tekniğiyle ahşap supla yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.70).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

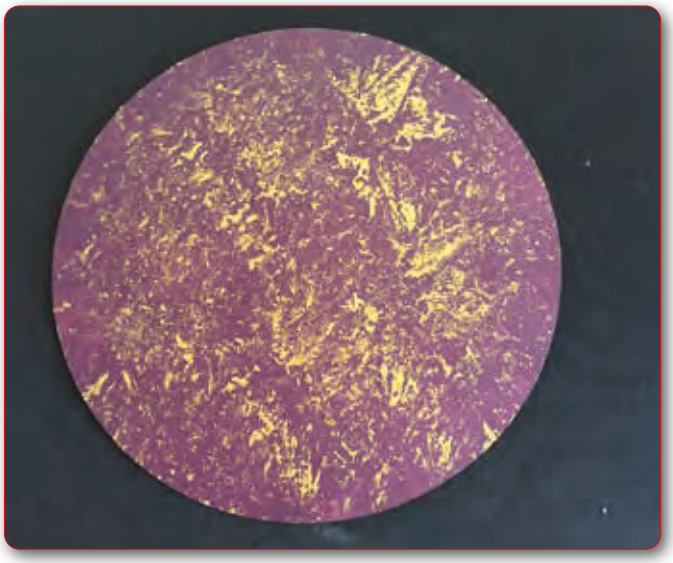

Görsel 4.70: Poşet doku tekniğiyle boyanmış supla

Kullanılacak Araç Gereç: 3 mm mdf, mor akrilik boya, altın renk metalik boya, ipek fırça, poşet, sünger zımpara, nemli bez, kuru bez, boya kabı, parlak sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.71).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 4.71: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Poşet doku tekniğine uygun ahşap suplanın tasarımını yapınız.

- Suplanın model tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı supla tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap suplanın ölçülendirmesini yapınız.

- Suplanın en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz supla üzerinde tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap suplanın tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Supla için birbirine zıt renkler seçmelisiniz.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir ve birlikte kullanabilirsiniz.
- Zeminde koyu renk akrilik boya kullanacaksanız ikinci kat için açık renk akrilik boya veya parlak metalik boya seçmelisiniz. Suplanın tasarımı için mor akrilik boya ve altın rengi metalik boya kullanınız.

5.İşlem Basamağı Ahşap suplayı tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap suplayı, yüzeyi pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız.
- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız.
- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yere örtü seriniz.
- Ahşap suplanın ön ve arka kısımlarını mor renge boyayınız.
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 4.72).
- Ahşap suplayı boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.

Görsel 4.72: Suplanın boyanması

6.İşlem Basamağı Ahşap suplaya poşet doku tekniğini uygulayınız.

- Zemin boyası kuruyan ahşap suplanın üzerine poşet doku tekniğini uygulamak için öncelikle poşeti elinizde buruşturunuz (Görsel 4.73).

Görsel 4.73: Poşetin buruşturulması

- Boya kabının içine kullanacağınız miktarda altın renk metalik boya dökünüz.
- Buruşturulan poşeti boya üzerine bastırıp çekerek poşetin boya almasını sağlayınız (Görsel 4.74).

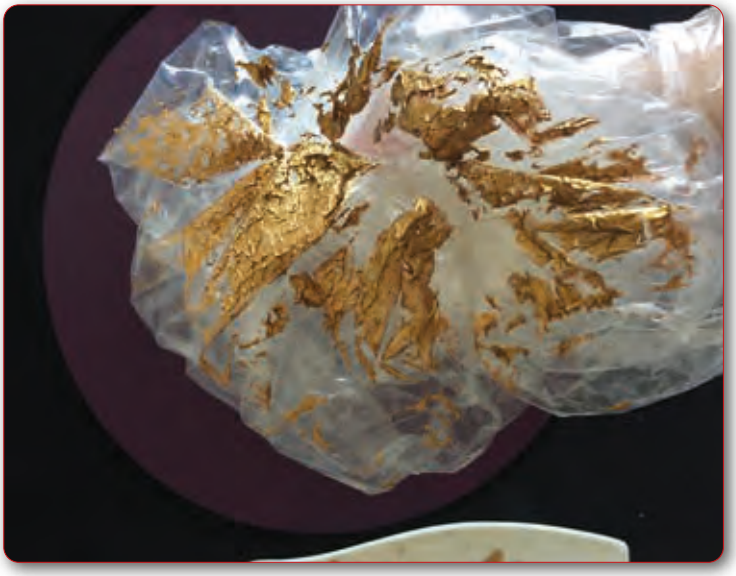

Görsel 4.74: Poşet üzerine boya alınması

- Uygulama üzerinde boya fazlalıkları oluşmaması ve kuruduktan sonra yüzeyde pürüz olmaması için poşet üzerine fazla miktarda boya almayınız, boyanın fazlalığını peçeteye siliniz.

- Poşeti, ahşap suplanın yüzeyine aşağı yukarı hareketlerle uygulayınız (Görsel 4.75).

Görsel 4.75: Suplaya poşet doku tekniği uygulaması

- Altın renk metalik boyanın koyu zemine tutunmasını sağlayınız.
- Metalik boyaların ışıltılı ve sedefli yapısı sayesinde uygulandıkları yüzeye ışık alan ortamda nasıl parlaklık sağladığını gözlemleyiniz.

7.İşlem Basamağı Ahşap suplayı cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini parlak sprey vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 4.76).

Görsel 4.76: Cilalama

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçalarının temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ürünün kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün ölçülendirilmesini, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle uyumunu, poşet doku tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde parlak verniğin ahşap suplanın her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.3. UYGULAMA

Süre: 12 ders saati

KÂĞIT DOKU TEKNİĞİYLE RESİMLİ ÇERÇEVE YAPIMI

Bu uygulamada sizden kâğıt doku tekniğiyle resimli çerçeve yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.77).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 4.77: Kâğıt doku tekniği uygulanmış resimli çerçeve

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap mdf çerçeve, antik beyaz akrilik boya, açık kahverengi akrilik boya, koyu kahverengi eskitme kremi, ipek fırça, dekupaj tutkalı, kıl fırça, mulaj kâğıdı, kolay transfer desen, sünger zımpara, nemli bez, sünger, makas, boya kabı, yarı mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.78).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

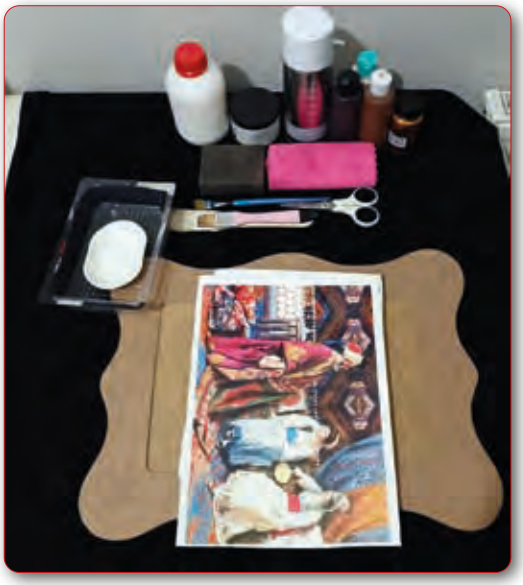

Görsel 4.78: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Kâğıt doku tekniğine uygun ahşap çerçevenin tasarımını yapınız.

- Resimli çerçevenin model tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı çerçeve tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap çerçevenin ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap çerçevenin en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz çerçeve içerisinde kolay transfer kâğıdı uygulaması yapcağınız kısımları, dışında ise kâğıt doku tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap çerçevenin tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Uygulamada çerçeve içinde Osmanlı Devleti Dönemi'nde halı ticaretini konu alan resimli kolay transfer seçilmiştir. Bu işlem basamağında öncelikle çerçeve içerisinde kullanılacak olan resme veya desene karar vermelisiniz.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir ve birlikte kullanabilirsiniz.
- Çerçeve içerisine herhangi bir uygulama yapmayıp boş bırakabilir veya aile ve arkadaşlarınızla çektirdiğiniz bir fotoğrafı koyabilirsiniz.
- Çerçeve için içerisinde kullanılan resme veya fotoğrafa uygun renkler tercih etmelisiniz.
- Çerçevenin kâğıt doku tekniği uygulamasında açık kahverengi akrilik boya, gölgelendirmeler için ise koyu kahverengi eskitme kremi seçmelisiniz.
- Çerçevenin içine uygulanacak resim transfer işlemi için antik beyaz akrilik boya tercih etmelisiniz.
- Kolay transfer kâğıtları; açık renk yüzeyler, koyu renk yüzeyler ve varaklı yüzeyler olmak üzere üç şekilde üretilir. Tekniğe uygun transfer kağıdını bu çeşitlerden seçiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap çerçeveyi tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap çerçeveyi, yüzeyi pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 4.79).

Görsel 4.79: Ahşap çerçevenin zımparalanması

- Zımparalama işlemi bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız.
- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap çerçevenin iç kısmını dış kısmından ayırınız.
- Ahşap çerçevenin kolay transfer yapılacak iç kısmını antik beyaz akrilik boyayla boyayınız.
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 4.80, 4.81).
- Çerçevenin içini boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.
- Boyama işlemi biten çerçevenin iç kısmını iyice kurutunuz.

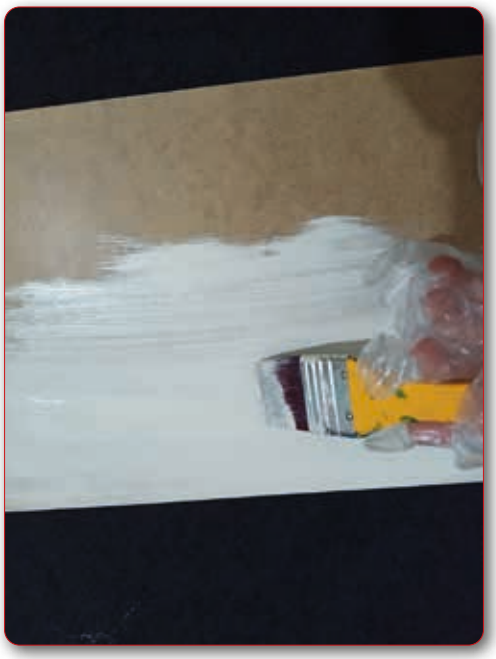

Görsel 4.80: Çerçevenin iç kısmının boyanması

Görsel 4.81: Çerçevenin içinin boyanmış hâli

- Transfer kâğıdını ambalajından çıkarınız, kenarlarındaki fazlalıkları makasla kesiniz (Görsel 4.82).

Görsel 4.82: Kolay transfer kâğıdının fazlalıklarının kesilmesi

- Transfer kâğıdının üzerindeki jelatini kaldırınız ve resim ahşap yüzeye bakacak şekilde yerleştiriniz (Görsel 4.83).

Görsel 4.83: Kolay transfer kâğıdının jelatininin kaldırılması

- Nemli bir süngerle transfer kâğıdını ıslatınız, desenin ahşap yüzeye çıkmasını sağlayınız (Görsel 4.84).

Görsel 4.84: Kolay transfer kâğıdının süngerle ıslatılması

- Islatma işleminden sonra transfer kâğıdını dikkatlice panodan kaldırınız ve kurumaya bırakınız (Görsel 4.85).

Görsel 4.85: Kolay transfer kâğıdının ahşap yüzeye uygulanmış hâli

6.İşlem Basamağı Ahşap çerçeveye kâğıt doku tekniğini uygulayınız.

- Mulaj kâğıdını, kâğıtla doku tekniği uygulanacak olan çerçevenin ölçüsünden 3 cm kadar fazla kesiniz. Sonra kâğıdı elinizde gelişigüzel buruşturunuz.
- Geniş bir kap içerisine bol miktarda dekupaj tutkalı dökünüz.
- Buruşturulan mulaj kâğıdını, içerisinde dekupaj tutkalı bulunan kap içerisine alarak her yerine nüfuz edecek şekilde dekupaj tutkalıyla kaplayınız (Görsel 4.86).

Görsel 4.86: Mulaj kâğıdının tutkallanması

- Ahşap çerçevenin yüzeyine kıl fırçayla dekupaj tutkalı sürünüz.
- Mulaj kâğıdını kırıştırarak çerçeveyi kaplayınız (Görsel 4.87).
- Çerçeve yüzeyinin bazı yerlerinde daha yoğun kırışıklıklar oluşturunuz.

Görsel 4.87: Çerçeveye kâğıt doku tekniği uygulanması

- Mulaj kâğıdının fazlalıklarını elle inceltip, içe doğru kıvırarak yapıştırınız (Görsel 4.88).

Görsel 4.88: Çerçeveye kâğıt doku tekniği uygulanması

- Çerçevenin tüm yüzeyini kâğıtla kırışıklıklar oluşturarak kapladıktan sonra kuruması için 24 saat bekletiniz.
- Kuruma süresini kısaltmak için çerçeveyi direkt güneş alan bir ortama veya kalorifer üzerine koyarak kurumasını hızlandırabilirsiniz.
- Kuruyan, sertleşen çerçeveyi boyamak için açık kahverengi akrilik boya ve koyu kahverengi eskitme kremini, boya kabınızı ve fırçalarınızı hazır bulundurunuz.
- İpek fırçanın üzerine açık kahverengi akrilik boya alarak kâğıt doku tekniği uygulanan çerçeveyi boyayınız (Görsel 4.89).

Görsel 4.89: Çerçevenin boyanması

- Kâğıt doku tekniğinin uygulamada oluşturduğu boyutlu kısımların, girinti ve çıkıntıların iyi boyanmasına dikkat ediniz.
- Boya işlemi biten çerçevenin kuruması için bekleyiniz.

- Kuruma işlemi biten çerçevenin açık koyu gölgelendirmelerini yapmak için sünger üzerine eskitme kremi alarak gelişigüzel yerlere açık ve koyu efektler veriniz (Görsel 4.90, 4.91).

Görsel 4.90: Çerçevenin gölgelendirilmesi

- Çerçeve üzerinde yaptığınız açık koyu gölgelendirmelerle yüzeyde deri görünümü oluşturunuz.

Görsel 4.91: Ahşap çerçevenin gölgelendirilmesi bitmiş hâli

- Dış kısmına kâğıt doku tekniği uygulanmış çerçeve kuruduktan sonra resimli kolay transfer kâğıdı uygulanmış iç kısmı çerçeveye takınız.
- Transfer tekniğiyle uygulanmış resmi tamamlamak için sünger üzerine eskitme kremi alınız ve resmin boş kalan kenarlarını boyayla hafifçe silerek resmin tamamlanmasını sağlayınız (Görsel 4.92).

Görsel 4.92: Çerçeve içerisindeki resmin tamamlanması

7.İşlem Basamağı Ahşap resimli çerçeveyi cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini yarı mat sprey vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 4.93).

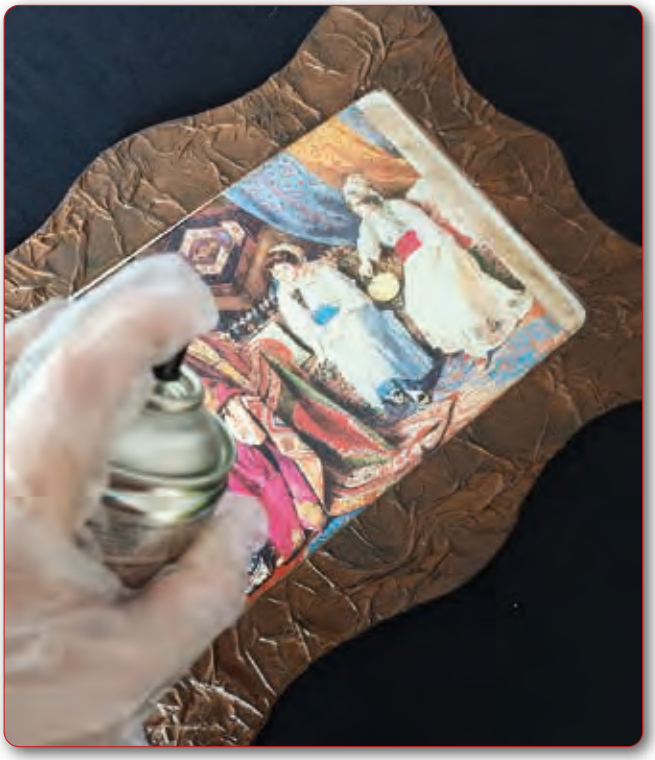

Görsel 4.93: Cilalama

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçalarının temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ürünün kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün model tasarımındaki uyumu, transfer kâğıdının ölçülendirilmesini, çerçevenin içi ve dışının iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle uyumunu, kâğıt doku tekniğinin uygulamasında herhangi bir problem olup olmadığını, çerçevenin tekniği iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat sprey verniğin ahşap çerçevenin her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.4. UYGULAMA

Süre: 6 ders saati

MERMER DOKU TEKNİĞİYLE AHŞAP SUPLA YAPIMI

Bu uygulamada sizden mermer doku tekniğiyle ahşap supla yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.94).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

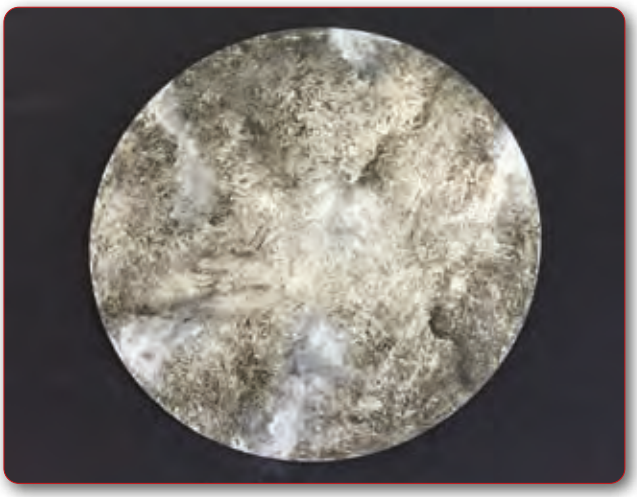

Görsel 4.94: Mermer doku tekniğiyle boyanmış supla

Kullanılacak Araç Gereç: 3 mm mdf, siyah, beyaz akrilik boya, glaze medyum, ipek fırça, ince uçlu fırça, poşet, sünger zımpara, nemli bez, boya kabı, parlak sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.95).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 4.95: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Mermer doku tekniğine uygun ahşap suplanın tasarımını yapınız.

- Suplanın model tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı supla tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap suplanın ölçülendirmesini yapınız.

- Suplanın en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz supla üzerinde tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap suplanın tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Supla için birbirine zıt renkler seçmelisiniz. Zeminde açık renk akrilik boya kullanacaksanız ikinci kat için koyu renk akrilik boya seçmelisiniz.
- Renk seçimlerini yaparken günlük hayatınızda doğal mermer dokularını gözlemleyiniz, uygulama için fikir oluşturunuz.
- Suplanın tasarımı için siyah ve beyaz renk akrilik boya kullanınız.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir ve birlikte kullanabilirsiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap suplayı tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap suplayı, yüzeyi pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız.
- Zımparalama işlemi bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız.
- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz. Eldiven giyiniz.
- Ahşap suplanın ön ve arka kısımlarını beyaza boyayınız.
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.
- Boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.

6.İşlem Basamağı Ahşap suplaya mermer doku tekniğini uygulayınız.

- Zemin boyası kuruyan ahşap suplanın yüzeyini glaze medyum karıştırılmış siyah akrilik boyayla boyayınız (Görsel 4.96).
- Glaze medyum, boyanın geç kurumasını sağlayan inceltici oluğu için boya içerisine %25, %50 oranında karıştırınız.

Görsel 4.96: Suplanın boyanması

- Siyah renk boya sürülmüş ahşap suplanın üzerine mermer doku tekniğini uygulamak için suplanın yüzeyini poşetle kapayınız (Görsel 4.97).

Görsel 4.97: Suplanın yüzeyinin poşetle kapanması

- Parmak ucuyla yukarı aşağı, sağ sol yaparak poşeti yüzeyde buruşturunuz (Görsel 4.98).

Görsel 4.98: Poşetin yüzeyde buruşturulması

- Supla yüzeyinde buruşturulan poşeti ucundan tutarak kaldırınız (Görsel 4.99).

Görsel 4.99: Poşetin yüzeyden kaldırılması

- Mermer doku tekniğinde en önemli nokta, renklerin birbiriyle kaynaşmasıdır. Bu aşamada poşeti kaldırdıktan sonra renklerin birbiriyle daha çok kaynaşmasını istediğinizde poşet doku tekniğini tekrar uygulayabilirsiniz.
- Poşeti, suplanın yüzeyinden kaldırdıktan sonra damarlama çalışması yapınız.
- İnce uçlu fırça üzerine siyah akrilik boya alınız ve yüzeye gelişigüzel ince kavisli çizgiler çekiniz (Görsel 4.100).
- Mermer doku üzerinde damarlama çalışmasını, görmek istediğiniz incelikte ve kalınlıkta yapabilirsiniz.

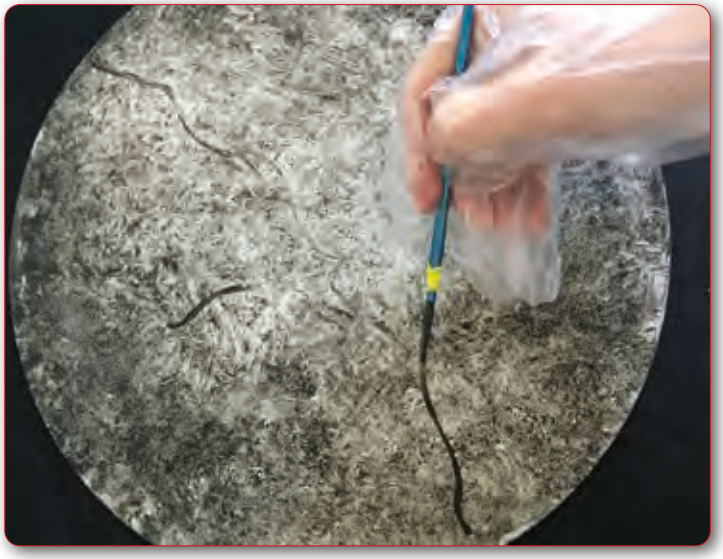

Görsel 4.100: Mermer doku tekniğinin uygulanması

- Çekilen çizgileri nemli sünger yardımıyla yüzeyde dağıtınız.
- Daha doğal görünümler vermek, yüzeyde uzun süre çalışma yapabilmek için boş bir sprey şişesinin içerisine su koyup çizgilerin üzerine püskürterek boyanın dağılmasını sağlayabilirsiniz (Görsel 4.101).

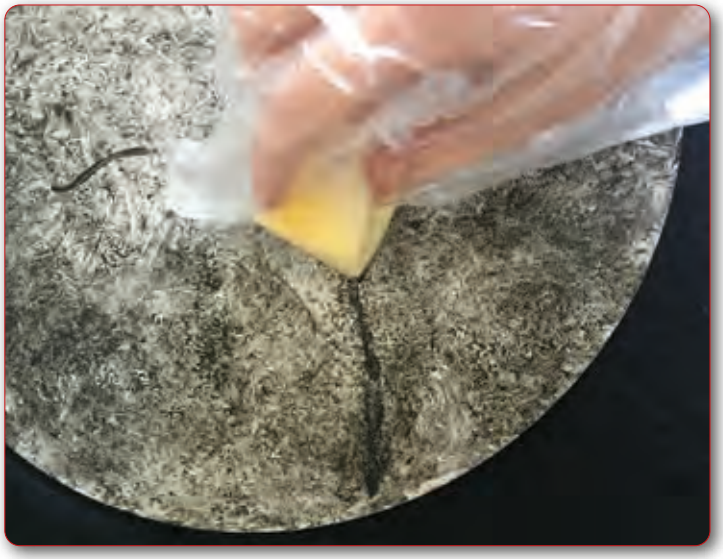

Görsel 4.101: Mermer doku tekniğinin uygulanması

- İnce uçlu fırçaya beyaz akrilik boya alınız ve yüzeye gelişigüzel ince kavisli çizgiler çekiniz (Görsel 4.102).
- Çekilen çizgileri nemli sünger yardımıyla yüzeyde dağıtınız.

Görsel 4.1.102: Mermer doku tekniğinin uygulanması

7.İşlem Basamağı Ahşap suplayı cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini yarı mat sprey vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 4.103).

Görsel 4.103: Cilalama

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçalarının temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ürünün kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün ölçülendirilmesini, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle uyumunu, mermer doku tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap kutunun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.5.UYGULAMA

Süre: 10 ders saati

YAPRAK VARAK TEKNİĞİYLE PANO YAPIMI

Bu uygulamada üzerinde Osmanlı Devleti Dönemi'nde saz ve tef çalan kadın konulu bir resim seçilmiş, kolay transfer uygulanmış, panonun tasarımında varak kullanılmıştır. Siz de bu tekniğe uygun, tarihî dönemlere özgü bir desen seçiniz (Görsel 4.104).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 4.104: Yaprak varak tekniğiyle boyanmış ahşap pano

Kullanılacak Araç Gereç: Ahşap mdf pano, zemin rengi için antik beyaz akrilik boya, kolay transfer desen, yaprak varak, varak yapıştırıcısı, kıl fırça, ipek fırça, makas, zımpara, nemli bez, boya kabı, parlak vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.105).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 4.105: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Varak tekniğine uygun panonun tasarımını yapınız.

- Ahşap panonun model tasarımını yapınız.
- A4 kâğıdına farklı pano tasarımları çiziniz. Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.
- Pano tasarımı yaparken dekupaj kâğıtları, peçeteler, kolay transferler, çiçek ve otantik desenlerden yararlanabilirsiniz.
- Bu uygulamada, üzerinde Osmanlı Devleti Dönemi'nde saz ve tef çalan kadın konulu resim baskılı kolay transfer seçilmiştir. Panonun tasarımında Osmanlı Devleti'nin geçmişteki altın çağına, varağın sıkça kullanıldığı döneme atıf yapılmak istenmiştir.

3.İşlem Basamağı Ahşap panonun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap panonun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz pano üzerinde tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Panonun iç derinlik ölçüsüne uygun desen seçimi yapmaya dikkat ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap panonun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz

- Varak; parlak, belirgin, gösterişli bir malzemedir. Varak kullandığınızda başarılı sonuçlar elde edebilmek için sıcak renkler seçiniz.
- Açık renk yüzeyler için uygulanan bir kolay transfer belirleyiniz.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir ve birlikte kullanabilirsiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap panoyu tekniğine uygun boyayınız.

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap panonun içini ve dışını antik beyaza boyayınız.
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 4.106, 4.107).
- Suplayı boyarken boya kalıntılarının dışarı taşmamasına özen gösteriniz.

Görsel 4.106: Panonun boyanması

Görsel 4.107: Ahşap panonun boyanmış hâli

- Kolay transfer kâğıdının fazlalıklarını makasla kesiniz (Görsel 4.108).

Görsel 4.108: Kolay transfer kâğıdının kenarlarını kesilmesi

- Kâğıdın üzerindeki jelatini ucundan tutarak kaldırınız (Görsel 4.109).

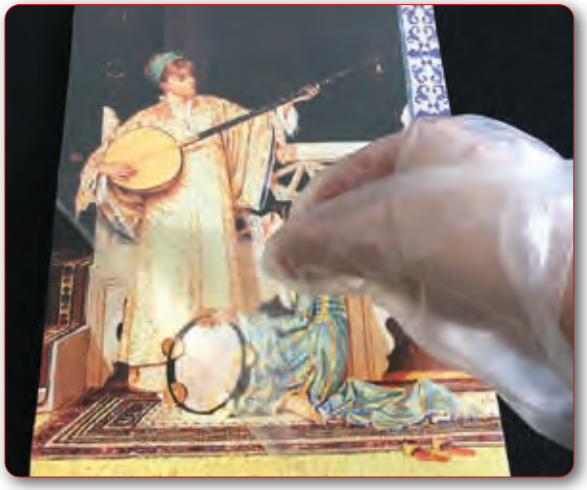

Görsel 4.109: Kolay transfer kâğıdının jelatinini kaldırılması

- Kolay transfer üzerindeki resimli tarafı ahşap pano yüzeyine bakacak şekilde yerleştiriniz.
- Süngeri suya batırıp fazla suyunu sıkınız.
- Kolay transferin üzerinden bastırarak kâğıdı ıslatınız (Görsel 4.110).

Görsel 4.110: Kolay transfer kâğıdının süngerle ıslatılması

- Islatma işleminden sonra transfer kâğıdını dikkatlice panodan kaldırınız ve kurumaya bırakınız (Görsel 4.111, 4.112).

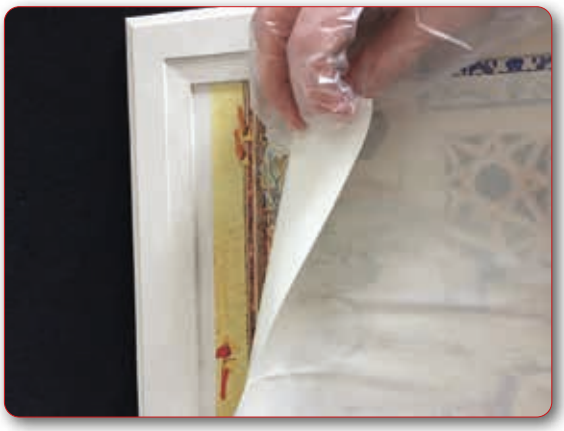

Görsel 4.111: Kolay transfer kâğıdının yüzeyden kaldırılması

Görsel 4.112: Kolay transfer uygulanmış ahşap pano

6.İşlem Basamağı Ahşap panoya yaprak varak tekniğini uygulayınız.

- Ahşap panonun kenarlarına varak tekniği uygulamak için varak yapıştırıcısını sürünüz ve 15 dakika şeffaflaşması için bekleyiniz (Görsel 4.113).
- Şeffaflaşan panonun kenarlarına yaprak varak yapıştırınız. Yapışan yaprak varağın fazlalıklarını fırçayla süpürünüz (Görsel 4.114).

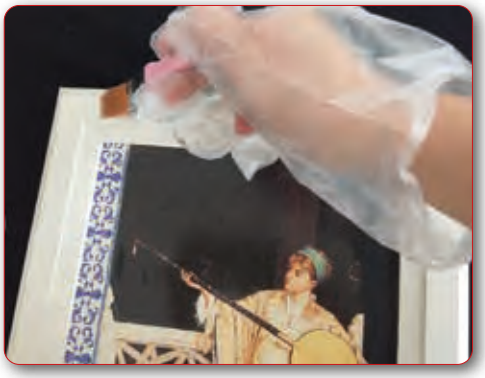

Görsel 4.113: Ahşap panoya varak yapıştırıcısının sürülmesi

Görsel 4.114: Panoya varak tekniğin uygulanması

7.İşlem Basamağı Ahşap panoyu cilalayınız.

- Vernik uygulaması yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini parlak vernikle sabitleyiniz.
- Vernikleme işleminde yarı mat vernik de kullanabilirsiniz.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçaların temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içine çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyenizin temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap panonun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirmesini, boyama tekniklerine uygun boyanıp boyanmadığını, yaprak varağı uygularken yapıştırıcının iyi sürülüp sürülmediğini, cilalama işleminde parlak verniğin ahşap panonun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.6. UYGULAMA

Süre: 12 ders saati

SÜNGER DOKU TEKNİĞİYLE PANO YAPIMI

Bu uygulamada sizden sünger doku tekniğiyle pano yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.115).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 4.115: Sünger doku tekniğiyle boyanmış pano

Kullanılacak Araç Gereç: 3 mm mdf pano, beyaz, mavi, mor akrilik boyalar, kahverengi eskitme boyası, dekupaj kâğıdı, dekupaj tutkalı, rölyef pasta, sünger, ipek fırça, plastik spatula, sünger, zımpara, nemli bez, makas, boya kabı, yarı mat vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.116).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 4.116: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Sünger doku tekniğine uygun ahşap panonun tasarımını yapınız.

- Ahşap panonun model tasarımını yapınız.
- A4 kâğıdına farklı pano tasarımları çiziniz. Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.
- Model tasarımı yaparken hazır şablon desenlerinden, dekupaj kâğıtlarından, fotoğraflardan, peçetelerden yararlanabilirsiniz.
- Panonun üzerine çizim yaparken kendiniz desen oluşturabilir veya geometrik, etnik desenlerden, çiçek motiflerinden yararlanabilirsiniz.

3.İşlem Basamağı Ahşap panonun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap panonun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz pano üzerinde tekniği uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.
- Dekupaj kâğıdının panonuzdan büyük olması istenen sonucu vermeyeceği için panonun büyüklüğüne uygun dekupaj seçiniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap panonun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Sünger doku uygulayacağınız bölümlerdeki renkleri, panonuzda kullandığınız dekupaj resmindeki renklerden seçiniz.
- Pano üzerinde dekupaj resminin dışında kalan yerleri sünger doku tekniği uygulayarak tamamlayınız. Dekupaj kâğıdı üzerindeki resmin panoyla bütünleşmiş gibi algılanmasını sağlayınız.
- Süngerin gözenekli yapısı sayesinde renkleri birbiriyle kaynaştırdığına, tamamlayıp bütünleştirdiğine dikkat ediniz.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir, birlikte kullanabilirsiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap panoyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap panoyu, yüzeyi pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız.
- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız.
- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap panonun ön ve arka kısımlarını antik beyaza boyayınız (Görsel 4.117).
- Panoyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.

Görsel 4.117: Panonun boyanması

6.İşlem Basamağı Ahşap panoya sünger doku tekniğini uygulayınız.

- Ahşap panonun üzerine uygulanacak dekupaj kâğıdının kenarındaki beyaz kısımları makasla kesiniz.
- Temiz ve düzenli çalışınız.
- Ahşap panonun yüzeyine ve dekupaj kâğıdının arkasına dekupaj tutkalı sürünüz (Görsel 4.118, 4.119).

Görsel 4.118: Dekupaj kâğıdına dekupaj tutkalının sürülmesi

Görsel 4.119: Panonun yüzeyine dekupaj tutkalının sürülmesi

- Tutkal sürülen dekupaj kâğıdını ahşap panonun üzerine yapıştırınız. Yapıştırırken soldan sağa veya alttan üste bölümler hâlinde olmasına dikkat ediniz. Hava kabarcığı bırakmamaya özen gösteriniz.
- Ahşap pano üzerine yapışan dekupaj kâğıdının kenarlarına resmin içindeki dokuyu vermek için plastik spatula yardımıyla rölyef pasta sürünüz (Görsel 4.120,4.121).

Görsel 4.120: Ahşap panoya rölyef pasta sürülmesi

Görsel 4.121: Ahşap panonun rölyef pasta sürülmüş hâli

- Dekupaj kâğıdı üzerindeki resmin içerisinde kullanılan mavinin tonlarını elde etmek için mavi ve beyazı karıştırınız. Karışımı, süngerle tamponlayarak panonun rölyef pasta sürülen kısımlarına uygulayınız (Görsel 4.122).

Görsel 4.122: Ahşap panoya sünger doku tekniği uygulaması

- Mor rengin tonunu elde etmek için mor, beyaz ve maviyi karıştırınız. Elde ettiğiniz tonu süngerle tamponlayarak ahşap pano üzerine uygulayınız.
- Kahverengi eskitme boyasıyla renkleri birbirine kaynaştırınız.
- Renklerin birbiriyle kaynaşmasına özen gösteriniz.

7.İşlem Basamağı Ahşap panoyu cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ahşap panonun yüzeyini yarı mat vernikle sabitleyiniz (Görsel 4.123).

Görsel 4.123: Ahşap panoya sünger doku tekniği uygulaması

- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçalarının temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyenizi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ahşap panonun kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün desen ölçülendirmesini, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle kaynaşıp kaynaşmadığını, sünger doku tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap panonun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.7. UYGULAMA

Süre: 14 ders saati

POŞET DOKU VE ÜÇ BOYUTLU DOKU TEKNİĞİ UYGULANARAK KAPI SÜSÜ YAPIMI

Bu uygulamada sizden farklı teknikler kullanarak kapı süsü yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek, poşet doku ve üç boyutlu doku tekniklerini kullanarak uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.124).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 4.124: Farklı teknikler ile boyanmış supla

Kullanılacak Araç Gereç: Kapı süsü ahşap mdf, kırmızı, gri, siyah, beyaz akrilik boya, poşet, seramik hamuru, merdane, dekupaj kâğıtları, dekupaj tutkalı, çok amaçlı yapıştırıcı, ipek fırça, yassı uçlu fırça, kretuar bıçağı, makas, sünger zımpara, nemli bez, boya kabı, parlak sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.125).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 4.125: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Poşet doku tekniği ve üç boyutlu doku tekniğine uygun kapı süsünün tasarımını yapınız.

- Kapı süsünün model tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı kapı süsü tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap kapı süsünün ölçülendirmesini yapınız.

- Kapı süsünün en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz kapı süsü üzerinde teknikleri uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap kapı süsünün tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Poşet doku tekniğini uygulayacağınız kapı süsünün tasarımına uygun renk seçerken dekupaj kâğıdında bulunan resmin renklerinden faydalanabilirsiniz.
- Mutfak aksesuarlarına uygun olacak desenlerden, dekupaj kâğıtlarından, peçetelerden vb. yararlanabilirsiniz.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir ve birlikte kullanabilirsiniz.
- Poşetin buruşturulmasıyla çıkan kırışıklıklar sayesinde kapı süsünün yüzeyine doku veriniz.
- Ahşap kapı süsü iki parça şeklinde olduğu için üst ve alt bölümleri ayrı ayrı tasarlayınız.
- Ahşap kapı süsüne; poşet doku tekniği ve üç boyutlu doku tekniğine, dekupaj kâğıdında bulunan desen renklerine göre kırmızı, gri, siyah, beyaz akrilik boya seçiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap kapı süsünü tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap kapı süsünü, yüzeyi pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 4.126).

Görsel 4.126: Kapı süsünün zımparalanması

- Zımparalama işlemi bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız.
- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz.

- Ahşap kapı süsünün çaydanlık bölümünü kırmızıya boyayınız (Görsel 4.127).

Görsel 4.127: Kapı süsünün boyanması

- Ahşap kapı süsünün üst bölümünü griye boyayınız (Görsel 4.128).

Görsel 4.128: Kapı süsünü boyama işlemi

- Kapı süsünün zemin boya işlemi bittikten sonra kuruması için bekleyiniz (Görsel 4.129).

Görsel 4.129: Kapı süsünün boyanmış hâli

• Kuruyan kapı süsünün üst bölümünün kenarlarına kırmızıyla içe doğru efektler veriniz (Görsel 4.130).

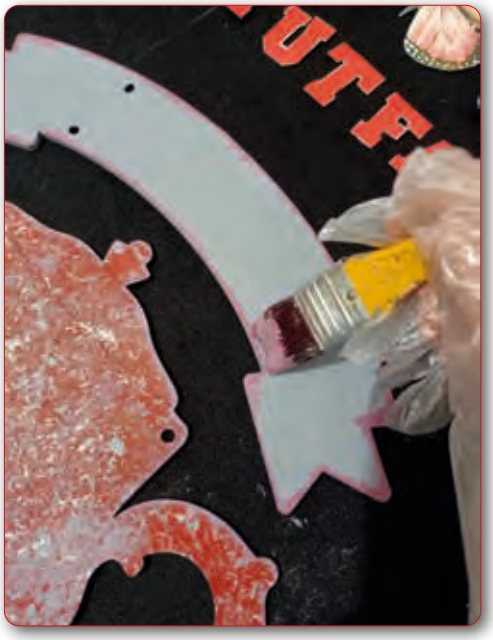

Görsel 4.130: Kapı süsüne efekt verilmesi

6.İşlem Basamağı Ahşap kapı süsüne poşet doku tekniği ve üç boyutlu doku tekniğini uygulayınız.

• Zemin boyası kuruyan ahşap kapı süsünün üzerine poşet doku tekniğini uygulamak için öncelikle poşeti elinizde buruşturunuz (Görsel 4.131).

Görsel 4.131: Poşetin buruşturulması

• Boya kabının içerisine gri ve beyaz akrilik boya alınız. Kullanacağınız miktarda boyayı kaba dökünüz. Buruşturulan poşeti gri boya üzerine bastırıp çekerek boyadan alınız.

- Boyayı poşet üzerine fazla miktarda almayınız, fazlalığını boş bir kâğıda siliniz (Görsel 4.132).
- Uygulama üzerinde boya fazlalıkları ve yüzey kuruduktan sonra pürüzler oluşmaması için sabırla çalışınız.

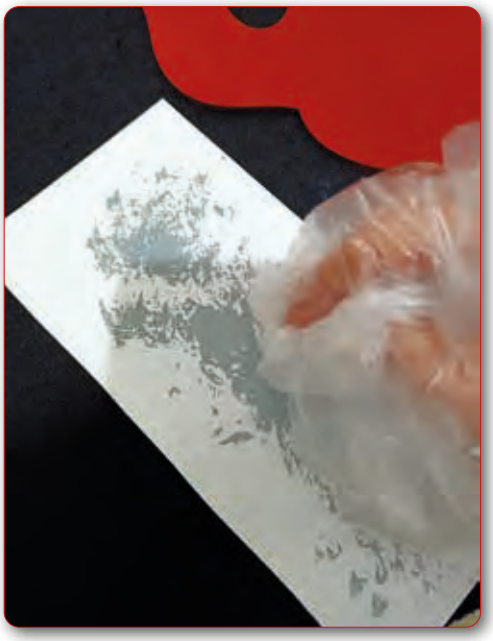

Görsel 4.132: Poşet yüzeyinden boyanın fazlalığının alınması

- Poşeti, ahşap kapı süsünün yüzeyine aşağı yukarı hareketlerle uygulayınız.
- Poşet üzerine gri renk alıp uyguladıktan sonra kurumadan beyaz akrilik boya alınız.
- Poşeti, ahşap kapı süsünün yüzeyine aşağı yukarı hareketlerle uygulayınız (Görsel 4.133).

Görsel 4.133: Ahşap kapı süsüne poşet doku tekniği uygulanması

- Kapı süsüne seramik hamuru kullanarak üç boyutlu doku tekniği uygulamak için dekupaj kâğıtlarını ölçülendirmeye uygun olarak makasla kesiniz (Görsel 4.134, 4.135, 4.136).

Görsel 4.134: Dekupaj kâğıdının kesilmesi

Görsel 4.135: Dekupaj kâğıdının kesilmesi

Görsel 4.136: Dekupaj kâğıtlarının kesilmiş hâli

- Kesilen dekupaj kâğıtlarını seramik hamuruyla boyutlandırmak için hamuru merdaneyle açınız.
- Kesilen dekupaj kâğıtlarının arkasına dekupaj tutkalı sürünüz. Seramik hamuru üzerine yapıştırınız. Kretuar bıçağıyla kenarlarından kesiniz.
- Mutfağım yazısındaki M, T, A, I harflerine seramik hamuruyla boyut veriniz.
- Boyutlanan dekupaj kâğıtlarını ahşap kapı süsü üzerinde tasarlanan yerlere çok amaçlı yapıştırıcı sürerek yapıştırınız.

- Boyut verilen M, T, A, I harflerinin kenarlarına siyah renkle içe doğru efekt veriniz (Görsel 4.137).

Görsel 4.137: Kapı süsüne efekt verilmesi

7.İşlem Basamağı Ahşap kapı süsünü cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini parlak sprey vernik ile dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 4.138).

Görsel 4.138: Cilalama

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçalarının temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ürünün kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün ölçülendirilmesini, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, model tasarımında kullanılan dekupaj kâğıdının uyumunu, kullanılan boyaların birbiriyle uyumunu, poşet doku tekniği ve üç boyutlu doku tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde parlak verniğin kapı süsünün her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.8. UYGULAMA

Süre: 4 ders saati

ÜÇ BOYUTLU DOKU VE KADİFE DOKU TEKNİĞİ UYGULANARAK KAPI SÜSÜ YAPIMI

Bu uygulamada sizden farklı teknikler kullanarak pano yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek, üç boyutlu doku ve kadife doku tekniğini kullanarak uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.139).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 4.139: Farklı teknikler uygulanmış pano

Kullanılacak Araç Gereç: Mdf ahşap pano, anahtar ahşap obje, kahverengi, açık yeşil, koyu yeşil akrilik boya, koyu kahverengi eskitme kremi, rölyef pasta, kadife tozu, kadife tutkalı, şablon desen, plastik spatula, ipek fırça, kıl fırça, yassı uçlu fırça, hızlı yapıştırıcı, boya kabı, sünger zımpara, nemli bez, yarı mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.140).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 4.140: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Üç boyutlu doku ve kadife dokusu tekniklerine uygun ahşap panonun tasarımını yapınız.

- Panonun model tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı pano tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.
- Üç boyutlu doku tekniğini rölyef pasta kullanarak pano üzerine uygulayınız.
- Kadife dokusu tekniğini anahtar ahşap obje üzerine uygulayınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap panonun ölçülendirmesini yapınız.

- Panonun ve anahtar objenin en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz pano üzerinde teknikleri uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap panonun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Tekniklerin uygulanacağı ahşap pano için birbirinin tonları olan renkler seçmelisiniz.
- Kadife doku tekniğini uygularken anahtar objenin yüzey rengini kadife tozunun rengine boyamalısınız.
- Kadife doku tekniğini uygularken kahverengi akrilik boya kullanınız.
- Rölyef pastayla üç boyutlu doku tekniğini uygularken açık yeşil, koyu yeşil ve kahverengi eskitme kremi seçiniz.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir ve birlikte kullanabilirsiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap panoyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap pano ve anahtar objeyi, yüzeyleri pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız (Görsel 4.141, 4.142).

Görsel 4.141: Panonun zımparalanması

Görsel 4.142: Anahtar ahşap objenin zımparalanması

- Zımparalama işlemi bittikten sonra nemli bir bezle tüm pano yüzeyinin ve anahtar ahşap objenin tozunu alınız.

- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Anahtar şeklindeki ahşap objenin yüzeyini ipek fırçayla kahverengiye boyayınız.
- Ahşap objenin iç kısımlarını yassı uçlu fırçayla boyayınız.
- Boyayı, fırçayla gel git hareketi yaparak ve iz oluşturmadan dikkatlice sürünüz (Görsel 4.143).

Görsel 4.143: Anahtar şeklindeki ahşap objenin boyanması

- Anahtar şeklindeki ahşap objeyi boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.

6.İşlem Basamağı Ahşap panoya üç boyutlu doku tekniğini ve kadife doku tekniğini uygulayınız.

- Zemin boyası kuruyan ahşap objenin yüzeyine süngerle tamponlayarak kadife tutkalı sürünüz (Görsel 4.144). Tutkal şeffaflaşıncaya kadar kurumasını bekleyiniz.

Görsel 4.144: Obje yüzeyine kadife tutkalı sürülmesi

- Obje kuruyup şeffaflaştıktan sonra kadife tozunu yüzeye dökünüz. Tüm yüzeyi kadife tozuyla kaplayınız (Görsel 145).

Görsel 4.145: Obje yüzeyinin kadife tozu dökülmüş halî

- Obje yüzeyini mulaj kâğıdıyla kapatınız. Elinizle mulaj kâğıdı üzerinde dairesel hareketler yaparak kadife tozunun yüzeye yapışmasını sağlayınız (Görsel 4.146).

Görsel 4.146: Obje yüzeyine kadife tozunun mulaj kâğıdı yardımıyla yapıştırılması

- Anahtar objenin yüzeyindeki fazlalık kadife tozlarını kıl fırça yardımıyla süpürünüz (Görsel 147).

Görsel 4.147: Ahşap obje üzerindeki kadife tozu fazlalıklarının süpürülmesi

- Şablon deseni ahşap pano üzerine yerleştiriniz.
- Rölyef pastayı spatulayla yüzeye sürünüz (Görsel 4.148).
- Rölyef pastanın fazlalıklarınisraf etmememek için kabına boşaltınız.

Görsel 4.148: Ahşap pano üzerine şablon uygulanması

- Şablon deseni bir ucundan tutarak yüzeyden kaldırınız (Görsel 4.149, 4.150). Şablonlar birden fazla uygulanan araçlardır. Şablon uygulamasından sonra şablonu ılık suyun altına tutarak, ovalamadan nazikçe yıkayınız ve kurulayınız.

Görsel 4.149: Şablonun yüzeyden kaldırılması

Görsel 4.150: Rölyef pasta kullanarak yüzeyde üç boyutlu doku uygulanmış hâli

- Rölyef pastanın yüzeyde kurumasını bekleyiniz.
- Kuruma işlemi tamamlanan ahşap panonun yüzeyini ipek fırça yardımıyla koyu yeşil akrilik boyayla boyayınız. Kurumasını bekleyiniz(Görsel 4.151).

Görsel 4.151: Ahşap panonun boyanması

- Kuruyan ahşap panonun yüzeyini sünger kullanarak açık yeşil ve kahverengi akrilik boyayla geçişli boyayınız. Renkleri birbiriyle kaynaştırınız (Görsel 4.152).

Görsel 4.152: Ahşap panonun boyanması

- Ahşap panonun boyanan kısımlarının üzerinden koyu kahverengi eskitme kremiyle hafif geçişler yapınız. Kurumasını bekleyiniz (Görsel 4.153).

Görsel 4.153: Ahşap panonun boyanması

- Kuruyan ahşap panonun yüzeyini sünger zımparayla zımparalayınız (Görsel 4.154).

Görsel 4.154: Ahşap pano yüzeyinin zımparalanması

7.İşlem Basamağı Ahşap panoyu cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini parlak sprey vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 155).
- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.

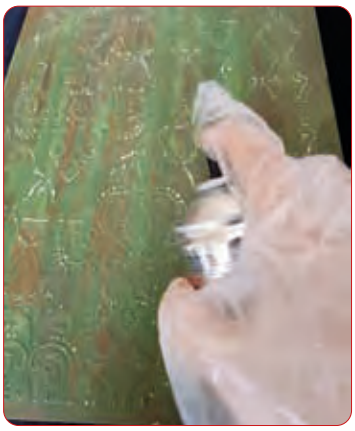

Görsel 4.155: Cilalama

- Hızlı yapıştırıcıyla kadife dokusu tekniği uygulanmış anahtar şeklindeki ahşap objeyi ahşap pano zeminine yapıştırınız (Görsel 4.156).

Görsel 4.156: Objeye üç boyutlu doku tekniği ve kadife dokusu tekniği uygulaması bitmiş hâli

- Uygulamada kullanılan boya kaplarının ve fırçalarının temizliğini yapınız.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ürünün kalite kontrolünü yapınız.

- Ürününün ölçülendirilmesini, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle uyumunu, üç boyutlu doku ve kadife dokusu tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat sprey verniğin panonun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.9. UYGULAMA

Süre: 4 ders saati

SÜNGER DOKU TEKNİĞİ VE TUĞLA DESENİ TEKNİĞİ İLE AHŞAP SUPLA YAPIMI

Bu uygulamada sizden farklı teknikler kullanarak supla yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek, sünger doku ve tuğla deseni tekniğini kullanarak uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.157).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 4.157: Farklı teknikler ile boyanmış supla

Kullanılacak Araç Gereç: 3 mm mdf, beyaz, siyah açık kahverengi akrilik boya, ince uçlu fırça, sünger, sünger zımpara, nemli bez, cetvel, kalem, boya kabı, yarı mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.158).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

Görsel 4.158: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Sünger doku tekniği ve tuğla deseni tekniğine uygun ahşap suplanın tasarımını yapınız.

- Suplanın model tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı supla tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

3.İşlem Basamağı Ahşap suplanın ölçülendirmesini yapınız.

- Suplanın en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz supla üzerinde teknikleri uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap suplanın tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Teknikleri uygulayacağınız supla için birbirine zıt renkler seçmelisiniz. Zeminde koyu renk akrilik boya kullanacaksanız ikinci kat için açık renk akrilik boya seçmelisiniz.
- Tuğla deseni tekniğine uygun renk seçimleri yaparken günlük hayattaki tuğla görünümlerinin dokularını gözlemleyiniz.
- Suplanın tasarımı için siyah, beyaz ve kahverengi akrilik boya kullanınız.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir ve birlikte kullanabilirsiniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap suplayı tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap suplayı, yüzeyi pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız.
- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız.
- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.

6.İşlem Basamağı Ahşap suplaya sünger doku tekniğini ve tuğla deseni tekniğini uygulayınız.

- Sünger doku tekniği, tuğla deseni tekniğinin oluşturulmasında uygulamaya zemin hazırlamaktadır.
- Geniş boya kabının içerisine ayrı ayrı siyah, beyaz ve kahverengi akrilik boya dökünüz.
- Sünger dokuyu yüzeye uygulamadan önce süngeri yıkayınız, suyunu iyice sıkınız ve hafif nemli bırakınız.
- Sünger üzerine siyah ve beyaz boyadan alarak supla yüzeyine sünger doku tekniğini uygulayınız. Renklerin birbiriyle kaynaşmasını sağlayınız.
- Sünger üzerine sırasıyla beyaz, siyah ve kahverengi akrilik boya alınız.
- Boya karışımını ahşap supla üzerine tamponlayarak sünger doku tekniğini uygulayınız (Görsel 4.159, 4.160, 4.161).

Görsel 4.159: Ahşap suplaya sünger doku tekniğinin uygulanması

- Boyanın fazlalığını peçete üzerine siliniz. Aksi takdirde boyalar yüzeyde kalın bir tabaka oluşturarak istenmeyen görünüme sebep olabilir. Sabırlı olunuz.

Görsel 4.1.160: Ahşap suplaya sünger doku tekniğinin uygulanması

Görsel 4.161: Ahşap suplaya sünger doku tekniğinin uygulanması

- Sünger doku tekniği uygulaması tamamlanan ahşap suplada tuğla deseni oluşturmak için cetvelle belli aralıklarda yatay ve dikey çizgiler çekiniz (Görsel 4.162, 4.163, 4.164).

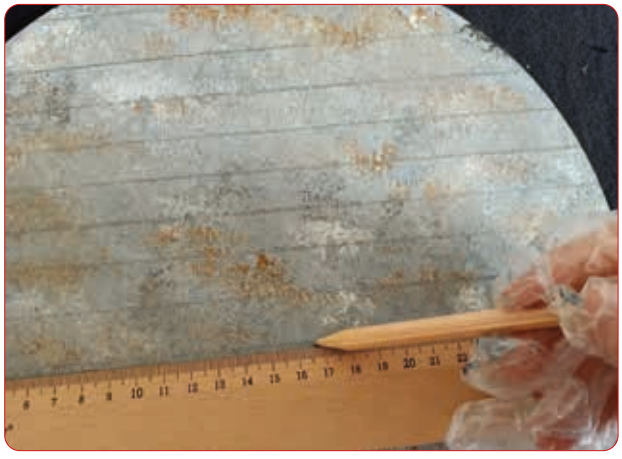

Görsel 4.162: Ahşap suplaya tuğla deseni tekniğinin uygulanması

Görsel 4.163: Ahşap suplaya tuğla deseni tekniğinin uygulanması

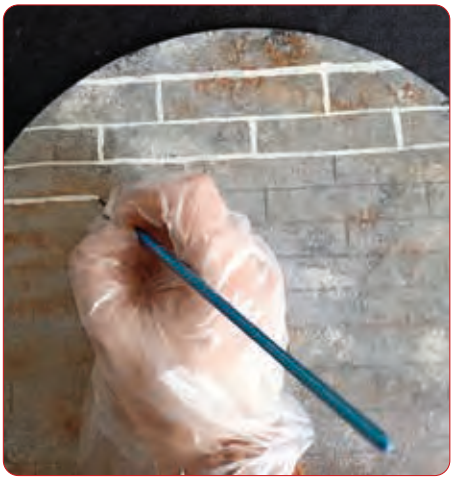

Görsel 4.164: Ahşap suplaya tuğla deseni tekniğinin uygulanması

- İnce uçlu fırça üzerine beyaz renk akrilik boya alınız. Kalem ve cetvelle çizilen yatay ve dikey çizgilerin üzerinden geçerek suplayı boyayınız (Görsel 4.165).

Görsel 4.165: Ahşap suplaya tuğla deseni tekniğinin uygulanması

- Fırça üzerine siyah akrilik boya alınız. Beyaz boya geçilmiş çizgilerin altlarını ve yanlarını siyahla boyayarak gölgeler yapınız (Görsel 4.166).

Görsel 4.166: Ahşap suplaya tuğla deseni tekniğinin uygulanması

7.İşlem Basamağı Ahşap suplayı cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini yarı mat sprey vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 4.167).

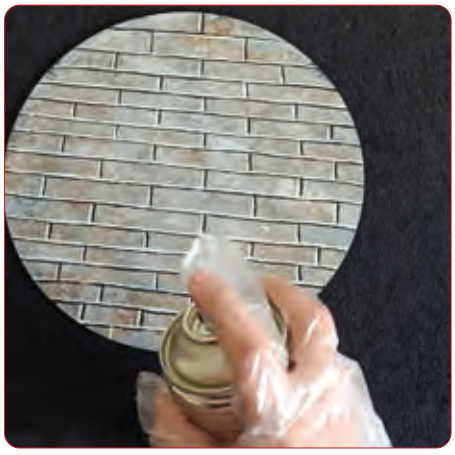

Görsel 4.167: Ahşap suplanın cilalanması

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama yaptığınız çalışma ortamının temizliğini yapınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ürünün kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün ölçülendirilmesini, iyi zımparalanıp zımparalanmadığını, kullanılan boyaların birbiriyle uyumunu, sünger doku tekniğini ve tuğla deseni tekniğini iyi yansıtıp yansıtmadığını, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap suplanın her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

4.10. UYGULAMA

Süre: 14 ders saati

ÜÇ BOYUTLU DOKU TEKNİĞİ VE TUĞLA DESENİ TEKNİĞİ UYGULANARAK PANO YAPIMI

Bu uygulamada sizden farklı teknikler kullanarak pano yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek, üç boyutlu doku ve tuğla deseni tekniğini kullanarak uygulamayı gerçekleştiriniz (Görsel 4.168).

Yapacağınız çalışma, uygulamaların sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Görsel 4.168: Farklı teknikler uygulanmış pano

Kullanılacak Araç Gereç: 3 mm ahşap mdf, kahverengi, safran, siyah, beyaz, turuncu, yeşil akrilik boya, ipek fırça, ince uçlu fırça, yassı uçlu fırça, şablon fırçası, tuğla deseni, şablon, dekupaj tutkalı, dekupaj kâğıdı, çok amaçlı yapıştırıcı, rölyef pasta, plastik spatula, seramik hamuru, kretuar, silikon kalıplar, makas, merdane, sünger zımpara, nemli bez, boya kabı, yarı mat sprey vernik.

1.İşlem Basamağı Çalışma ortamınızı ve malzemelerinizi hazırlayınız (Görsel 4.169).

- Atölye önlüğünüzü ve eldiveninizi giyiniz.
- Masa örtünüzü masaya seriniz.
- Atölyede uygulama yaparken iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyunuz.
- Zamanı verimli kullanınız.

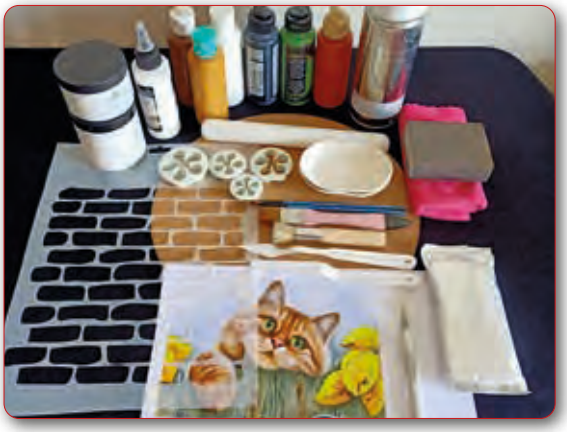

Görsel 4.169: Kullanılacak araç gereç

2.İşlem Basamağı Üç boyutlu doku tekniği ve tuğla deseni tekniğine uygun ahşap panonun tasarımını yapınız.

- Ahşap panonun model tasarımını çiziniz.
- A4 kâğıdına birbirinden farklı ahşap pano tasarımları çiziniz.
- Arkadaşlarınızdan ve öğretmeninizden fikir alınız.

(*Bu panoda seramik hamuruyla üç boyutlu doku tekniği ve tuğla deseni tekniği uygulanarak arka planda duvar olan, ağaç dalları ve yaprakları arasından bakan kedi görünümü tasarlanmaya çalışılmıştır.)*

3.İşlem Basamağı Ahşap panonun ölçülendirmesini yapınız.

- Ahşap panonun en, boy ve derinlik ölçülendirmesini yapınız.
- A4 kâğıdına çizdiğiniz pano üzerinde teknikleri uygulayacağınız yerleri tespit ediniz.

4.İşlem Basamağı Ahşap panonun tasarımına uygun renk ve desen seçiniz.

- Ahşap pano üzerinde seramik hamuruyla üç boyutlu doku oluşturmak için dekupaj kâğıdı seçiniz.
- Dekupaj kâğıdını hazır olarak hobi marketlerden alabileceğiniz gibi resimleri internetten indirip, kalın bir kâğıda renkli çıktı alarak bastırabilirsiniz.
- Tuğla deseni tekniğini uygulamak için tuğla görünümlü şablon seçiniz.
- Malzemeleri seçerken aile bütçenizi göz önünde bulundurunuz.
- Malzemeleri arkadaşlarınızla ortaklaşa temin edebilir, birlikte kullanabilirsiniz.
- Panoya tuğla deseni tekniğini uygulamada zemin hazırlamak için kahverengi akrilik boya seçiniz.
- Seramik hamuru ve silikon kalıplar kullanılarak yapılan çiçek ve yaprak uygulamalarında turuncu, yeşil, safran ve siyah akrilik boya seçiniz.
- Tuğla deseni tekniğini uygulamak için rölyef pasta, safran, siyah ve beyaz akrilik boya tercih ediniz.

5.İşlem Basamağı Ahşap panoyu tekniğine uygun boyayınız.

- Ahşap panoyu, yüzeyi pürüzsüz oluncaya kadar zımparalayınız.
- Zımparalama bittikten sonra nemli bir bezle tüm yüzeyin tozunu alınız.
- Boyama işlemine başlamadan önce boya yapacağınız yüzeye örtü seriniz.
- Ahşap panoya tuğla deseni tekniğini uygulamada zemin hazırlamak için yüzeyi ipek fırça yardımıyla kahverengiye boyayınız (Görsel 4.170, 4.171).

Görsel 4.170: Ahşap panonun boyanması

- Panoyu boyarken boya kalıntılarının dışa taşmamasına özen gösteriniz.
- Boyaması biten panoyu iyice kurutunuz.

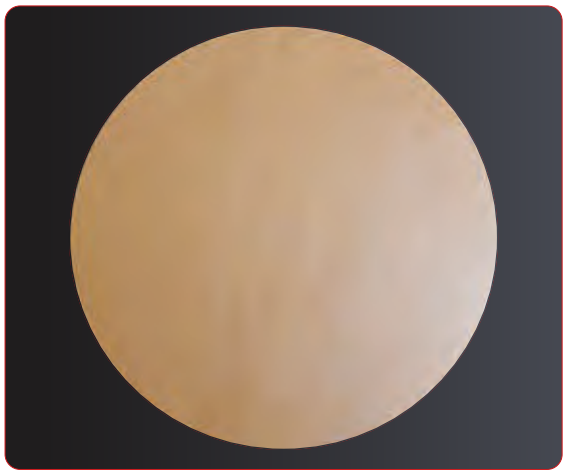

Görsel 4.171: Ahşap panonun boyanmış hâli

6.İşlem Basamağı Ahşap pano üzerine tuğla deseni tekniği ve üç boyutlu doku tekniğini uygulayınız.

- Zemin boyası biten ahşap panoya tuğla deseni tekniğini uygulamak için şablonu pano yüzeyine yerleştiriniz.
- Rölyef pastayı plastik spatula yardımıyla yüzeye yayarak uygulayınız (Görsel 4.172).

Görsel 4.172: Ahşap panoya tuğla deseni şablon uygulanması

- Tuğla deseni şablon uygulaması biten panoyu kurumaya bırakınız (Görsel 4.173).

Görsel 4.173: Kurumaya bırakılan pano

- Seramik hamuru merdaneyle açınız (Görsel 4.174).

Görsel 4.174: Seramik hamurun açılması

- Geniş bir kap içerisine bol miktarda dekupaj tutkalı dökünüz.
- Makasla kesilen dekupaj kâğıdının arkasına dekupaj tutkalı sürünüz.
- Dekupaj kâğıdını açılan hamura yapıştırınız (Görsel 4.175).

Görsel 4.175: Dekupaj kâğıdına tutkal sürülmesi

- Dekupaj kâğıdını merdaneyle ileri geri düzelterek yapıştırınız.
- Dekupaj kâğıdının seramik hamuruyla üç boyutlu görünümünü sağlamak için seramik hamuruna yapıştırdığınız dekupaj kâğıdını kretuar bıçağıyla kesiniz (Görsel 4.176).

Görsel 4.176: Dekupaj kâğıdının kretuar bıçağıyla kesilmesi

- Boyut verilen dekupaj kâğıdının arkasına çok amaçlı yapıştırıcı sürünüz.
- Dekupaj kâğıdını panonun tasarıma göre planlanan kısmına yapıştırınız.
- Merdaneyle ileri geri düzelterek iyice yapışmasını sağlayınız (Görsel 4.177).

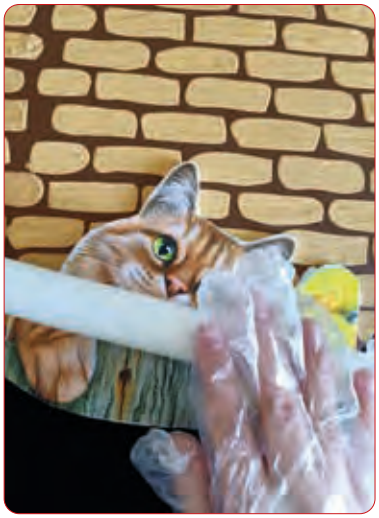

Görsel 4.177: Boyut verilen dekupaj kâğıdının ahşap panonun yüzeyine yapıştırılması

- Seramik hamurunu silikon kalıplarla şekillendirmek için hamuru merdaneyle açınız.
- Silikon çiçek kalıbını hamurun üzerine bastırıp yüzeyinde şeklin çıkması için çekiniz (Görsel 4.178).

Görsel 4.178: Silikon kalıpla çiçek şekli verme

- Şekli çıkan çiçekleri elinizle hamurdan ayırınız. Kretuarla kenarlarını düzeltiniz (Görsel 4.179).

Görsel 4.179: Hamur çiçeklerin kretuarla düzeltilmesi

- Seramik hamurunu merdaneyle açınız. Kretuar bıçağı yardımıyla yaprak şekli çizerek kesiniz, parçayı hamurdan ayırınız (Görsel 4.180).

Görsel 4.180: Seramik çiçek ve yaprakların model tasarımına uygun yerleştirilmesi

- Seramik hamurundan yapılan yaprakları, yeşil ve kahverengi akrilik boyayı karıştırarak ince uçlu fırçayla boyayınız (Görsel 4.181).

Görsel 4.181: Yaprakların boyanması

- Seramik hamurundan yapılan çiçekleri turuncu akrilik boyayla boyayınız (Görsel 4.182).
- Turuncu rengi, kırmızı ve sarıyı karıştırarak da elde edebilirsiniz.

Görsel 4.182: Çiçeklerin boyanması

- Boyama işlemi biten çiçek ve yaprakları, ahşap panonun model tasarımında planlanan kısma çok amaçlı yapıştırıcıyla yapıştırınız.
- Çiçekleri safran rengi akrilik boyayla detaylandırınız. Siyah akrilik boyayla tohumlar yapınız (Görsel 4.183).

Görsel 4.183: Çiçeklerin detaylandırılması

- İnce uçlu fırçayla safran rengi akrilik boya kullanarak yaprakların damar detaylarını çiziniz (Görsel 4.184).

Görsel 4.184: Yaprakların detaylandırılması

• Şablonla tuğla deseni oluşturulan kısımları beyaz akrilik boyayla gölgelendiriniz (Görsel 4.185).

Görsel 4.185: Tuğla deseni uygulanan kısımların gölgelendirilmesi

• Beyaz akrilik boyayla gölgelendirilen tuğla deseninin yüzeyini kıl fırçayla kuru süpürünüz (Görsel 4.186).

Görsel 4.186: Tuğla deseni uygulanan kısımların detaylandırılması

- Hamur kabartmayla üç boyutlu doku oluşan kısımların yanlarını ince uçlu fırçayla kahverengiye boyayınız (Görsel 4.187).

Görsel 4.187: Hamur kabartma uygulanan kısımların boyanması

- Üç boyutlu doku tekniği ve tuğla deseni tekniği uygulaması biten panoyu iyice kurutunuz.

7.İşlem Basamağı Ahşap suplayı cilalayınız.

- Cilalama yaparken etrafta toz olmamasına dikkat ediniz.
- Ürünün yüzeyini yarı mat sprey vernikle dışından başlayarak yatay, ileri geri hareketlerle sabitleyiniz.
- Sprey verniği 20-25 cm mesafeden püskürterek uygulayınız (Görsel 4.188).

Görsel 4.188: Panonun cilalanması

- Damlama, lekelenme gibi aksaklıkları önlemek için ilk kat verniği uyguladıktan sonra yüzeyin kurumasını bekleyiniz.
- İlk kat vernik kuruduktan sonra ikinci katı uygulayınız.
- Uygulamada kullandığınız boya kaplarının ve fırçalarının temizliğini yapınız.
- Boya kaplarındaki kullanılmamış boyaları boya kutularına geri boşaltınız, israf etmeyiniz.
- Artık boyaları lavabolara dökmeyiniz, pet bardakların içinde çöp kutusuna atınız.
- Fırçaları yıkarken etrafa boya sıçratmayınız.
- Uygulama işlemi bittikten sonra atölyeyi temiz ve düzenli bırakınız.

8.İşlem Basamağı Ürünün kalite kontrolünü yapınız.

- Ürünün model tasarımı iyi yansıtıp yansıtmadığını, panoda kullanılan desenin ve objelerin ölçülendirilmesini, ahşap pano üzerinde uygulanan tekniklerin birbiriyle bütünleşip bütünleşmediğini, kullanılan renklerin uyumunu, cilalama işleminde yarı mat verniğin ahşap panonun her yerine nüfuz edip etmediğini kontrol ediniz.

DOKU TEKNİĞİ
(4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10)
UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Uygulamanın değerlendirilmesi verilen ölçütlere göre yapılacaktır.
1 (başlangıç düzeyinde), 2 (geliştirilmeli), 3 (orta), 4 (iyi), 5 (çok iyi)

	Değerlendirme Ölçütleri	Derece				
		1	2	3	4	5
A) Hazırlık						
1	Çalışma ortamını hazırladı.					
2	Kullanılacak araç gereci hazırladı.					
B) Edinen Bilgileri Beceriye Dönüştürme						
3	Objenin model tasarımını tekniğine uygun yaptı.					
4	Objenin ölçülendirmesini tekniğine uygun yaptı.					
5	Modele uygun renk tasarımı yaptı.					
6	Modele uygun desen tasarımı yaptı.					
7	Objeyi boyama tekniklerine uygun boyadı.					
8	Objeye uygun teknikleri uyguladı.					
9	Objeyi cilaladı.					
10	Kalite kontrolünü yaptı.					
C) Beklenen Davranış						
11	Zamanı verimli kullandı.					
12	Temiz ve düzenli çalıştı.					
	Sütun Toplamları					
	Tablo Puanı					

Değerlendirme Puanı = [(Tablo Puanıx100) / 60]

Değerlendirme
Değerlendirme sonucunda öğrencinin 100 üzerinden almış olduğu toplam puan 70 ve üzerindeyse uygulama başarısı yeterli düzeydedir. Toplam puanı 69 veya altındaysa öğrencinin konuyla ilgili öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

SINIF	No.	ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI	DEĞERLENDİRME PUANI

A. Aşağıda verilen cümlelerin başındaki parantezin içine cümlelerdeki bilgiler doğruysa D yanlışsa Y yazınız.

1. ( ) Doku, bir nesneye dokunulduğunda o nesnenin kişide bıraktığı his ve görülen yüzeyin yapısıdır.

2. ( ) Cam, kumaş, tuğla ve maden ürünlerinin dokuları doğal dokulara örnektir.

3. ( ) Buruşturulmuş poşet ile obje yüzeyinde doku oluşturulan tekniğe poşet doku tekniği denir.

4. ( ) Budak doku tekniği uygulanırken cilalama işleminde parlak vernik kullanılır.

5. ( ) Yaprak varak ahşap obje yüzeyine yapıştırılırken dekupaj tutkalı kullanılır.

6. ( ) Budaklama tekniği uygulanacak ahşap obje, geniş yüzeyli olmalıdır.

B. Aşağıda verilen cümlelerde yer alan boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

7. Taş, metal, ahşap, alçı yüzeyinde oyuk ve kabartılı görünümlü sanat eserlerine ..... denir.

8. Varak, ahşap obje yüzeyine ..... ile birlikte uygulanır.

9. Budak aleti, ... uygulamada kullanılan bir araçtır.

10. Nesnenin ham maddesinin dokusuna .....denir.

11. Ağaç, yaprak, taş, kaya, bal peteği .....örnekleridir.

12. Ahşap objenin en, boy ve derinliğiyle gerçeğe en yakın olan hâline ..... denir.

C. Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

13. Ahşap obje üzerine doku tekniği uygulamaya başlamadan önce objeye ilk olarak hangi işlem uygulanır?

A) Obje akrilik boyayla boyanır.
B) Objenin kalite kontrolü yapılır.
C) Objeye cilalama işlemi yapılır.
D) Objeye eskitme tekniği uygulanır.
E) Obje yüzeyi zımparalanır.

14. Aşağıdakilerden hangisi doku tekniklerinden biri değildir?

A) Poşet doku
B) Varak doku
C) Transfer doku
D) Kadife dokusu
E) Budak doku

15. Aşağıdakilerden hangisi doku teknikleri uygulanırken kullanılan araç gereçten biridir?

A) Çatlatma medyumu
B) Deniz süngeri
C) Eskitme boyası
D) Mum
E) Resim yağı

16. ''Gözenekli bir malzeme olan süngerin boyaya batırılarak işlem görmüş, boyanmış yüzeye tamponlanmasıyla oluşturulan doku tekniğidir.'' **ifadesi aşağıdaki tekniklerden hangisini anlatmaktadır?**

A) Poşet doku
B) Silerek eskitme
C) Tamponlama doku
D) Mermer doku
E) Sünger doku

17. ''Ahşap obje üzerinde boya ve çeşitli malzemeler kullanılarak doğal taş ve duvar görünümü oluşturan doku tekniğidir.'' **ifadesi aşağıdaki tekniklerden hangisini anlatmaktadır?**

A) Mozaik doku
B) Mermer doku
C) Tuğla deseni doku
D) Sünger doku
E) Üç boyutlu doku

18. Aşağıdaki doku tekniklerinden hangisinin üzerine cilalama işlemi yapılmaz?

A) Poşet doku
B) Kadife dokusu
C) Tuğla deseni
D) Budak doku
E) Kâğıt doku

19. Aşağıdakilerden hangisi kâğıt doku tekniğinin kullanım alanlarından biri değildir?

A) Porselen mutfak ürünleri
B) Duvar panoları
C) Seramik vazolar
D) Ahşap çerçeveler
E) Dekoratif kutu

20. Aşağıda ''kalite kontrol**'' ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?**

A) Ürün ölçülerinin doğruluğu kontrol edilir.
B) Amaç, kaliteli ürün elde etmektir.
C) Ürünün amaca hizmet edip etmediğine bakılır.
D) Mat vernik kullanılıp kullanılmadığının tespitidir.
E) Uygulamanın özenli yapılıp yapılmadığına bakılır.

Ahşap Boyama Atölyesi 11. Sınıf ders materyali, El Sanatları Teknolojisi öğrencilerine öğreteceği teknik ve metotlarla Çevre ve Şehircilik Bakanlığının sürdürülebilir ekonomiye katkıda bulunmak amacıyla düzenlediği **Sıfır Atık Projesi** doğrultusunda dönüştürülebilir ürünlerden yeni eşyalar yapma alternatifi sunmaktadır (Görsel 4.189).

Geri dönüşüm projelerinin desteklenmesiyle çevre bilinci gelişmiş, genç nesiller yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Gördel 4.189: Geri dönüşüm malzemeleri

"Sürdürülebilir Bir Dünyaya Yol Alıyorum" Projesi

Projenin Amacı: Bu projede sizden geri dönüşüm malzemelerinden birini kullanarak öğrendiğiniz tekniklerle kullanıma uygun düşük maliyetli bir tasarım oluşturmanız beklenmektedir. Seçimini yaptığınız ürünün tasarım, uygulama aşamaları ve sonucunu oluşturan bir proje hazırlayınız. Projenizin sunum ve sergisini okulunuzda arkadaşlarınıza ve öğretmenlerinize yapınız.

Yapacağınız çalışma, uygulama sonunda verilen değerlendirme formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

Projenin Tasarımı

PROJE TANITIM FORMU

Projenin Adı	
Projeyi Hazırlayan	
Adı – Soyadı	
Telefon	
E-posta	
İl	
İlçe	
Adres	
Projeyi Yürüten Okul	
Projenin Uygulandığı Tarih	
Projenin Özeti	
Projenin Konusu	
Projenin (Özel) Amacı ve Hedefleri	
Projede Kullanılacak Malzemeler	

Projenin Uygulama Adımları ve Faaliyetleri	
Sonuç Göstergeleri	
Sürdürülebilirlik (dönüştürülebilir ürünlerden yeni eşyalar yapma alternatifi)	
Projenin Kaynağı ve Maliyeti (Kullanılan malzeme ve fiyatları birim olarak yazılmalıdır.)	

PROJE DEĞERLENDİRME FORMU

Sürdürülebilir Bir Dünyaya Yol Alıyorum Projesinin değerlendirilmesi verilen ölçütlere göre yapılacaktır.
1 (başlangıç düzeyinde), 2 (geliştirilmeli), 3 (orta), 4 (iyi), 5 (çok iyi)

	Değerlendirme Ölçütleri	Derece				
		1	2	3	4	5
1	Çalışma ortamını hazırladı.					
2	Model araştırması yaptı.					
3	Projenin amacına uygun malzeme belirledi.					
4	Projenin amacına uygun tasarım yaptı.					
5	Projeyi planladı.					
6	Projeyi uyguladı.					
7	Ürününün sürdürülebilir ekonomiye katkısını anlatan sunumunu yaptı.					
8	Projeyi okul öğretmen ve öğrencilerine sergiledi.					
9	Projenin maliyet hesaplamasını yaptı.					
10	Zamanı verimli kullandı.					
11	Temiz ve düzenli çalıştı.					
	Sütun Toplamları					
	Tablo Puanı					

Değerlendirme Puanı = [(Tablo Puanıx100) / 55]

Değerlendirme

Değerlendirme sonucunda öğrencinin 100 üzerinden almış olduğu toplam puan 70 ve üzerindeyse uygulama başarısı yeterli düzeydedir. Toplam puanı 69 veya altındaysa öğrencinin konuyla ilgili öğrenmeleri tekrar etmesi gerekmektedir.

SINIF	NO.	ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI	DEĞERLENDİRME PUANI

KAYNAKÇA

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı El Sanatları Teknolojisi Alanı Çerçeve Öğretim Programı, (2020) Ankara.

Alpaslan, E.S. (2003). *Tasarım Mesleki Eğitim*. İstanbul: YA-PA Yayınları.

Shawi,J. (2008). *Dekoratif Boyama*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Parramon, Jose M. Çevirmen: Tülay Tosun (2008). *Akrilik Tekniklerine Dair Her Şey*. İstanbul: İnkılap Kitapevi. Orijinal Basım yeri: Barselona, İspanya.

GENEL AĞ KAYNAKÇASI

TC. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Sürdürülebilir Ekonomi www.sifiratik.gov.tr

Türk Dil Kurumu Sözlükleri, Genel Ağ Türkçe Sözlüğü, https://sozluk.gov.tr

Türk Dil Kurumu. Bilim ve Sanat Terimleri Sözlüğü, https://sozluk.gov.tr

dekorcenneti.com (Erişim tarihi, 02.12.2021) (Erişim saati, 22.01)

milliyet.com.tr (Erişim tarihi, 02.12.2021) (Erişim saati, 22.18)

https://kortopsikoloji.com/dergi/kaliteli-bir-yasam-icin-dogaya-dokunun/(Erişim tarihi, 16.12.2021) (Erişim saati, 12.30)

https//woodsaka.com/pages/doga-iyilestirir (Erişim tarihi, 16.12.2021) (Erişim saati, 10.45)

https://merkeziisgb.meb.gov.tr

GÖRSEL KAYNAKÇASI

Kaynakça "APA 6.0" referans alınarak hazırlanmıştır.

Ders materyalinin görsel kaynakçasına yandaki karekodu okutarak ya da aşağıdaki linki tarayıcınıza yazarak ulaşabilirsiniz.

http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=2540

CEVAP ANAHTARI

	1. ÖĞRENME BİRİMİ	2. ÖĞRENME BİRİMİ	3. ÖĞRENME BİRİMİ	4. ÖĞRENME BİRİMİ
1.	D	D	D	D
2.	Y	Y	D	Y
3.	D	D	Y	D
4.	Y	Y	D	Y
5.	D	D	Y	Y
6.	transfer tekniği	tımsah çatlatma	D	D
7.	desen	enine, boyuna	mum	rölyef
8.	vernik	rengi	sünger, kâğıt	varak tutkalı
9.	peçete tutkalı	ince çatlaklar	kırçıllı	budak doku tekniğini
10.	glaze medyumu	parlak	eskitme pudrası	iç doku
11.	B	C	mat	doğal doku
12.	E	B	B	üç boyutluluk
13.	C	D	A	E
14.	D	D	C	C
15.	B	E	C	B
16.	E	A	E	E
17.	B	B	D	C
18.	A	E	E	B
19.	C	C	E	A
20.	E	A	C	D